

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2023

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 45 (89)

(огляд матеріалів ЗМІ за 6 – 12 листопада 2023 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	28
Міжнародна підтримка України	36
<i>Політико-правова допомога</i>	36
<i>Військова допомога</i>	44
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	49
Плани врегулювання. Переговорний процес	54
Плани повоєнного відновлення України	58
Коментарі європейських та американських політиків	65
Реакція представників української громадськості	84
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	88
Експертні оцінки	91
Додатки	99
<i>Додаток 1_УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №741/2023</i>	99
<i>Додаток 2_УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №742/2023</i>	104
<i>Додаток 3_УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №743/2023</i>	106
<i>Додаток 4_УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №745/2023</i>	110
<i>Додаток 5_УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №746/2023</i>	115
<i>Додаток 6_УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №747/2023</i>	120

Офіційна діяльність Президента України

Зараз час битви, від якої залежить доля держави й людей; вибори не на часі – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів засідання Ставки. Перше питання – це трагедія з воїнами нашої 128-ї окремої гірсько-штурмової бригади. Доповідали військові, міністр оборони, керівник Служби безпеки України. Конкретика – що вже вдалося з'ясувати з обставин трагедії, чиї накази створили умови, щоб трагедія сталася. Доповідав, зокрема, головний інспектор Міноборони Воронченко. Командира бригади відсторонено на час слідства. Уся ситуація розбирається похвилинно. І буде встановлено, хто конкретно порушив правила щодо безпеки людей у районі доступу аеророзвідки ворога. Жодного уникнення відповідальності.

Друге питання на Ставці, звичайно, доповіді Головкама, командувачів щодо напрямків основних боїв. Доповідь розвідки. Наші наступальні дії. Наші оборонні дії. Авдіївка, Куп'янськ, Херсон – головна увага сьогодні. І наші операції в Чорному морі. До речі, я дякую кожному, хто забезпечив успішне ураження російського корабля на заводі в Керчі. Це вагомо – мінус ще одне джерело російського терору проти України. Мінстратегпром і Міноборони доповіли про постачання зброї та техніки нашим бригадам, про динаміку оборонного виробництва в Україні та виконання контрактів і домовленостей із партнерами. І я вдячний усім нашим друзям у світі, які допомагають Україні з надійною, довготривалою підтримкою, яка посилює нас стратегічно.

(...). Минулої ночі Росія завдала чергового удару по Одесі. Ракети, «шахеда». Частину вдалося збити. Були й влучання. Складна ніч для Одеси. Постійні удари по Херсону, по Херсонщині. Донеччина, Харківщина. По всій країні сьогодні була повітряна тривога. Варто всім пам'ятати, що саме головне в Україні зараз. Ворог – неадекватний. І має силу. І хоче знищити Україну – так само, як і раніше хотів.

Усім зараз варто думати про захист нашої держави. Зібратись, не розхолоджуватись, не розпадатися на суперечки чи інші якісь пріоритети. Ситуація зараз така ж, як і була раніше: якщо не буде перемоги, то не буде країни. Наша перемога – можлива. Вона буде, якщо ми всі будемо зосереджені саме на ній. Не на політиканстві чи пошуках якогось свого особистого інтересу. Не на суперечках, які нічого не дадуть країні та обороні й нашому руху вперед.

Ресурс держави, ресурс бюджету, ресурс нашої уваги та емоцій, ресурс наших зусиль – все це потрібно для нашої перемоги. Я повторю ще раз. Усі

ми бачимо, як люди вимагають спрямувати бюджетні ресурси не на бруківку та ремонти вулиць, а на допомогу обороні. Так і треба. Усі ресурси спрямовувати на те, щоб Україна стала сильнішою. Усі ми чуємо, що треба змінити в самих силах оборони: це стосується багатьох процедур, які не потрібні, це стосується багатьох складнощів, які є в наших воїнів. Переведення, тренування, забезпечення. Завдань багато. І всі відповідні структури повинні ними займатися – без того, щоб відволікати свою енергію та сили на щось інше. Усі ми бачимо, що зараз не час для широких святкувань чи інших зухвалих речей у тилу, які неприйнятні в час війни і тим більше тоді, коли армія, коли всі наші сили оборони живуть зовсім іншими емоціями: болем, боями, втратами, але і здобутками – здобутками для України. І всі ми розуміємо, що зараз, у воєнний час, коли є безліч викликів, абсолютно безвідповідально – якось так... легковажно та граючись вкидати в суспільство тематику виборів.

Я очікую від усіх відповідних структур та органів влади конкретних відповідей щодо завдань, які об'єктивно є перед нашою державою зараз. Це стосується і цивільних органів влади, і військового елемента держави, і урядовців з Верховною Радою України, і Служби безпеки України й інших правоохоронних органів. Це стосується і того, що державі потрібно значно більше зосередженості на обороні – всім у державі, і особливо на регіональному рівні, у тилкових містах, які мають відповідні ресурси допомогти та підтримати. (...). Я вважаю, що зараз вибори не на часі. І якщо потрібно поставити крапку в тій чи іншій політичній суперечці й далі працювати лише в єдності, то в державі є структури, які здатні ставити крапки й давати суспільству всі необхідні відповіді. Щоб не залишилося простору для конфліктів і чужої гри проти України.

Моє особисте ставлення й заклик – так само, як і 24 лютого, дбати про нашу державу, про її захист, про знищення окупанта, про волю України, яка здобувається зараз у боях заради України. (...).

Україна для ЄС – це посилення всієї європейської спільноти – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні більшою мірою день нарад. Нещодавно завершив нараду з розвідкою. Вузький склад, дуже чутливі питання захисту наших людей. Деталі будуть трохи згодом.

Провів нараду й щодо міжнародних заходів і наших, українських подій, які очікуються в листопаді. Цей місяць – це і річниця початку Революції гідності, і роковини Голодомору. Будуть різні компоненти державної роботи, зокрема міжнародний компонент. Усе готуємо.

Окрема увага – і це щоденна увага – відносинам із Європейським Союзом. Завтра важливий день. Ми очікуємо історичний висновок Євросоюзу – звіт щодо виконання Україною рекомендацій Єврокомісії. І вже

готуємо наші подальші кроки – після цього звіту. Нашу законодавчу роботу, посилення інституцій держави. Україна вже пройшла великий шлях у наближенні до Євросоюзу, і наша держава абсолютно свідома того, що набути членство в Євросоюзі – це і політичне рішення всіх країн, які вже у спільноті та хочуть бачити нову державу в Євросоюзі, але це також і робота самої держави. (...).

Як і завжди, почав день із селекторної наради. Найнагальніше: мені доповіли, що на бойове чергування поставлені додаткові системи ППО NASAMS. І це ще не все. Повітряний щит України буде ще посилюватись. Я дякую партнерам, які допомагають, і всій нашій команді, яка працює на міжнародному напрямі.

Звичайно, протягом дня я був на зв'язку і з міністром оборони, і з командувачами. Куп'янськ, Бахмут, Мар'їнка, Авдіївка, Мелітопольський напрям, увесь південь. Ми маємо результати, які варто відзначити. 108-й окремий гірсько-штурмовий батальйон 10-ї бригади, 3-й батальйон 54-ї бригади, 92-га окрема штурмова бригада, наші артилеристи 26-ї, 40-ї та 55-ї окремих артилерійських бригад, «Сімдесятдев'ятка» ДШВ, 53-тя й 110-та окремі механізовані бригади, 3-тя бригада оперативного призначення Нацгвардії та 132-й окремий розвідувальний батальйон. Воїни, я дякую всім вам! Я дякую за вашу силу! Ваша сила, сила всіх, хто б'ється заради України, усіх, хто допомагає, – це сила життя нашого народу. Україна вистоїть і буде вільною. І буде рівною серед рівних у нашому спільному європейському домі. (...).

Про зміни у складі Ставки Верховного Головнокомандувача: Указ Президента України №736/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 8 Закону України «Про оборону України», на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України постановляю:

1. (...) увести до персонального складу Ставки Верховного Головнокомандувача ЛУПАНЧУКА Сергія Костянтиновича – командувача Сил спеціальних операцій Збройних Сил України;
вивести зі складу Ставки Верховного Головнокомандувача В. Хоренка.
(...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 7 листопада 2023 року «Щодо додаткових заходів із посилення стійкості функціонування енергетичної системи та підготовки національної економіки до роботи в осінньо-зимовий період 2023/24 року»: Указ Президента України №737/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про забезпечення представництва України в Адміністративній раді Банку розвитку Ради Європи: Указ Президента України №738/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою забезпечення виконання розділу 2 статті X Статуту Банку розвитку Ради Європи, прийнятого Законом України від 29 травня 2023 року № 3114-IX, відповідно до пункту 3 частини першої статті 106 Конституції України постановляю:

1. Призначити заступника Міністра фінансів України ЗИКОВУ Ольгу Ігорівну представником України в Адміністративній раді Банку розвитку Ради Європи. (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 7 листопада 2023 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №739/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про персональний склад Міжвідомчої комісії з політики військово-технічного співробітництва та експортного контролю: Указ Президента України №740/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Володимир Зеленський і Фуміо Кішіда обговорили розвиток двосторонньої співпраці та підготовку до Конференції з відновлення України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Японії Фуміо Кішідою.

Глава держави відзначив лідерську роль Японії в підтримці нашої країни під час головування у «Групі семи». Президент високо оцінив заяву міністрів закордонних справ країн G7 за підсумками зустрічі в Токіо, у якій ідеться про непорушність підтримки України попри інші глобальні виклики.

Володимир Зеленський і Фуміо Кішіда домовилися про розвиток співпраці в колективних і двосторонніх форматах. Зокрема, йшлося про продовження активної роботи над укладенням двосторонніх безпекових гарантій у межах Спільної декларації G7 про підтримку України та підготовку до Конференції з відновлення України, яка відбудеться в лютому 2024 року в Японії.

Глава держави подякував Прем'єр-міністру Фуміо Кішіді за щорічний вагомий внесок Японії в енергетичну безпеку нашої країни й надання необхідного обладнання, зокрема потужних трансформаторів і турбін. Президент України також високо оцінив відновлення роботи офісу Японської агенції з міжнародного співробітництва «Джайка» в Києві. (...).

Сьогодні історія України та всієї Європи зробила правильний крок – Єврокомісія рекомендувала розпочати переговори щодо членства нашої держави – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні історія України та всієї Європи зробила правильний крок – Єврокомісія рекомендувала розпочати переговори щодо членства з Україною. Чистий позитив. Попри всі складнощі рухаємося вперед. І вже в грудні ми очікуємо на політичне рішення від Європейської ради.

Українці завжди були і є частиною нашої спільної європейської родини. Наша держава має бути у Євросоюзі. Українці на це заслуговують і своїм захистом європейських цінностей, і тим, що навіть у час повномасштабної війни ми дотримуємо свого слова, розвиваючи державні інституції. Всі необхідні рішення ухвалюємо. (...).

Президент України провів зустріч із міністром транспорту США ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський зустрівся з міністром транспорту Сполучених Штатів Америки Пітом Буттіджедом, який перебуває в нашій країні з робочим візитом.

Глава держави наголосив, що візити американських урядовців до України є потужним сигналом незмінної підтримки нашої країни з боку американського народу, Президента США та його адміністрації, Конгресу й обох партій. (...).

Під час зустрічі ключову увагу було приділено координації спільних дій щодо відновлення інфраструктури України та розвитку транспортних можливостей для експорту українських товарів на міжнародні ринки.

Зокрема, сторони обговорили перспективи подальшого розвитку альтернативного гуманітарного маршруту в Чорному морі для транспортування української експортної продукції. Президент наголосив, що військова підтримка з боку Сполучених Штатів критично необхідна для надійного захисту цього коридору від російських атак.

«Надзвичайно зацікавлені в розвитку мережі залізничного транспорту України, що важливо й для посилення нашої взаємодії з європейськими країнами. Сполучені Штати мають значний потенціал для надання Україні відповідної допомоги», – акцентував Глава держави. (...).

Володимир Зеленський зустрівся з Послом Євросоюзу та підписав указ про підготовку до переговорного процесу зі вступу України до ЄС ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За підсумками засідання колегії Європейської комісії Президент Володимир Зеленський провів зустріч із Послом Європейського Союзу в Україні Катаріною Матерновою.

Під час зустрічі в Києві Катаріна Матернова передала Главі держави затверджений звіт Єврокомісії про прогрес України в межах пакета розширення у 2023 році. Це вперше Європейська комісія здійснила оцінку реформ в Україні як у країні – кандидаті в межах пакета розширення ЄС.

Глава держави подякував за рішення Єврокомісії рекомендувати країнам Європейського Союзу почати переговори про вступ України до ЄС. (...).

Катаріна Матернова зі свого боку відзначила велику роботу, пророблену задля можливості сказати, що Єврокомісія рекомендує почати переговори про приєднання України до ЄС.

«Як ви сказали, ви проводите реформи передусім для себе, і це довгий процес, який іще триває, але цей крок уже зроблено. Будуть інші кроки, але в цей момент мені особисто дуже приємно мати змогу передати вам цей звіт», – сказала Посол Європейського Союзу.

Президент України привітав готовність Європейської комісії розпочати підготовчу роботу до переговорів з Україною, зокрема офіційну оцінку стану імплементації права Європейського Союзу (*acquis* ЄС) у законодавство України («скринінг»). Було наголошено, що наша країна також починає підготовку до переговорного процесу з ЄС, паралельно зміцнюючи та вдосконалюючи свій інституційний потенціал для успішних перемовин.

З метою забезпечення якнайшвидшого виконання решти рекомендацій Єврокомісії задля ухвалення позитивного рішення лідерами ЄС у грудні 2023 року сьогодні Президент Володимир Зеленський підписав Указ «Про деякі заходи з підготовки до переговорного процесу зі вступу України до Європейського Союзу».

Документ покликаний забезпечити реалізацію стратегічного курсу на набуття повноправного членства України у Євросоюзі, створення умов для ефективної політичної взаємодії та вдосконалення координації діяльності державних органів з метою якнайшвидшого започаткування переговорного процесу про вступ України до ЄС. (...).

Уже розуміємо, які наші кроки потрібні, щоб наблизити ключову мету – вступ України в ЄС Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(...). Сьогодні був день, який історія України точно буде пам'ятати.

Є позитив від Єврокомісії – рекомендація почати переговори щодо членства нашої держави в ЄС. Це саме те рішення, якого ми очікували. Я дякую тобі, Урсуло, пані Президентко Європейської комісії, усім твоїм колегам за те, що ви незмінно та щиро завжди вірили та вірите в Україну. Наш народ заслуговує бути у Європейському Союзі – разом з усіма вільними народами нашої Європи. І ми все для цього робимо. Я впевнений, що немає альтернативи тому, щоб межі демократичної Європи відповідали межах Європейського Союзу. Бо це й політичний захист для наших спільних

цінностей, це й економічна безпека, це – найголовніше – і одна з ключових гарантій миру та свободи на континенті.

Зараз ми очікуємо рішення Європейської ради в грудні щодо переговорів, і ми вже підготувалися до цього рішення. Україна свою частину роботи виконує. Це наш топовий пріоритет. І я вдячний усім у нашій державі, хто допомагає цій нашій роботі.

(...). Сьогодні пані Посол ЄС в Україні Катаріна Матернова передала мені сам звіт Єврокомісії. Вже відбулися відповідні наради з представниками уряду та Верховної Ради щодо тих законопроектів та реформ, які в основі нашої трансформації – нашої держави – та в основі нашого руху у Євросоюз. І сподіваюсь, що Єврокомісія якнайшвидше почне реалізацію і своєї частини спільної роботи – оцінку відповідності законодавства України праву Європейського Союзу.

Говорив сьогодні з пані Президенткою Молдови Маєю Санду – привітав її з рішенням Єврокомісії для Молдови. Будемо координувати наші кроки в русі у Європейський Союз. Для України та всієї Європи важливо, щоб Молдова була максимально успішною та стабільною. Допоможемо. Поінформував, до речі, пані Президентку про наші дії на захист людей на Близькому Сході. Україна допомогла евакуювати вже 36 громадян Молдови із сектора Газа. Врятовано також понад 40 громадян України. Я хочу відзначити зусилля ГУР та МЗС України, які займаються цим питанням. Дякую за це.

Говорив також із Президенткою Грузії. Привітав Грузію із позитивом від Єврокомісії. Ми в Україні щиро підтримуємо Грузію, незалежність Грузії та щиро бажаємо відновлення територіальної цілісності Грузії. Коли ми разом на європейському шляху, це реально зробити. Сказав у розмові пані Президентці Грузії про громадянина України Михайла Саакашвілі. Його життя має значення, і було б правильно проявити гуманність до його долі.

(...). Розмова з паном Прем'єр-міністром Японії. Я подякував Фуміо за допомогу нашій державі, за лідерство Японії в захисті міжнародного права. Обговорили наші подальші кроки – і безпекові, і дипломатичні, і економічні. Японія серед тих, хто робить найбільше для підтримки нашої свободи.

(...). Солідарність з Україною відчувається в усіх куточках світу. Завершив цей день спілкуванням зі студентами університетів Мексики – хлопцями й дівчатами, які щиро цікавляться Україною та бажають знати правду про Україну, про російську війну проти нашої держави. Я вдячний за слова підтримки, і я дякую за кожне запитання, яке було поставлене. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №741/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №742/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №743/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Про деякі заходи з підготовки до переговорного процесу зі вступу України до Європейського Союзу: Указ Президента України №744/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Вітання Президента України з нагоди Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Культура — велика сила українців. Вона єднає, надихає, скеровує, береже традиції, тримає на вістрі наше глибинне.

Ми нездоланні, бо в боротьбі за волю, свободу і незалежність нас виховали велетні духу — Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка. І пишаємося, що українська культура є й потужною зброєю за цінності вільного світу. Віддзеркалюючи нас, вона увиразнює наші прагнення, пояснює наш біль, наш запит на правду і справедливість.

Саме тому її знищення стало свідомою жорстокою практикою окупаційних військ. Природу «руського міра» відчували на собі сотні культурних об'єктів — розбомблені театри й кінозали, пограбовані бібліотеки й музеї, викрадені твори мистецтва. Ці жахи війни відчували і ви, стійкі й нескорені творці-новатори та хранителі великого потенціалу української нації.

Сердечно вітаю із професійним святом талановитих і креативних — працівників культури та майстрів народного мистецтва — та щиро дякую, що міцно тримаєте культурний фронт і збагачуєте нашу культуру. (...).

Коли наші голоси лунатимуть в унісон, ми переможемо, а мир, справедливість і верховенство закону будуть відновлені – виступ Президента Володимира Зеленського перед студентами та викладачами вишів Мексики ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст виступу – за наведеним посиланням)

Сподіваюся почути сильний голос Мексики на підтримку України – Президент під час спілкування з мексиканською університетською спільнотою (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський поспілкувався в онлайн-форматі зі студентами та викладачами закладів вищої освіти Мексики.

У виступі Глава Української держави наголосив, що Мексика є однією з країн – лідерок у Латинській Америці та Карибському басейні, тож через свою потужність та авторитет не може залишатися нейтральною до злочинів і невинуватих кривавої війни, розв’язаної Росією проти України.

Президент подякував Мексиці за участь у нещодавній третій зустрічі радників із питань національної безпеки та політичних радників на Мальті щодо реалізації Формули миру й зазначив, що розраховує на подальшу підтримку цієї ініціативи. (...).

«Ми цінуємо будь-яку допомогу в цей важкий для українського народу час. І особливо – солідарність. Бо вона допомагає нам триматися й боротися за нашу незалежність. Мова передусім про цінності та ключові принципи. Про життя людини як найвищу цінність, про свободу, незалежність, рівність, повагу, розвиток. І я вірю, що наші друзі в Мексиці поділяють наші погляди, наші думки та мрії про мир. Ми хочемо відчути вашу солідарність. Отже, я сподіваюся почути сильний голос Мексики – як громадськості, так і офіційних представників вашої держави – на підтримку України», – наголосив Глава Української держави.

«Коли наші голоси лунатимуть в унісон, ми переможемо, а мир, справедливість і верховенство закону будуть відновлені заради добробуту й процвітання всіх народів», – додав він.

Відповідаючи на запитання студентів, Президент уточнив, що Мексика могла б приєднатися до реалізації пунктів Формули миру, які стосуються ядерної безпеки та повернення тисяч українських дітей, незаконно вивезених Росією з окупованих територій України.

«Можна допомагати в цьому: тиснути на Росію, забирати в неї цих дітей, повертати додому. Нам допомагають деякі країни», – сказав Глава держави.

Крім того, як заявив Володимир Зеленський, для України важлива політична підтримка, зокрема на майданчику ООН, українських резолюцій щодо закінчення війни, припинення російського терору, відновлення справедливості й територіальної цілісності нашої держави.

«У всіх цих кроках ми хотіли б, щоб Мексика нам допомагала й нас підтримувала», – сказав він.

Також, за словами Президента, важливими є протидія російській пропаганді та збільшення присутності України в інформаційному полі країн Латинської Америки. Цьому може сприяти, зокрема, проведення саміту за участю представників нашої держави та латиноамериканських країн.

«Такий саміт, думаю, також був би дуже потужним і важливим, щоб безпосередньо побачили нас, почули нас, допомогли нам, запропонували щось своє», – переконаний Володимир Зеленський.

Глава держави зазначив, що для України важливо бути гарантом світової продовольчої безпеки. Тому наша країна започаткувала гуманітарну ініціативу Grain from Ukraine, у межах якої забезпечує продовольчий експорт через «зерновий коридор» у Чорному морі.

«Ми об'єднали велику кількість країн, і мільйони тонн продовольства попливли до країн Азії, Африки. Ми хочемо розширювати коло країн. Ми готові допомагати в цьому питанні Латинській Америці. Із задоволенням запрошуємо представників мексиканського уряду приєднатися до цієї ініціативи», – зауважив Володимир Зеленський.

Президент запросив представників мексиканського уряду до участі в другому міжнародному саміті програми «Зерно з України» в листопаді, де серед іншого порушуватиметься питання захисту продовольчої безпеки країн Латинської Америки.

(...). За словами Президента, будь-які поступки терористам лише розпалюють їхні злочинні наміри.

«На нас напав ворог. Чим ми повинні поступитися? Або життям, або нашою землею. Є такі голоси, є такі пропозиції. Але цей звір на цьому не зупиниться. Тому що його політика нічим не відрізняється від політики ненажерливого нацизму. Тому ми повинні боротися. Тому люди у світі мають усвідомлювати: якщо ми будемо жертвами, то ми будемо не останніми. І тому ми боремося й хочемо, щоб нас підтримували», – акцентував Володимир Зеленський.

Глава держави наголосив, що сьогодні неможливо говорити про будь-які відносини з Росією, тому це питання варто віддати на розсуд майбутніх поколінь.

«Це залежатиме від того, як Росія закінчить цю війну. Чи вона вийде з нашої території самостійно, чи будуть готові їхні покоління просити вибачення, чи буде відновлено справедливість через вироки суду», – резюмував Президент України.

Щодо наступного року ми маємо дуже конкретний план – Володимир Зеленський під час онлайн-участі в Reuters NEXT ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський заявив, що сили оборони України мають чіткий план дій із деокупації територій у наступному році, але намагатимуться показати результат іще цього року. Про це Глава держави сказав під час онлайн-участі в конференції Reuters NEXT.

«Я не можу поділитися деталями. Так, у нас є план. У нас є дуже конкретні міста й дуже конкретні напрямки, куди ми йдемо в контрнаступі. Я не можу поділитися з вами всіма деталями, але ви знаєте про деяке повільне

просування вперед на півдні нашої країни. У нас також є певні кроки на сході. І деякі хороші кроки в Херсонській області», – зазначив Президент.

Він зауважив, що на початку цієї війни багато хто не вірив, що Україна здатна розбити російську армію, але ми це зробили, і часом українські війська досягали фантастичного успіху.

«Зараз є певні труднощі, коли хтось каже, що «ми розраховуємо на швидкий контрнаступ». Але треба розуміти, що на кожному з етапів, по-перше, важлива мотивація, люди, боєприпаси. І коли ми розраховуємо на певний обсяг боєприпасів, а отримуємо, наприклад, половину», – сказав Володимир Зеленський.

Глава держави висловив подяку лідерам США та країн Європи за всю надану Україні допомогу. Водночас він зазначив, що зволікання з наданням озброєння та боєприпасів призвело до гаяння часу, який Росія використала для мінування лінії фронту. Тож тепер українські солдати на півдні країни змушені просуватися через мінні поля.

«Я впевнений у нашому народі. І з перших днів війни ми були разом – народ і армія. Ми показали нашу єдність усьому світові, і я думаю, що важливо не втратити це», – додав Президент.

Відповідаючи на запитання, скільки території Україна зможе звільнити від окупантів наступного року, Володимир Зеленський сказав: «Постараємося цього року показати результат. Для нас це дуже важливо, тому що ми щодня втрачаємо людей. І це не через якісь фільми чи шоу. Нам не потрібно дивувати всіх у світі. Нам це потрібно для себе, щоб ми не втрачали щодня. Тому що кожного дня ми втрачаємо людей».

«У нас є план на наступний рік. Дуже конкретний план на наступний рік. Але я не ділитимуся ним», – додав Глава держави.

Президент зазначив, що український народ сьогодні перебуває під атакою країни-агресора, тож про жодні компроміси в контексті територіальних поступок із боку нашої держави не може бути й мови.

«Якщо предметом компромісу стануть наші території, ви повинні розуміти, що буде в інших регіонах, на інших континентах – скрізь. Тоді буде поставлена під сумнів територіальна цілісність інших країн, інших народів, включно з Азією, Африкою та іншими регіонами», – резюмував Володимир Зеленський.

Президенти України та Індонезії обговорили реалізацію Формули миру та продовольчий експорт ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Індонезії Джоко Відодо.

Співрозмовники обговорили прогрес в імплементації Української формули миру, яку Володимир Зеленський представив на саміті G20 в Індонезії рік тому.

Глава Української держави розповів про три успішні зустрічі на рівні радників із питань національної безпеки та політичних радників лідерів держав щодо реалізації Формули миру та про підготовку Глобального саміту миру. Президент України запросив Індонезію приєднатися до цієї роботи.

Крім того, Володимир Зеленський зазначив, що попри спроби Росії перешкоджати цивільному судноплавству в Чорному морі Україна залишається гарантом глобальної продовольчої безпеки. Зокрема, Глава держави поінформував про альтернативні «зернові коридори» й запевнив, що Україна готова відновити постачання сільськогосподарської продукції в Індонезію.

(...). Крім того, лідери обговорили ситуацію на Близькому Сході. Україна виступає за захист мирного населення, безперешкодну роботу гуманітарних коридорів і загальну деескалацію. За словами Володимира Зеленського, Україна віддана врегулюванню ситуації за принципом «двох держав».

Працюємо з усіма партнерами заради посилення ППО для України – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Продовжуємо будувати наші відносини з усіма країнами Глобального Півдня – Україні потрібне розуміння в усіх частинах світу.

Говорив сьогодні з Президентом Індонезії – до речі, саме там була вперше представлена наша Формула миру рік тому, на саміті «двадцятки». Я поінформував зараз пана Президента про досягнуті нами результати в залученні світової більшості до Формули миру. Сподіваюся, Індонезія стане частиною цієї глобальної роботи. (...).

Говорив і з паном Президентом Парагваю – увага України до Латинської Америки й Латинської Америки до нашої держави має лише збільшуватися. Це правильно, щоб країни Латинської Америки були залучені до вирішення глобальних справ, до захисту людських прав та суверенітету націй.

Серед усього того, що ми обговорили сьогодні з Президентом Парагваю, відзначу наші дипломатичні зусилля щодо Формули миру, нашу спільну роботу на міжнародних майданчиках. Я вдячний за підтримку України.

Хочу сьогодні також подякувати Азербайджану. Перед зимою, як ми й домовлялися з паном Президентом Алієвим, є відповідна допомога нашої енергетиці. Ми розуміємо, що цієї зими складнощі можуть бути не меншими, ніж торік. Ми готуємось. І підтримка України, наших людей, нашої енергетики є критично важливою.

Ми працюємо й з усіма партнерами заради систем ППО для України – стараємося фактично щотижня додавати сили нашому повітряному щиту. (...).

Сьогодні в мене були наради і з головою уряду щодо поточних питань і потреб держави, і з міністром закордонних справ – щодо його зустрічей і розмов із партнерами, нових домовленостей, які можуть бути досягнуті. Провів нараду і з ГУР – є важливі результати роботи розвідки. Я дякую вам, хлопці. Продовжуємо евакуацію наших громадян із сектора Газа – на зараз уже 89 наших людей урятували. (...).

Звичайно, фронт. Протягом дня на зв'язку з військовими. Найгарячіші напрямки за цю добу – Авдіївський, Мар'їнський, Куп'янський, Бахмутський. Вдячний усім нашим бригадам, кожному підрозділу за стійкість, за силу, за знищення окупантів. Південні напрямки – хлопці, я вам дякую за вашу міцність. Наша артилерія, наші ракетні війська та кожен, хто допомагає в спеціальних службах, – я дякую вам за влучність. Є результати, які надихають. Буде більше. (...).

Президент України провів відеозустріч із Президентом Парагваю (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів розмову в режимі відеоконференції з Президентом Республіки Парагвай Сантьяго Пенсьєо Паласіосом.

Глава Української держави подякував за позицію Парагваю щодо російської агресії проти України.

«Я дякую вам за підтримку України, нашого суверенітету й територіальної цілісності на рівні Організації Об'єднаних Націй, за підтримку наших резолюцій», – сказав Володимир Зеленський. (...).

Володимир Зеленський поінформував Сантьяго Пенсьєо Паласіоса про зустрічі на рівні радників із питань національної безпеки та політичних радників лідерів держав щодо обговорення пунктів Формули миру. Президент України наголосив, що наша держава планує провести глобальний саміт з імплементації Формули й запросив Парагвай долучитися до його підготовки.

(...). Президент України запросив Президента Парагваю долучитися до саміту української гуманітарної ініціативи Grain from Ukraine, що відбудеться в Києві 25 листопада.

(...). Зі свого боку Президент Парагваю наголосив на підтримці України, яку, зокрема, він висловив у своїй інавгураційній промові та у виступі на сесії Генеральної Асамблеї ООН.

За ініціативою Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту українські стартапи вперше будуть представлені на міжнародній EdTech-конференції Bett UK 2024 (Президент України Володимир Зеленський).

Фонд Президента з підтримки освіти, науки та спорту ініціював участь України в одній із найбільших світових подій у сфері освітніх технологій

(EdTech) – Bett UK 2024. Вперше українські стартапи будуть представлені на EdTech-конференції, що відбудеться в Лондоні 24 – 26 січня 2024 року.

«Участь у Bett UK – це важливий крок для України на світовому ринку освітніх інновацій і технологій. Фонд Президента робить усе можливе, щоб наші освітні продукти були презентовані якомога ширшій аудиторії. Україна має чудові можливості, щоб посісти своє вагомe місце на ринку EdTech. Нам є чим пишатися і що запропонувати світові», – заявила радниця – уповноважена Президента України з питань Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту Ольга Будник.

Фонд Президента разом із Міністерством освіти і науки, Міністерством цифрової трансформації, Українським фондом стартапів та акселератором YEP запрошує вітчизняні стартапи взяти участь у конкурсі за право першими представити Україну на Bett UK 2024. (...).

Зробимо все, щоб додати Україні сили – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Звіт за цей день.

Провів засідання Ставки – спеціальне, особливо сфокусоване на стратегічних питаннях. На тому, як готуємося забезпечувати наші подальші оборонні та наступальні операції.

Плюс іще кілька важливих доповідей було на Ставці сьогодні. Перша – щодо оборонного бюджету на наступний рік, конкретних можливостей. Друга доповідь – снаряди й техніка для операцій, які зараз реалізуємо. Третя – Херсон, деталі щодо того, як посилюємо захист міста від російського терору.

(...). Звичайно, сьогодні були доповіді командувачів із фронту. Я дякую кожному підрозділу, кожній бригаді, які виконують завдання зараз і на Харківщині, і на Донеччині, і на півдні нашої держави. Воїни, я дякую вам! Усім, хто в бою, хто на бойових постах, хто допомагає.

Артилеристи 55-ї бригади – як завжди, пишаюся вами! Мар'їнський напрямок – воїни 79-ї окремої бригади ДШВ, дякую! Авдіївка – 53-тя та 110-та окремі механізовані бригади. Дякую! Куп'янськ – 14-та окрема механізована бригада, 57-ма окрема мотопіхотна, 13-й батальйон «Дев'яностоп'ятки», 3-й батальйон 54-ї окремої механізованої бригади, 2-й батальйон 30-ї окремої механізованої та 40-ва окрема артилерійська бригада – я дякую всім вам, воїни!

Сьогодні звернувся до учасників важливого форуму у Франції – Паризького форуму миру. Форум об'єднав лідерів: і європейських, і з інших континентів. Важливо, щоб усі наявні виклики, передусім безпекові, отримували саме глобальні відповіді – світової більшості. Що більше світ об'єднаний, що більше є ліній нашої співпраці, то менше буде шансів на

домінування в тих, хто людське життя не цінує. Я вдячний Президенту Макрону за організацію таких міжнародних майданчиків.

Цими днями відбувся візит першої леді України до Франції – у межах нашої культурної дипломатії. Олена взяла участь у відкритті в Парижі представництва Українського інституту – установи, що просуває українську культуру у світі, єднає наших людей та всіх людей світу на основі культури. Є меморандум про співпрацю між Українським інститутом та університетом Сорбонна. Також Олена взяла участь у роботі конференції ЮНЕСКО – ця організація допомагає нам об'єднувати світ заради захисту української культурної спадщини від російських ударів. Була зустріч першої леді України та Еммануеля і Бріжит Макрон. Найвищий рівень уваги до України. Дякую.

Відбувся візит до Франції також першої віцепрем'єр-міністерки України Юлії Свириденко. Опрацювали питання створення фонду щодо відновлення нашої критичної інфраструктури. Готується й початок роботи з Україною Французького банку розвитку.

Провів зустріч сьогодні з міністром оборони Литви – хороша розмова. Подякував за вже надану Україні підтримку – дуже вагому. Це і зброя, і політична підтримка, і абсолютно щира підтримка суспільства в Литві для України, для українців. (...).

Президент України прийняв вірчі грамоти від новопризначених послів Туреччини, Чехії й Люксембургу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський прийняв вірчі грамоти від новопризначеного Посла Турецької Республіки Мустафи Левента Більгена, Посла Чеської Республіки Радека Пеха, Посла Великого Герцогства Люксембург Рональда Дофінга, які розпочали свою роботу в нашій країні.

Урочиста церемонія традиційно відбулася на території Національного заповідника «Софія Київська» у столиці.

Під час розмови з Мустафою Левентом Більгеном Президент України привітав дружній турецький народ зі знаменною датою – 100-річчям проголошення Турецької Республіки та побажав подальшого розвитку й процвітання. Володимир Зеленський також висловив подяку Президенту Туреччини за незмінну підтримку суверенітету й територіальної цілісності України в міжнародно визнаних кордонах. (...).

Під час спілкування з Послом Чеської Республіки Володимир Зеленський подякував Чехії за всебічну підтримку України в протидії російській агресії, зокрема за готовність Праги надати спільний із Данією пакет оборонної допомоги. Відбувся обмін думками щодо взаємодії двох держав у оборонній сфері з урахуванням пріоритетних потреб українських захисників, а також посилення співпраці у сфері ОПК. (...).

Під час розмови з Рональдом Дофінгом Президент подякував за підтримку нашої держави в боротьбі з російською агресією та відзначив

активну особисту позицію Прем'єр-міністра Люксембургу. Глава держави також високо оцінив передачу Люксембургом Україні броньованих медичних автомобілів.

Володимир Зеленський подякував за участь Люксембургу в зустрічі на рівні радників із питань національної безпеки щодо імплементації Української формули миру, що відбулася на Мальті. (...).

Глава держави прийняв вірчі грамоти від послів ПАР, Бангладеш і Гвінеї, які розпочали роботу в Україні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час церемонії на території Національного заповідника «Софія Київська» Президент України Володимир Зеленський прийняв вірчі грамоти від новопризначеного Посла Південно-Африканської Республіки Шуейба Касу, Посла Народної Республіки Бангладеш Султани Лайли Хоссейн та Посла Республіки Гвінея Умара Канде.

Вітаючи Посла Південно-Африканської Республіки з початком дипломатичної місії в Україні, Володимир Зеленський висловив подяку за підтримку з боку ПАР Української формули миру. (...).

Вітаючи Посла Народної Республіки Бангладеш із початком роботи в Україні, Володимир Зеленський подякував за підтримку суверенітету й територіальної цілісності нашої держави в межах ООН і наголосив на важливості підтримки з боку Бангладеш українських ініціатив, спрямованих на відновлення справедливого й сталого миру.

Султана Лайла Хоссейн подякувала за допомогу української влади в евакуації громадян Бангладеш на початку повномасштабного вторгнення РФ. Окрему увагу було приділено реалізації Української формули миру. Володимир Зеленський запропонував Бангладеш долучитися до імплементації Формули й делегувати представника для участі у відповідних зустрічах на рівні радників із питань національної безпеки. (...).

Під час розмови з Послом Умаром Канде Глава держави зазначив, що Україна та Гвінея мають значний потенціал співпраці в економічному напрямі. Володимир Зеленський наголосив на зацікавленості України в розширенні представленості українського бізнесу у Гвінеї, а також дипломатичної присутності нашої держави на Африканському континенті.

Глава держави зауважив, що це завдання залишається одним із пріоритетних для української дипломатії. (...).

Володимир Зеленський зустрівся з міністром оборони Литви ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із міністром оборони Литовської Республіки Арвідасом Анушаускасом, який прибув із візитом до нашої країни.

Глава держави наголосив, що Литва є другом і стратегічним партнером України, і так було ще до повномасштабного російського вторгнення.

«Литва була з нами від самого початку, і я впевнений, що буде до нашої перемоги», – зазначив він.

Володимир Зеленський переказав вітання та подяку Президентові Литви Гітанасу Науседі та першій леді Діані Науседене за всебічну підтримку України й міжнародних ініціатив нашої держави. Він високо оцінив вагому оборонну та гуманітарну допомогу, підтримку в діяльності Кримської платформи, а також у межах ООН. (...).

Під час зустрічі було докладно обговорено подальші кроки з посилення обороноздатності України за підтримки Литви, зокрема зміцнення ППО, надання бронеавтомобілів для медичної евакуації та засобів для розмінування. (...).

Співпраця та єдність усіх, хто цінує мир, може запобігти катастрофам і зупинити страждання народів – звернення Президента України до учасників Паризького форуму миру ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст звернення – за наведеним посиланням)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №745/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №746/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №747/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 6)

Про призначення представників України до складу арбітражних груп у рамках процедури розгляду спорів, визначеної статтями 292, 293 і 308 Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії: Указ Президента України №748/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Україна завжди повертається – звернення Президента Володимира Зеленського з нагоди першої річниці звільнення Херсона від російської окупації ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні – перша річниця звільнення Херсона від російської окупації. Місто-герой. Місто-символ. Місто-надія. Місто наших людей, які не підкорилися ворожій силі й надихали своїм спротивом усіх нас і весь світ. Це наші синьо-жовті прапори, які знову й знову доводили на херсонських вулицях та в багатьох будинках і квартирах, що Україна – єдина. Уся – від північного кордону до нашого моря. Це місяці без зв'язку, без інформації, але з вірою – з вірою в Україну. Це зусилля багатьох людей, які рятували, допомагали, наближали... (..).

Завдяки Херсонській операції правобережжя Дніпра було очищене від окупанта. Наші воїни тоді звільнили значну частину Херсонської області, додали захисту Миколаєву, Одесі, іншим містам і селам на півдні нашої держави та закріпили успіх України у битві за Чорне море. Крим тоді в усмішках херсонців, у словах радості, коли зустрічали наших воїнів, – Крим відчув і своє майбутнє, побачив, наскільки ми поруч.

Я пишаюся всіма нашими воїнами – усіма бригадами, кожним батальйоном, усіма солдатами й командирами, які билися торік. І всіма, хто зараз веде нашу державу хоч і важким, болісним, але таким потрібним – життєво потрібним – марафоном до гарантованої свободи України. Незалежність, яка має силу переходити від покоління до покоління, здобувається саме в боях, черпає енергію в єдності народу та гартує свій дух саме тоді, коли чує вдячність звільнених від ворога людей – тих, хто чекав на Україну і чия віра справдилась.

(...). Росія весь цей рік мстить за свободу Херсону та іншим нашим звільненим містам. Обстріли щодня. Бомби, артилерія, ракети. Лише від учорашнього вечора до сьогоднішнього ранку майже сорок дронів і ракет... Балістика проти Києва, дрони й ракети проти Одещини, Харківщини. Свідомі знущання від ворога. Щодня! Але жодного дня нашого відчаю! (..).

Я дякую всім, хто зараз у Херсоні працює для захисту наших людей! Я дякую всім, хто б'ється на лівобережжі Херсонщини заради України! Я дякую всім, хто боронить українське життя! (..).

Володимир Зеленський у відеорозмові з Анджеєм Дудою привітав Польщу з Днем незалежності ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День незалежності Польщі Президент України Володимир Зеленський провів розмову в режимі відеоконференції з Президентом Республіки Польща Анджеєм Дудою.

Глава Української держави привітав лідера Польщі та весь польський народ із Днем незалежності. Володимир Зеленський наголосив, що незалежність України завжди буде сильною опорою для свободи Польщі.

«Наші народи – разом з усією Європою – пройшли великий шлях, і завжди, коли ми були по один бік, ми змінювали історію на краще. Дивовижні речі можливі, якщо українці й поляки об'єднані спільною метою. Як у битвах під Оршею й Замостям, так і зараз, у битві, що триває заради свободи України, а отже, Польщі. Ми виграємо цю битву, бо цінимо одне одного», – заявив Президент.

Як запевнив Володимир Зеленський, українці завжди будуть вдячні польському народові за допомогу у важкі часи російської агресії.

«Я вдячний, що польські серця відчули ритм українських сердець саме тоді й так, як це було потрібно. Я вдячний, що для польського народу такі цінності, як честь, свобода й солідарність, є справді фундаментальними. І вдячний за спокій та повагу до всіх наших людей, яких ви прихистили, поділившись теплом польського дому», – сказав Глава держави. (...).

Зі свого боку Анджей Дуда наголосив, що його країна продовжить підтримувати Україну в боротьбі з російською агресією та на шляху до членства в НАТО і Європейському Союзі.

Президент Польщі привітав Главу Української держави з рішенням Європейської комісії щодо початку переговорів про вступ України до ЄС. (...).

З нагоди першої річниці деокупації Херсона Президент нагородив українців, які звільняли місто, рятували людей і допомагали спротиву загарбникам ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди першої річниці звільнення Херсона від російських окупантів Президент Володимир Зеленський відзначив державними нагородами українців, які чинили спротив загарбникам, визволяли місто від російських окупантів, повертали безпеку та дію українського законодавства, рятували життя людей, лікували поранених і хворих, волонтерили й допомагали долати наслідки російської агресії.

Глава держави підписав відповідний указ № 747/2023 від 10 листопада поточного року.

Президент відзначив державними нагородами десятих лікарів, працівників органів місцевого самоврядування, міської військової адміністрації, працівників комунальних підприємств, волонтерів, які продемонстрували незламність перед окупантами та сприяли визволенню Херсона.

Нагороджено шістьох працівників комунальних підприємств з інших регіонів, які відзначилися під час відновлювальних робіт після російських терористичних атак на місто.

Володимир Зеленський також відзначив понад сто військовослужбовців ЗСУ, СБУ, Національної гвардії, працівників Національної поліції, ДСНС та ДПСУ, які брали участь у звільненні Херсона.

Зокрема, українських захисників нагороджено відзнакою Глави держави «Хрест бойових заслуг», орденам Богдана Хмельницького I, II та III

ступенів, «За мужність» I, II та III ступенів, Данила Галицького, медалями «За військову службу Україні», «За бездоганну службу» III ступеня, «Захиснику Вітчизни» та «За врятоване життя».

Серед нагороджених посмертно – 15 військовослужбовців 194-го батальйону територіальної оборони Херсонської області. 1 березня 2022 року, перебуваючи на бойових позиціях біля Херсонського ліцею та в Бузковому парку в Херсоні, вони вступили в бій та ціною своїх життів тимчасово зупинили просування колон загарбників.

Орденем княгині Ольги III ступеня відзначено виконавчу обов'язків голови Дніпровської районної організації Товариства Червоного Хреста України в місті Херсоні, волонтерку Наталю Шатілову, яка під час окупації брала активну участь у громадському спротиві російським загарбникам. Навіть після затримання та ув'язнення Наталя Шатілова продовжувала працювати, допомагаючи мирним людям, які залишались у місті та області.

Орденем «За заслуги» III ступеня нагороджено головного спеціаліста відділу Херсонської міської військової адміністрації Сергія Мелашича. Він займався пошуком, придбанням та передачею дронів херсонському руху опору. Після деокупації Херсона Сергій Мелашич брав активну участь у порятунку людей від наслідків підриву греблі Каховської ГЕС.

Голова Корабельної районної в місті Херсоні ради Наталія Чорнецька, нагороджена орденем княгині Ольги III ступеня, із перших днів повномасштабного вторгнення організувала гуманітарний штаб у будівлі райради. Щоденно у штабі працювали до 100 волонтерів. Разом з іншими херсонцями Наталія Чорнецька брала участь в акціях протесту на площі Свободи. Після деокупації громади повернулася до міста і взяла на себе величезний обсяг роботи з гуманітарних питань.

Орденем «За мужність» III ступеня нагороджено старосту Антонівського старостинського округу Херсонської міської територіальної громади Сергія Іваценка. У період окупації Херсонської міської територіальної громади він організовував і самостійно здійснював забезпечення жителів гуманітарною допомогою попри ризик для життя. Після руйнування греблі Каховської ГЕС розпочав активно розв'язувати питання евакуації жителів із підтопленої території округу.

Староста Інгулецького старостинського округу Дар'ївської сільської ради Херсонського району Херсонської області Ігор Лапін, нагороджений орденем «За мужність» III ступеня, із перших днів окупації захищав Херсонщину в лавах ТрО та зазнав серйозних поранень. 1 березня 2022 року на бойовій позиції він брав участь у відсічі збройній агресії. Завдяки мужнім діям воїнів тероборони під час нерівного бою пересування російських військ було призупинене. 3 грудня 2022 року Ігор Лапін працює в органі місцевого самоврядування та опікується питаннями життєзабезпечення громади.

Заступник начальника Херсонської міської військової адміністрації Херсонського району Херсонської області Сергій Орехов відзначений орденем «За заслуги» III ступеня. Під його безпосереднім керівництвом із

перших днів деокупації громади налагоджено роботу з цілодобового обслуговування та аварійного ремонту об'єктів критичної інфраструктури міста, яке перебувало під постійним ворожим обстрілом. Сергій Орехов допомагав і брав безпосередню участь у влаштуванні фортифікаційного обладнання оборонних рубежів.

Орден «За заслуги» III ступеня нагороджено т. в. о. директора комунального закладу Херсонської обласної ради «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей» Володимира Сагайдака. Спільно зі службою у справах дітей та Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) в Україні в період окупації він зміг уберегти від депортації 52 вихованців закладу та підтримував родини з дітьми на тимчасово окупованій території Херсона. Володимир Сагайдак організував роботу колективу закладу таким чином, щоб кожна дитина була захищена та влаштована в сімейні форми виховання.

Завідувач відділення хірургічного профілю КНП «Херсонська міська клінічна лікарня ім. О. С. Лучанського» Віталій Хомуха отримав почесне звання «Заслужений лікар України». Він брав активну участь у наданні невідкладної хірургічної допомоги, лікуванні та реабілітації військовослужбовців ЗСУ та цивільних. Віталій Хомуха переховував українських захисників під час обшуків у відділенні. Після деокупації Херсона надає невідкладну хірургічну допомогу пораненим військовим і цивільним, постраждалим від мінно-вибухових травм.

Глава держави також відзначив орденом «За заслуги» III ступеня виконувача обов'язків завідувача хірургічного відділення для дітей раннього віку КНП «Херсонська дитяча обласна клінічна лікарня» Сергія Рибася. У відділенні, де працює Сергій Рибась, лікують дітей із мінно-вибуховими травмами та вродженими вадами розвитку. Під час війни та окупації лікар прооперував близько 500 дітлахів, із них 30 були травмовані внаслідок бойових дій. Спільно з волонтерами Сергій Рибась допомагав військовим ЗСУ лікарськими засобами.

Орден «За мужність» III ступеня посмертно нагороджено волонтера Олега Сільвестрова. Він брав активну участь у зборі інформації та діяв разом із бойовою групою ЗСУ в тилу противника. 29 серпня 2022 року до місця базування групи прибув підрозділ спеціального призначення ФСБ РФ, який намагався її знищити. Олег Сільвестров першим зустрів ворога, прийняв бій і ціною власного життя забезпечив відхід основної бойової групи українських військових за запланованим маршрутом.

Медаллю «За працю і звитягу» нагороджено заступника директора Департаменту – начальника управління житлової політики Департаменту інфраструктури, житлової та комунальної політики Івано-Франківської міської ради Геннадія Пономаренка. З 14 липня 2023 року він очолював бригаду комунальників Івано-Франківська, яка працювала в Херсоні та розчищала від намулу й побутового сміття вулиці міста.

Заступник директора КП «КАЛУШАВТОДОР» Калуської міської ради Микола Гур'єв, відзначений медаллю «За працю і звитягу», з 27 червня 2023

року очолював бригаду комунальників із міста Калуша, яка розчищала від намулу й нанесеного побутового сміття та інших відходів територію Калинівської територіальної громади Херсонщини.

Почесне звання «Заслужений будівельник України» присвоєно заступнику начальника управління – начальнику відділу технічного нагляду управління капітального будівництва Департаменту з питань будівництва та архітектури Рівненської ОВА Віктору Величку, який брав участь у відновленні житлового сектора на території Кочубеївської територіальної громади Херсонської області.

Медаллю «За працю і звитягу» нагороджено начальника пожежної охорони Вишнівецької селищної ради Тернопільської області Володимира Климчука. Він організовував роботу бригади працівників та брав участь у ліквідації наслідків підтоплення, спричинених підривом греблі Каховської ГЕС у червні 2023 року.

Директор Смілянського комунального підприємства «Комунальник» Черкаської області Максим Глущенко, відзначений медаллю «За працю і звитягу», бере активну участь у допомозі постраждалим від військової агресії областям, зокрема Херсонській.

Водій товариства з обмеженою відповідальністю «ПБС» із Закарпатської області Василь Шуляк нагороджений медаллю «За працю і звитягу» за виконання завдань із ліквідації наслідків надзвичайної ситуації в Херсоні, спричиненої підривом греблі Каховської ГЕС, у складі бригад комунальних та інших служб.

Наші сили оборони й безпеки дадуть відповідь російській армії на удари по Херсону й селам Херсонщини – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Після завершення цього дня варто сказати кілька важливих речей.

Перше – про наш Херсон. Сьогодні – річниця звільнення міста, і я вдячний усім, хто згадував, як херсонці протистояли окупанту, як чекали на повернення українського прапора і як зустрічали наших воїнів. Я дякую всім, хто сьогодні вшанував пам'ять тих, хто віддав своє життя, щоб Херсон, як і вся наша держава, був вільним. Дуже важливо пам'ятати, хто і як боровся заради України, хто і як рятував життя людей і нашої держави. Я дякую й усім журналістам, які про це нагадують, кожному й кожній, хто береже цю пам'ять про визволення Херсона й про хоробрість херсонців. (...).

Звичайно, наші сили безпеки і оборони дадуть відповідь російській армії на удари по Херсону й селам Херсонщини. Так, як це завжди відбувається. Цей тиждень показав, що й у Чорному морі, і на території Криму, і будь-де ще ми дістанемо окупанта. І слава всім нашим хлопцям, які саме так повертають Україні справедливість!

Друге, про що важливо сказати сьогодні.

Говорив сьогодні з Президентом Польщі Дудою. Хороша розмова. Я привітав Анджея та всіх поляків зі святом незалежності Польщі. Цей день для Польщі так само важливий, як для нас, українців. Історія наших народів переплетена і в цьому – як була відновлена незалежність наших держав, як ми дбаємо зараз, щоб її захистити. Україна й Польща мають бути разом, щоб наші люди завжди були вільними. Я дякую Анджею за добрі слова сьогодні про Україну й українців. Дякую за всю надзвичайно вагомую підтримку Польщі для нашої держави та людей.

(...). Продовжуємо евакуацію громадян України із сектора Газа. Буквально весь день триває ця робота. Майже щогодини змінюється кількість тих, кого вдалося врятувати. Вже 214 наших людей. Також допомагаємо громадянам Молдови. Очікуємо, що ця кількість зросте. Я дякую ГУР, МЗС, посольствам України в регіоні, а також усім тим, хто допомагає нам із цією роботою.

Провів сьогодні й нараду з міжнародниками щодо перемовин та зустрічей, які можуть посилити Україну – і нашу оборону, і міжнародну увагу до України. Щодня ми додаємо державі сили. (...).

Росія готується до зими, і в Україні вся увага має бути зосереджена на захисті та відповідях терористам – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щоразу, коли завершується ще один тиждень війни – нашої оборони, наших активних дій, – важливо сказати одне: подякувати.

(...). І сьогодні я хочу особливо відзначити підрозділи нашої Національної гвардії України, які воюють разом з усіма силами оборони та безпеки. Воюють сильно, міцно, воюють результативно.

Я дякую вам, воїни! 3-тя та 14-та бригади оперативного призначення Нацгвардії, які б'ються в наступальній операції на півдні. 12-та бригада Нацгвардії – це Східний напрямок. Хлопці тримають позиції та захищають кожен метр української землі. Дякую вам за силу! Дякую за відбиття російських штурмів! 4-та бригада оперативного призначення Нацгвардії – воює на Бахмутському напрямку. Я особливо вдячний артилеристам та зенітникам 4-ї бригади. Ви молодці! Та звичайно, Авдіївський напрямок: там разом з усіма нашими воїнами героїчно воюють бійці підрозділів спецпризначення Нацгвардії. Дякую вам за вашу стійкість, хлопці!

Також важливо пам'ятати про воїнів і підрозділи Державної прикордонної служби України, які так само разом з усіма воюють у складі сил оборони на лінії фронту, а також бережуть наш кордон і гарантують безпеку прикордонного руху. Про них дійсно нечасто говорять, але вони теж молодці.

Донеччина, Авдіївський напрямок – дякую воїнам Житомирського прикордонного загону. Особливо відзначилися старші сержанти Назар Сірий

та Сергій Соложук. Лиманський напрямок – дякую хлопцям з Ізмаїльського прикордонного загону. А особлива подяка – головному сержанту Олександрю Аتماжову та старшому сержанту Юрію Панасенку. Дякую за хоробрість! І спецпідрозділ «Дозор» – виконує завдання на різних напрямках. Я дякую всім вам, хлопці! А також відзначу прикордонників Сумського загону – дякую за захист від диверсантів і за збиття російських дронів! (...).

Я дякую всім нашим партнерам, які допомогли Україні з ППО. Це різні країни: Сполучені Штати, Німеччина, Франція, Британія, це Норвегія, Італія, це Румунія, це Швеція, Нідерланди, Словаччина, це Чехія, Болгарія, Польща, держави Балтії та інші країни. «Петріоти», «Насамси», «Айріси», «Рейвени», «Хоки», інші системи. Не про все зараз можемо говорити відкрито, але український повітряний щит уже сильніший, ніж торік. Уже інші можливості, але ще не повний захист усієї території, на жаль. І ми працюємо, щоб зробити його ще більш сильним. Кожна країна, кожен лідер, які допомагають нам посилювати ППО, допомагають захищати життя. І я закликаю всіх українців, українок, усіх тих, чий голос у світі чують, наших журналістів, всіх тих, хто підтримує Україну у світі, допомагати посилювати захист. Допомогати! Ми здатні проходити найскладніші випробування. Але разом, у єдності, коли дбаємо одне про одного й коли мільйони людей допомагають своїм захисникам, захисницям і своїй державі. Бути єдиними й бути вдячними – це обов'язково. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська провела відеодзвінок із першою леді Республіки Польща Агатою Корнгаузер-Дудою ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України провела відеорозмову з першою леді Республіки Польща Агатою Корнгаузер-Дудою. Олена Зеленська подякувала колезі за системну й надзвичайно активну допомогу Україні та її громадянам.

Зокрема, за підтримки першої леді Польщі в Україні відбулася серія тренінгів для українських медиків і рятувальників різних напрямів.

39 українських лікарів – реабілітологів, комбустіологів, анестезіологів, фізіотерапевтів – пройшли стажування в Східнопольському центрі лікування опіків і реконструктивної хірургії. У програмі навчання взяли участь п'ять груп лікарів і медичного персоналу з установ Львова, Києва, Одеси, Рівного, Івано-Франківська, Вінниці, Дніпра, Кропивницького, Ужгорода, Черкас і Тернополя.

49 українських лікарів екстреної медицини пройшли навчання в Польщі у складі польських аеробригад на гелікоптерах у межах програми Helicopter emergency medical services, HEMS.

На виконання домовленостей, досягнутих між першою леді Польщі та першою леді України у Варшаві під час візиту президентського подружжя України до Польщі 5 квітня 2023 року, було запущено чергову серію спеціалізованих навчальних курсів, призначених для медичного персоналу з України, у сферах реабілітації, боротьби зі стресом і психотравматології.

100 українських лікарів (реабілітологи, психологи та психіатри) пройшли стажування з діагностики й терапії розладів, пов'язаних зі стресом війни, на базі Військово-медичного інституту Національного науково-дослідного інституту Варшави.

У вересні цього року розпочато навчання медиків з України передовим методам порятунку життя та медицині бою. Інструктори санітарної авіаційної служби та кафедри екстреної медичної допомоги Варшавського медичного університету підвищують кваліфікацію українських лікарів, фельдшерів і медсестер. У програмі взяли участь 90 жінок.

У межах домовленостей з Об'єднанням добровільних пожежних підрозділів Республіки Польща організовано навчальні курси для добровольців-пожежників. Навчання відбувалося у двох місцях: навчальному центрі «Стражак» у Тураві (Опольське воєводство) і навчально-рекреаційному центрі «Кіровий Гоцінець» у Косцеліску (Малопольське воєводство).

«Дорога Агато, я вдячна вам за те, що ви не лише допомогли організувати ці навчання, але й особисто відвідували українських медиків під

час стажування у Варшаві, мали теплі зустрічі й підтримували українських лікарів, які проходили й проходять стажування», – сказала Олена Зеленська.

Перші леді обговорили також подальшу співпрацю між країнами для порятунку життів. Зокрема, можливість навчання працівниць центрів екстреної медичної допомоги, працівників будинків дитини, пансіонатів для літніх людей або хоспісів, а також фахівців із сімейного виховання.

«Нині в Україні є потреба в навчанні тренерів для підготовки майбутніх прийомних батьків, батьків-вихователів, опікунів, піклувальників, усиновлювачів і патронатних вихователів. Тому можливість навчання й обміну досвідом із Республікою Польща є для нас надзвичайно важливою. Ми знаємо, що в Польщі є національна рамкова навчальна програма для сімейних форм виховання, а також гарні практики муніципальних навчальних програм для кандидатів в опікуни», – зазначила Олена Зеленська.

Також перші леді обговорили результати третього Саміту перших леді та джентльменів, який відбувся 6 вересня 2023 року в Києві.

«Особливо важливий результат нашої спільної роботи: під патронатом Саміту вперше відбувся сателітний саміт міністрів охорони здоров'я різних країн і започатковано унікальний проєкт: Міжнародне медичне партнерство, у межах якого укладено 25 меморандумів про співпрацю між медичними закладами України й інших країн. Це дасть змогу швидше та ефективніше рятувати людські життя, які в Україні щодня під особливою загрозою через російську агресію. (...) Але ці меморандуми – річ двостороння. Ми прагнемо не лише брати, але й давати. Фахівці із закордонних клінік отримують можливість запозичити в українських колег досвід порятунку життя в екстремальних умовах. Усі учасники зможуть проводити спільні операції, дослідження та навчання», – зазначила Олена Зеленська.

Зокрема, меморандум про міжнародне медичне партнерство було укладено між Children Memorial Health Institute, Warsaw, Republic of Poland (Дитячий меморіальний інститут здоров'я, Варшава, Республіка Польща) і Національною дитячою спеціалізованою лікарнею «Охматдит» МОЗ України. Предметом меморандуму серед іншого є співпраця щодо впровадження в Національній дитячій спеціалізованій лікарні «Охматдит» МОЗ України програми з трансплантації печінки та нирок у дітей на основі вимог Європейської референс-мережі TransplantChild.

«Ми прагнемо врятувати кожне життя. Вдячні друзям, які допомагають робити це якнайкраще», – сказала Олена Зеленська.

Олена Зеленська під час виступу на 42-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО: Захист України нині є захистом миру, цивілізації, культури в усьому світі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська прибула до Франції. Основна мета її візиту – участь у відкритті представництва Українського інституту в Парижі. (...).

У перший день візиту дружина Президента стала почесною гостею 42-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, яка триває у штаб-квартирі організації в Парижі. (...). Олена Зеленська виступила перед учасниками конференції з промовою, у якій подякувала ЮНЕСКО за рішучу й дієву підтримку України в захисті її культурної спадщини від російської агресії, зокрема за включення об'єктів Всесвітньої спадщини в Одесі, Києві та Львові до списку пам'яток, що перебувають під загрозою, і надання посиленого захисту ще 20 об'єктам. Вона також висловила подяку за документування руйнувань пам'яток, що перебувають під охороною, яке, відповідно до міжнародного права, прирівнюється до воєнних злочинів.

«За кілька днів до мого візиту сюди, 5 листопада, як завжди, вночі російські війська атакували Одесу. Внаслідок обстрілу пошкоджень зазнала будівля Одеського національного художнього музею. Новини про культуру в Україні зараз здебільшого саме такі. Театр у Чернігові, а перед цим – історичний центр Львова, Спасо-Преображенський собор (знову Одеса), а перед цим – десятки інших пам'яток нашої культурної спадщини. Музеї, бібліотеки, театри, галереї... Понад 1700 об'єктів культури постраждали за ці півтора року», – розповіла перша леді.

Вона також нагадала, що пошкоджено 3428 закладів освіти, 365 зруйновано повністю, третина українських дітей навчається лише онлайн. Крім того, постраждали 343 спортивні об'єкти, 95 зруйновано повністю. За півтора року загинуло близько 360 відомих українських спортсменів і тренерів.

«Це лише цифри. Але за кожною з них – історія втрати. Ми втрачаємо. Весь світ втрачає. Для нас усі ці музеї, церкви, театри – не просто абстрактні пам'ятки. Це частина нас», – додала дружина Президента.

Вона також акцентувала на непоправних людських втратах, загибелі діячів культури. Зокрема, Олена Зеленська розповіла про Ірину Осадчу, директорку Куп'янського краєзнавчого музею, яку російська ракета вбила на робочому місці, 85-річну художницю Любов Панченко, яка померла після місяця голоду в окупованій Бучі, Володимира Вакуленка, дитячого письменника, убитого окупантами в Ізюмі.

Перша леді порівняла це зі знищенням української інтелігенції – розстрілом третього листопада 1937 року понад 100 діячів української культури та мистецтва в урочищі Сандармох.

Вона наголосила, що українська оборона від знищення триває не півтора року, а століття, і закликала організацію розширити місію в Україні

«Те, що переживає Україна, не має бути проблемою лише України. Це демоверсія того, на що здатне сучасне варварство, якщо його не спинити. Це атака не тільки на нас, а на все цінне для нормальної людини. На саму цивілізацію. Ту, яку так віддано захищає ЮНЕСКО. Просто сьогодні між варварством і цивілізацією опинилися ми. І намагаємося захищати життя від знищення, від стирання. Щоб більше ніхто не втрачав ні історії, ні життя», – резюмувала дружина Президента.

Перша леді України відкрила українську книжкову полицку в бібліотеці ЮНЕСКО ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська у межах свого проекту «Українська книжкова полицка» передала бібліотеці ЮНЕСКО українські сучасні видання. Захід відбувся за участю генеральної директорки ЮНЕСКО Одрі Азуле.

180 українських полицок, відкриті вже в 42 країнах світу, налічують 45 тисяч книжок.

«Проект не лише зберігає наше слово, а й підсилює його, щоб про українців знали не тільки з новин, а й з глибоких якісних текстів, досліджень, творів. Можливо, фізично культура не може зупинити ракети. Але поки в народу є його мова, його література, його правдива історія, відображена в цій літературі, його мистецтво й звичаї, цей народ вистоїть. Ми вже це робимо», – наголосила перша леді.

Олена Зеленська та Одрі Азуле разом познайомилися з французьким стритарт-художником Крістіаном Гуемі та оглянули фреску, присвячену Україні, яку художник створював протягом дня. Фреска, виконана в жовто-блакитних кольорах, зображує українську дівчину. (...).

Перша леді та представники Українського інституту відвідали університет Сорбонна: підписано меморандум про співпрацю та передано книги до бібліотеки ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська та генеральний директор Українського інституту Володимир Шейко відвідали Сорбонну – один із найстаріших університетів світу. Український інститут підписав з університетом меморандум про співпрацю – тепер там знову розвиватимуться українознавчі програми.

Олена Зеленська наголосила, що з 2012 року в Сорбонні не було українських студій, водночас тут діють магістерські програми з вивчення російської культури. Після зустрічі з президенткою університету Наталі Драш-Темам перша леді висловила сподівання, що курс україністики з’явиться.

«Було б справедливо, якби у світі вивчалася культура тих народів, які довгі століття перебували під впливом російської, а потім радянської імперій. Цих народів дуже багато. Сподіваюся, колись так само вивчатимуть кримськотатарський народ – один із поневолених Росією, а тепер вигнаний нею з Криму. Досі в Сорбонні не було україністики. Але сьогодні ми зробили крок до відновлення – університет Сорбонна підписав меморандум про співпрацю з Українським інститутом. Сподіваємося, згодом тут з’являться українські й кримськотатарські студії, програми стажувань та обмінів, присвячені Україні. З’являться фахівці, які знатимуть і розумітимуть Україну, її історію та культуру», – наголосила перша леді.

Олена Зеленська також провела зустріч з українськими та французькими студентами закладу та президенткою Сорбонни Наталі Драш-

Темам. Під час виступу й дискусії перша леді подякувала закладові за прийом українських студентів, які були змушені залишити свою країну через російське вторгнення, та організацію виступів українських інтелектуалів, письменників, правозахисників.

Дружина Президента наголосила, що в Україні немає безпечного місця для навчання через постійні російські атаки.

«Нещодавно російська ракета зруйнувала корпус Херсонського університету. Російські бомби регулярно падають на один із наших найстаріших університетів – Харківський. Зазвичай акцентують, що в ньому навчався нобеліат Лев Ландау. Але під час війни для мене важливіше, що відбувається з нинішніми студентами. Можливо, хтось із них – майбутній Ландау. Можливо, ні. Але вони однаково мають право на життя. Натомість у Харківському університеті на спеціальній дошці пошани вже десятки імен загиблих викладачів і студентів. (...). Коли питають, що боронить Україна, за що воює, то, власне, саме за це: щоб студенти могли спокійно вчитися й жити у своїй країні, а не гинути під бомбами на вулицях», – сказала вона.

Олена Зеленська також передала бібліотеці університету Сорбонна українські видання з історії, мистецтва, архітектури, театру та музики.

«За час російського вторгнення про Україну дізнався весь світ – переважно зі щоденних новин. Але дуже хочеться, щоб про нас знали і з глибших джерел. З наукових праць, із книжок. Бо, якщо новини повідомляють нам, що відбувається, то книжки розповідають, чому це відбувається», – наголосила дружина Президента. (...).

Олена Зеленська: Українським дітям випало надто багато випробувань через російське вторгнення, мусимо їх захистити ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час візиту до Франції перша леді України Олена Зеленська разом із першою леді Французької Республіки Бріжит Макрон і міністром освіти країни Габріелем Атталем відвідали початкову школу Арбалет – французький державний навчальний заклад, розташований у центральній частині Парижа, в історичному 5-му районі міста.

Нині початкову освіту в цій школі здобувають 268 дітей, зокрема двоє учнів з України. Загалом станом на листопад поточного року в середніх освітніх закладах Франції навчається 17 тис. 89 українських дітей.

У квітні 2022 року за сприяння Посольства України у Франції Академія Парижа відкрила у школі Арбалет курси української мови для тимчасово переміщених дітей з України. Навчання на курсах безкоштовне й доступне як для українців, так і для дітей інших національностей, які навчаються в паризьких школах за французькою системою освіти. Нині курси в цьому закладі відвідують 56 дітей. Вивчення мови також відбувається у двох інших школах Парижа – у 12-му та 19-му районах. Загальна кількість дітей, які відвідують курси в трьох школах, – 170.

Для забезпечення викладання на курсах Академія Парижа виділила загалом вісім ставок для вчителів української мови. Їх заповнили педагоги, які знайшли на території Франції захист від російської агресії в Україні.

«Українським дітям випало надто багато викликів через російське вторгнення. Від фізичної небезпеки до моральних випробувань через необхідність залишити дім і прижитися на новому місці, часто в новій культурі. Дуже хочеться захистити їх від усіх можливих переживань, дати відчуття впевненості, відчуття майбутнього. Дуже обнадійливо, що тут, у Франції, це розуміють і вже роблять», – наголосила Олена Зеленська.

Перша леді взяла участь у відкритті представництва Українського інституту в Парижі (Президент України Володимир Зеленський).

У межах візиту до Франції перша леді України Олена Зеленська взяла участь у відкритті представництва Українського інституту в Парижі.

У березні 2022 року з ініціативи представниці Українського інституту у Франції Ольги Сагайдак група волонтерів започаткувала культурний проєкт Printemps Ukrainien («Українська весна»), який мав на меті познайомити французьку аудиторію з українською культурою у відповідь на початок повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Результатом стали 96 культурних заходів, які зібрали понад 40 тис. відвідувачів. У 2023 році проєкт було трансформовано у постійну установу – представництво Українського інституту у Франції, відкриття якого відбулося 9 листопада. Це друге постійне представництво Українського інституту в ЄС після представництва у Берліні (Німеччина).

Команда Українського інституту працюватиме у La Gaîté Lyrique (культурний майданчик Парижа) за підтримки Open Society Foundation, Міністерства культури та Міністерства закордонних і європейських справ Франції, Французького інституту, мерії Парижа, Міністерства закордонних справ України та Посольства України у Франції.

(...). Олена Зеленська відзначила відкриття представництва й важливість місії Українського інституту під час російського вторгнення в Україну. Вона зазначила, що Росія нищить українську культуру нині, а століттями привласнювала її.

«Якщо спитати зараз у багатьох європейців, що вони знають про Україну не з новин, а зі сфери культури, з книжок, яких наших класичних художників, письменників, напевне, це буде складним запитанням. Прикро, що світ починає більше дізнаватися про українську культуру та наш внесок у світову лише через російський напад. Але добре, що таки дізнається. Бо наша культура доводить: ми є, завжди були й будемо. Хоч би як імперія хотіла – й зараз хоче – нас знову привласнити», – сказала перша леді.

Вона закликала європейців дізнаватися про справжній український внесок у світову культуру, позбавлятися імперської «оптики».

(...). Першим кроком у межах нового партнерства стало підписання меморандуму між Українським інститутом та університетом Сорбонна, який

відкриє шлях до українських студій, лекцій, вивчення україністики в цьому легендарному закладі. (...).

Олена Зеленська зустрілася з генеральним директором Метрополітен-опери Пітером Гелбом: Україна звучить і звучатиме у світі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час візиту до Французької Республіки перша леді України Олена Зеленська зустрілася з генеральним директором Метрополітен-опери Пітером Гелбом і його дружиною, керівницею Ukrainian Freedom Orchestra Кері-Лінн Вілсон.

Перша леді подякувала за підтримку, яку Метрополітен-опера надає Україні та її митцям із перших днів російського вторгнення.

Так, 14 березня 2022 року відбувся «Концерт для України» (Concert for Ukraine), який став одним із перших заходів, організованих Метрополітен-оперою після російського вторгнення. 24 лютого 2023-го було проведено «Концерт пам'яті та надії» (For Ukraine: A Concert of Remembrance and Hope), приурочений річниці початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Крім того, театр підтримав ініціативу диригентки Кері-Лінн Вілсон організувати Український оркестр свободи (Ukrainian Freedom Orchestra), який спільно з польським Національним театром у співпраці з Міністерством закордонних справ, Міністерством культури та інформаційної політики України та за підтримки Офісу Президента влітку минулого року здійснив турне Європою та Сполученими Штатами. До складу оркестру ввійшли понад 70 музикантів з України та з-за кордону. Другий тур Європою під патронатом Олени Зеленської відбувся цього року улітку.

«Це не просто музичний ансамбль, а символ нашої боротьби за світле майбутнє, за свободу й культурні цінності. Ви можете розраховувати на мою готовність продовжувати патронат проекту», – сказала дружина Президента.

Сторони обговорили стажування для українських митців. З 6 березня до 9 червня 2023 року за результатами конкурсного відбору в Метрополітен-опері успішно пройшли стажування четверо музикантів з України. Фінансування повністю забезпечив театр.

Перша леді наголосила, що партнерська підтримка в культурній та мистецькій сферах шляхом спільних проєктів надзвичайно важлива. Для України це має значення ще й у контексті повоєнного відновлення, відбудови та повернення до життя зруйнованих чи пошкоджених культурних об'єктів, зокрема оперних і драматичних театрів, а також філармоній. Станом на 25 жовтня 2023 року шкоди завдано 1711 об'єктам культурної інфраструктури. Олена Зеленська запросила Метрополітен-оперу до участі у відновленні об'єктів української культури.

«Натхнення, бажання творити, як і бажання допомогти, не зруйнувати. Україна звучить і звучатиме у світі завдяки таким друзям, як Метрополітен-опера», – резюмувала дружина Президента.

Олена Зеленська зустрілася з мером Парижа Анн Ідальго (Президент України Володимир Зеленський).

Перша леді України Олена Зеленська у межах візиту до Франції зустрілася з пані мером Парижа Анн Ідальго.

14 квітня 2022 року Анн Ідальго прибула з першим візитом до України та відвідала Бучу й Бородянку. Загалом вона тричі побувала в нашій країні. З початку російського вторгнення Париж надав Україні екстрену допомогу в обсязі 1 млн євро для організації збору й доправлення товарів першої необхідності, створив чотири центри прийому українських громадян, передав вісім самоскидів Харкову для розбирання завалів, надав українським містам кошти на закупівлю 80 потужних генераторів. 24 лютого та 24 серпня поточного року за рішенням Анн Ідальго символ Парижа – Ейфелеву вежу – було підсвічено кольорами українського прапора. За підтримку й допомогу українцям Париж нагороджено спеціальною відзнакою «Місто-рятівник», яку очільниця столиці Франції отримала від Президента України Володимира Зеленського. (...).

Анн Ідальго ознайомила першу леді України з проєктом «Фабрика солідарності». Це місце швидкого реагування на різноманітні надзвичайні ситуації, де можна отримати швидку гуманітарну допомогу чи пройти курси волонтерства.

Вона також розповіла про намір зробити 17 кварталів міста повністю безбар'єрними до початку літніх Олімпійських ігор, які відбудуться наступного року в Парижі. Адміністрація міста також звернулася до спортивних закладів із проханням відкрити секції для людей з інвалідністю.

Дружина Президента наголосила на важливості такого досвіду для України, яка також прагне створити максимально дружній простір для всіх громадян, які зазнали травм унаслідок війни чи з інших причин.

«Хотіла б заручитися підтримкою мерії Парижа для реалізації влітку наступного року, під час проведення Олімпійських ігор, благодійного концерту Ukrainian Freedom Orchestra – оркестру провідних українських музикантів, сформованого після початку російської агресії», – сказала Олена Зеленська.

Вона відзначила принципову позицію очільниці Парижа щодо недопущення російських і білоруських спортсменів до участі в Олімпіаді навіть під нейтральним прапором.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

У Євросоюзу є «план Б» на випадок, якщо Угорщина накладе вето на новий пакет допомоги Україні (УНІАН).

Євросоюз може обійти вето Угорщини на виділення 50 млрд євро на підтримку Україні, звернувшись за допомогою до інших країн Союзу окремо, щоб набрати ту ж суму за рахунок двосторонніх угод, повідомляє Reuters з посиланням на джерела.

«Угорщина ризикує зловживати своєю удачею. Ми воліли б, щоб вона була на борту, але настає момент, коли людям набридає, що Будапешт тримає всіх у заручниках. Обхідний шлях стомлює, але у нас він є, якщо буде потрібно», – сказав чиновник ЄС агентству.

Про те, що країни Євросоюзу розглядають запасний план на випадок, якщо Угорщина накладе вето на пакет допомоги Україні в розмірі 50 мільярдів євро, повідомив Bloomberg. За словами джерел агентства, запасний план включатиме національні гарантії країн-членів ЄС щодо залучення фінансування на ринках.

ОАЕ обмежать реекспорт товарів подвійного призначення до РФ (УНІАН).

Керівництво Європейського Союзу повідомило державам-членам, що Об'єднані Арабські Емірати погодилися обмежити реекспорт до Росії товарів подвійного призначення, що використовуються у військових цілях в Україні.

Європейська комісія поінформувала послів ЄС про розвиток ситуації на цьому тижні. Туреччина розглядає аналогічну міру, додали джерела.

В останні місяці ЄС активізував зусилля щодо забезпечення дотримання своїх торгових санкцій, приділяючи особливу увагу припиненню можливості Кремля роздобути високопріоритетний список товарів, що охоплює десятки технологій і компонентів, що використовуються в російській зброї, знайдений в Україні або необхідних для її виробництва.

Представник ОАЕ заявив, що вони обмежують експорт і реекспорт виявлених товарів подвійного призначення в зони конфліктів і мають чинну правову систему експортного контролю, за допомогою якої вони постійно контролюють експорт товарів подвійного призначення. Чиновник додав, що ОАЕ продовжують підтримувати тісний діалог з міжнародними партнерами з питань війни в Україні та її наслідків для світової економіки.

Після того як ЄС і його союзники по «Великій сімці» заборонили експорт товарів подвійного призначення до Росії, Москві вдалося обійти обмеження, імпортуючи ці товари через треті країни, зокрема – Центральної Азії, а також Туреччину, ОАЕ та інші.

Союзники України здійснили поїздки по багатьох з цих країн, намагаючись переконати їх обмежити торговельні потоки. Державам ЄС повідомили, що останні дані свідчать, що прямий експорт в Росію з багатьох з цих країн наразі почав падати, але залишається вище довоєнного рівня, кажуть джерела.

Представника Росії вперше в історії не обрали до складу Міжнародного суду ООН (УНІАН).

Вперше з 1946 року Москві вказали на вихід з Міжнародного суду, наголосив постпред України при ООН Сергій Кислиця.

Представника Росії уперше не обрали до складу Міжнародного суду ООН. Водночас було обрано представників Австралії, Мексики, ПАР, Румунії та США.

Президент України Володимир Зеленський:

ООН почала очищатися від зловмисного впливу Росії. Уперше в історії ООН її держави-члени відмовилися від Росії у праві приймати рішення від її імені в Міжнародному суді ООН. Світ бачить, хто руйнує міжнародне право, а не захищає його. Вітаємо представників Австралії, Мексики, ПАР, Румунії та США з перемогою на виборах до Міжнародного суду ООН як у Раді Безпеки, так і в Генасамблеї.

Своєю чергою, постійний представник України при ООН Сергій Кислиця зауважив, що це «насправді історична подія – вперше з 1946 року Москві вказали на вихід з Міжнародного суду ООН».

В Радбезі РФ не спромоглася набрати більше 5–6 голосів в усіх 5 турах. Це при тому, що її затятий опонент США набрав 12–14. Не менш провальним був і результат в ГА (Генеральна Асамблея ООН, – ред.) – 2 з кінця.

Стефанішина: Чотири умови Єврокомісії для України є технічними, у грудні вже буде прогрес (УНІАН).

Урядовець пояснила, чи досі Україна розглядає можливість вступу до Європейського Союзу за два роки.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольга Стефанішина зазначає, що чотири рекомендаційні пункти Європейської Комісії є «технічними», і вже в грудні буде прогрес по деяких з них.

Ці чотири пункти є «лише рекомендацією, якої може дослухатися Європейська Рада або не дослухатися».

Ці чотири пункти не мають жодного зв'язку з політичним рішенням, яке буде ухвалюватися в грудні. Йдеться про те, що після ухвалення політичного рішення, якщо таке рішення буде, очікується, що Єврокомісія почне працювати, коли буде прогрес по цих чотирьох пунктах.

Президентка Єврокомісії була в Україні за кілька днів до публікації звіту. І всі ці пункти проговорювалися по цих рішеннях: і по структурі Національного антикорупційного бюро, і по законодавству по лобюванню, і

по подальших кроках по національних меншинах. Президент має розуміння, він дав своє політичне зобов'язання, що ці завдання будуть виконані. І вже в грудні точно буде прогрес по деяких з них.

Єврокомісія розробила для України унікальну прискорену процедуру вступу ([Європейська правда](#)).

Європейська комісія пропонує здійснювати процедуру вступу України до Європейського Союзу за новою процедурою, яка передбачає підготовку технічних питань переговорів про вступ паралельно з політичними.

Раніше в ЄС діяла покрокова процедура відкриття переговорів. Спершу так звана міжурядова конференція держав-членів ЄС затверджувала технічний документ під назвою «переговорні рамки», без якої переговори не могли початись у принципі.

Це штучно гальмувало початок переговорів, приміром, для Албанії та Північної Македонії. Вони отримали політичне рішення про початок переговорів ще у березні-2020, але через проблеми з політичними вимогами чекали на затвердження «рамки» понад два роки – до червня-2022-го.

У випадку з Україною Єврокомісія врахувала нову реальність і запропонувала паралельний підхід у переговорах замість покрокового.

Це означає, що проміжні, технічні етапи – а саме підготовка переговорної рамки і скринінг законодавства – розпочнуться вже у грудні 2023 року, щойно з'явиться політичне рішення саміту ЄС, де має бути схвалена пропозиція Єврокомісії почати переговори з Україною.

Але для цього на саміті ЄС Україні треба отримати згоду всіх лідерів – зокрема й прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана – на відкриття переговорів.

Єврокомісія заради України застосує унікальну процедуру вступу ([УНІАН](#)).

У випадку з Україною Єврокомісія запропонувала паралельний підхід у переговорах замість покрокового.

Єврокомісія пропонує провести процедуру вступу України до Євросоюзу за унікальною процедурою.

Про це йдеться у статті «Європейської правди» щодо вступу України в ЄС. Видання зауважило, що ця процедура передбачає підготовку технічних питань переговорів паралельно з політичними. Видання нагадало, що до цього в ЄС діяла покрокова процедура відкриття переговорів, згідно з якою спочатку міжурядова конференція держав-членів ЄС затверджувала технічний документ під назвою «переговорні рамки», без якого переговори не могли початись.

Це штучно гальмувало початок переговорів для деяких кандидатів. У випадку з Україною Єврокомісія запропонувала паралельний підхід у переговорах замість покрокового.

Це означає, що проміжні, технічні етапи, а саме підготовка «переговорних рамок» і скринінг законодавства почнуться вже у грудні, щойно з'явиться політичне рішення саміту ЄС, де має бути схвалена пропозиція Єврокомісії почати переговори з Україною.

Але для цього, як підкреслило видання, на саміті ЄС Києву треба отримати згоду на відкриття переговорів від всіх лідерів, в тому числі й угорського прем'єра Віктора Орбана.

«Брюссель хоч і не дає Києву 100 % гарантії, але стверджує на закритих переговорах, що з Орбаном домовляться... Та й угорський лідер неодноразово доводив, що за гроші ЄС готовий поступитися своїми «принципами». Певно, зараз є розрахунок на подібний сценарій», – йдеться в матеріалі.

Вступ України до ЄС:

Сьогодні у Брюсселі президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що ЄК рекомендує Європейській Раді почати переговори про вступ України до ЄС. Вона зауважила, що Київ виконав понад 90% необхідних для цього реформ.

Президент Володимир Зеленський прокоментував сьогоднішню заяву голови Єврокомісії про рекомендації розпочати перемовини щодо вступу України до Євросоюзу, назвавши це «правильним» кроком історії.

Єврокомісія рекомендувала почати переговори про вступ України до ЄС ([Цензор.НЕТ](#)).

Європейська комісія офіційно рекомендує розпочати переговори про вступ України та Молдови до Європейського Союзу.

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що Україна виконала 90% реформ, яких від неї очікував ЄС, надаючи статус кандидата.

«На цій підставі ми рекомендували сьогодні, щоб Рада відкрила переговори про вступ. Ми також рекомендуємо, щоб Рада схвалила переговорну рамку, коли Україна виконає триваючі реформи», - додала фон дер Ляєн.

Єврокомісія назвала чотири умови для початку переговорів з Україною про вступ до ЄС ([УНІАН](#)).

Проект звіту наголошує на потребі продовжувати боротьбу з корупцією в Україні.

Єврокомісія рекомендуватиме Європейській раді розпочати з Україною переговори про вступ до ЄС. Але рамки переговорів ЄК рекомендує схвалити після того, як Україна виконає чотири кроки.

Зокрема, наша держава має виконати наступні умови:

- схвалити запропонований урядом закон про збільшення штатної чисельності Національного антикорупційного бюро України;
- виключити із закону «Про запобігання корупції» положення, котрі обмежують повноваження НАЗК щодо продовження перевірки

- активів, які вже пройшли процес перевірки, а також ті, що обмежують повноваження агенції щодо перевірки майна, придбаного декларантами до вступу на державну службу;
- в рамках деолігархізації ухвалити закон про лобіювання, який відповідатиме європейським стандартам;
 - ухвалити закон, який враховує решту рекомендацій Венеційської комісії від червня і жовтня 2023 року, що пов'язані із законом про національні меншини, а також який враховуватиме рекомендації Венеційської комісії, пов'язані із законами про державну мову, ЗМІ та освіту.

Проект звіту також наголошує на потребі продовжувати боротьбу з корупцією в Україні шляхом проведення подальших розслідувань і винесенням судових вироків.

У документі зазначається, що Єврокомісія відстежуватиме подальший прогрес і відповідність «у всіх галузях, пов'язаних із відкриттям переговорів». Цей орган готовий також розпочати необхідну підготовчу роботу до переговорів.

Проект звіту також передбачає, що наступний звіт Єврокомісія має підготувати до березня 2024 року.

Вступ України до ЄС: скільки рекомендацій у ЄК вважають виконаними, – ЗМІ ([УНІАН](#)).

Єврокомісія оцінила як Україна виконала критерії, що супроводжували надання статусу кандидата на вступ до Євросоюзу.

Наразі Київ, на думку ЄК, повністю виконав лише чотири з семи. Це випливає зі звіту щодо України – внутрішнього документа Єврокомісії.

Виконаними вважаються критерії:

- впровадження законодавства щодо процедури добору суддів Конституційного суду України, відповідно до рекомендацій Венеційської комісії;
- завершення перевірки доброчесності кандидатів у члени Вищої ради правосуддя й створення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
- відповідність законодавства про боротьбу з відмиванням грошей стандартам FATF і схвалення стратегічного плану реформування всього правоохоронного сектору;
- реформа медіагалузі – приведення законодавства України у відповідність з Директивою ЄС про аудіовізуальні медіапослуги.

Зазначається, що серед не завершених повністю опинилось посилення боротьби з корупцією. Єврокомісія очікувала призначення нового керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та директора НАБУ.

«Україна все ж повинна прийняти закон про збільшення штатного розкладу НАБУ та вилучити із закону про запобігання корупції норми, які обмежують повноваження НАЗК продовженням перевірки активів, які вже

пройшли процес перевірки, та обмеження повноважень НАЗК щодо перевірки майна, придбаного декларантами до вступу на державну службу», – йдеться у документі Єврокомісії

Також Україна все ще не виконала всі рекомендації Венеційської комісії у частині реформи законодавства щодо нацменшин. У ЄК наголошують на необхідності впровадити решту зауважень, згаданих «у висновку від червня 2023 року та її подальшому висновку від жовтня 2023 року, зокрема шляхом внесення змін до законів про державну мову, ЗМІ та освіти».

Топ-чиновники США закликали Конгрес схвалити виділення \$11,8 мільярда для України ([УНІАН](#)).

Глава Міністерства фінансів Джаннет Йеллен, Пентагону – Ллойд Остін і Державного департаменту Сполучених Штатів Америки – Ентоні Блінкен звернулися до Конгресу з проханням схвалити виділення коштів на допомогу Україні.

Йдеться про фінансування в розмірі 11,8 млрд доларів.

У відповідному листі наголошується, що гроші просять виділити в рамках запиту на додаткові витрати, який виходить від президента США Джо Байдена.

«Це фінансування забезпечується безпрецедентним рівнем надійного нагляду і прозорості і підкріплюється значною бюджетною підтримкою з боку Європейського Союзу, інших партнерів по G7 і Міжнародного валютного фонду», – сказано в листі.

Демократи в Сенаті США заблокували допомогу Ізраїлю окремо від України ([Українська правда](#)).

Демократи у Сенаті США у вівторок заблокували спроби республіканців швидко схвалити законопроект про надання надзвичайної допомоги Ізраїлю без передбачених коштів для України, який Палата представників ухвалила минулого тижня.

Представники більшості у верхній палаті Конгресу США наголосили на важливості надання допомоги Україні та Ізраїлю на додаток до гуманітарної допомоги, фінансування безпеки кордонів та грошей на протистояння Китаю в Індо-Тихоокеанському регіоні.

Вони нагадали, що це було передбачено в запиті на фінансування в розмірі 106 мільярдів доларів, який президент Джо Байден направив до Конгресу минулого місяця.

Демократи також звинуватили республіканців у Палати представників США у тому, що вони грають у політику через події в Ізраїлі, оскільки прив'язують допомогу йому до скорочення фінансування Служби внутрішніх доходів США.

Голова бюджетного комітету Сенату США Петті Мюррей:

Наші союзники в Україні не можуть дозволити собі затримку, як і наші союзники в Ізраїлі.

Законопроект Палати представників США передбачає виділення Ізраїлю 14,3 мільярда доларів у відповідь на атаку бойовиків ісламістського руху ХАМАС 7 жовтня, а також скорочення фінансування американської податкової служби на таку ж суму.

Ще до голосування американські сенатори від обох партій висловлювали сумніви щодо законопроекту. А у Байдена ще раніше дали зрозуміти, що президент накладе вето на такий законопроект, якщо він потрапить на його стіл.

В ООН попередньо схвалили членство України в агентстві у справах біженців попри протидію РФ ([Укрінформ](#)).

Третій комітет Генасамблеї ООН схвалив входження України до складу Виконавчого комітету програми Верховного комісара ООН у справах біженців попри шалений опір Російської Федерації.

За усталеною багаторічною практикою такі резолюції схвалюються консенсусом, оскільки мають суто процедурний характер. Проте РФ зажадала винести проект на голосування.

«За» віддала голос 121 країна, «проти» - 4 (РФ, Північна Корея, Нікарагуа та Сирія), утрималося - 42.

Рішення буде остаточно увалене після ухвалення резолюції на сесії Генеральної Асамблеї ООН.

Використання заморожених активів Росії: деякі країни ЄС занепокоєні ризиками ([Українська правда](#)).

Прагнення Європейського Союзу використати мільярди доларів заморожених російських активів для відновлення України стикається з проблемами через занепокоєння ризиками для фінансових ринків

Наприкінці жовтня лідери ЄС на саміті підтримали безпрецедентні кроки з використання прибутків, отриманих від державних активів Москви, для відбудови України, а президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн пообіцяла представити чіткі плани до кінця цього року.

Але деякі європейські уряди в приватному порядку занепокоєні ризиками для фінансових ринків від такого кроку. Ці побоювання тепер загрожують ускладнити ініціативу фон дер Ляєн.

Бельгія володіє більшістю російських державних активів, заморожених в ЄС на початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Бельгійський уряд неохоче погоджується на рейдерське захоплення коштів, призначених для відновлення України, якщо решта країн «Групи семи» не зробить того ж кроку разом з ЄС.

Прем'єр-міністр Бельгії Александр Де Кроо:

Ми шукаємо разом з країнами G7 і Європейською комісією структурне рішення для заморожених активів, яке не дестабілізує міжнародну фінансову систему.

Більшість російських золотовалютних резервів, заморожених країнами-учасницями санкцій на початку війни, перебувають в ЄС. З них 180 мільярдів євро розміщені в бельгійському Euroclear, кліринговому центрі, що виконує функції зберігача російських резервів.

Коли російські цінні папери досягають терміну погашення і реінвестуються фінансовими посередниками, вони приносять прибуток. За перші дев'ять місяців цього року Euroclear отримав 3 мільярди євро прибутку від заморожених активів.

Euroclear добровільно відокремив прибутки, отримані від російських активів, але стверджує, що поніс 34 млн євро витрат на управління та юридичні витрати, а також, за оцінками, 18 млн євро втрачених можливостей отримання доходу. На запитання про наміри ЄС використати ці прибутки, Euroclear відмовився від коментарів.

ЄС вже давно виношує ідею оподаткування цих прибутків на користь України, але Європейський центральний банк і деякі столиці ЄС, зокрема Париж, Берлін і Брюссель, висловили сумніви. Вони побоюються, що цей крок розхитає фінансові ринки і послабить позицію євро як резервної валюти.

Бельгія і Люксембург, зокрема, хочуть отримати гарантії того, що вони не будуть змушені нести всі юридичні та фінансові ризики такого безпрецедентного кроку. У Люксембурзі розташований ще один кліринговий центр, в якому наразі зберігаються заморожені російські активи, – Clearstream.

Для де Кроо важливо працювати над вирішенням проблеми не лише в європейських рамках, але й спільно з іншими країнами «Групи семи».

ЮНЕСКО засудило атаку РФ по Одесі, унаслідок якої пошкоджень зазнав Художній музей ([Цензор.НЕТ](#)).

ЮНЕСКО рішуче засудило чергову атаку РФ по Одесі, унаслідок якої пошкоджено будівлю Національного художнього музею.

«Художній музей в Одесі, що входить до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, минулої ночі знову постраждав від російського удару. ЮНЕСКО рішуче засуджує атаку. Культурні об'єкти мають бути захищені відповідно до міжнародного права», - йдеться в повідомленні організації.

Росія фінансувала кампанію антиукраїнської пропаганди в Латинській Америці – Держдеп США ([ЛІГА.Новини](#)).

США звинуватили Кремль в організації та фінансуванні у країнах Латинської Америки кампанії дезінформації, яка була спрямована на ослаблення підтримки України та посилення антиамериканських та антинатовських настроїв.

У заяві Держдепартаменту йдеться, що Росія намагалася «відмити свою пропаганду та дезінформацію через місцеві ЗМІ», щоб вони краще засвоювалися латиноамериканською аудиторією.

Для поширення дезінформації Кремль використовував зв'язки з медіа в Аргентині, Болівії, Чилі, Колумбії, Кубі, Мексиці, Венесуелі, Бразилії, Еквадорі, Панамі, Парагваї, Перу та Уругваї.

За даними Держдепартаменту, кампанію з дезінформації координують три організації РФ: Агентство соціального дизайну, Інститут розвитку Інтернету та «Структура», йдеться у заяві. У заяві вони називаються «найманими агентами впливу», які впливають на громадську думку країн Латинської Америки через місцеві ЗМІ та впливових акторів.

Також у документі перераховуються імена керівників пропагандистських ресурсів РФ та описано механіку виявлених кампаній з дезінформації.

Військова допомога

Литва передала Україні пускові установки ЗРК NASAMS ([Укрінформ](#)).

Литва передала Україні пускові установки для зенітного ракетного комплексу (ЗРК) NASAMS разом із необхідним обладнанням.

«Ще одне постачання із Литви досягло української землі. Пускові установки ракет NASAMS вже на місці», – йдеться у дописі Міністерства оборони Литви.

У литовському оборонному відомстві додали, що в Україну доставлені також позашляховики для екіпажу та необхідне обладнання для NASAMS.

Естонія й Ісландія передали Україні ще один польовий госпіталь ([Укрінформ](#)).

Естонія спільно з Ісландією відправила в Україну ще один військово-польовий госпіталь разом із транспортними засобами, наданими Німеччиною.

«Сила співпраці в дії: Естонія та Ісландія відправили черговий військовий польовий госпіталь до України з транспортними засобами, наданими Німеччиною. Будьте здорові, друзі в Україні!» – йдеться у дописі Міністерства оборони Естонії.

Міноборони Чехії оприлюднило список поставленої в Україну військової техніки ([Укрінформ](#)).

Міністерство оборони Чехії оприлюднило до того засекречений список військової техніки, яка була передана Україні. До переліку увійшли техніка радянського виробництва, сучасна військова техніка та боєприпаси.

У чеському оборонному відомстві зазначили, що за період із лютого 2022 року до жовтня 2023 року Україні було поставлено чотири гелікоптери Mi-24 Hind 2005 та 2006 років виробництва, понад 4,2 мільйона патронів для ручної вогнепальної зброї, 128 мінометів 1971-1979 років виробництва та 17 400 мінометних снарядів.

Окрім цього, Чехія надала українській армії 62 танки 60-90-х років виробництва, 13 самохідних гаубиць випуску 1980-1986 років, 131 БМП, випущених з 1973 по 1999 роки та іншу військову техніку. В Україну із Чехії також були поставлені перев'язочні матеріали та ліки.

Загальна вартість наданої військової техніки становить більше 6 мільярдів чеських крон або понад 241 мільйон євро, додали у міністерстві.

Литва передає Україні засоби для боротьби з дронами та генератори ([Цензор.НЕТ](#)).

Литва оголосила про надання чергової партії військової допомоги Україні – обладнання для боротьби з дронами і генератори.

Міністр оборони Литви Арвідас Анушаускас:

Литва передає Україні технології, які допомагають зараз на полі бою. Важливо розуміти, що сьогоднішня війна вимагає сучасних технологій, таких як засоби боротьби з дронами чи інше сучасне обладнання. А генератори передаються з огляду на зиму, що невблаганно наближається, яка, ймовірно, буде важкою.

Велика Британія вже підготувала 30 тис. українських захисників ([Цензор.НЕТ](#)).

Цього тижня чергова група українських захисників завершила навчання у Великій Британії.

Прем'єр-міністр Великої Британії Ріші Сунак:

Наразі 30 тисяч українських військовослужбовців завершили навчання у Британії: артилеристи, морські піхотинці, інженери, бойові медики тощо, не рахуючи 22 тисячі українських військових, яких ми готували ще перед вторгненням у 2022 році.

Євросоюз передасть ЗСУ собак-саперів та пошукові дрони ([Укрінформ](#)).

Представниця відділення Єврокомісії у Польщі Ева Модзелевська:

9 листопада у Карпатському відділі Прикордонної служби Польщі у Новому Сончі (південь країни) відбудеться церемонія передачі українським військовим другої партії так званих собак-саперів.

За її словами, собаки (німецькі, бельгійські і нідерландські вівчарки) були підготовлені у межах проекту Генерального директорату Єврокомісії з питань міграції та внутрішніх справ і служби з питань інструментів закордонної політики ЄС.

Вона зазначила, що цей проєкт є «винятковим», оскільки Єврокомісія вперше реалізовує проєкт навчання собак під кутом їх спроможності виявляти вибухівку.

«Цього разу собаки додатково матимуть спеціальні пристрої, які буде прикріплено до їхніх жилетів. Вони допомагатимуть у виявленні радіоактивних елементів», - повідомила представниця Єврокомісії в РП.

Вона пояснила: це зроблено тому, що такі матеріали викрадалися злочинними групами з лікарень на окупованих росіянами територіях України.

Дев'ять собак-саперів були навчені відставними поліцейськими-кінологами з країн ЄС, а їх підготовка відбувалася в Фінляндії, Бельгії і Люксембурзі.

Навчання собак тривало кілька місяців, а за два тижні до їх передачі Україні вони разом зі своїми опікунами прибули до Польщі. Відтак у Польщі відбувається передача собак-саперів новим українським опікунам.

Модзелевська також поінформувала, що передані Єврокомісією Україні собаки-сапери забезпечуватимуться спеціальним взуттям, окулярами, жилетами, кормом на адаптаційний період до одного місяця.

Додатково в межах цього проєкту українська армія отримає також кілька спеціальних дронів, які допомагатимуть виявляти міни та інші вибухові пристрої. Зокрема, дрон позначатиме на електронній мапі місця, де є металеві предмети. Це прискорить процес виявлення вибухівки і допомагатиме в роботі як собакам, так і саперам.

Орієнтовний бюджет проєкту, який триватиме до кінця 2024 року, становить 3 млн євро. Загалом Єврокомісія передасть Україні 50 спеціально навчених собак-саперів. Першу групу з дев'яти собак-саперів вже було передано Україні у березні цього року.

Чехія продовжила термін підготовки українських військових ([УНІАН](#)).

Чеський Сенат продовжив дію мандата на проведення бойової підготовки українських військовослужбовців у Чехії до кінця 2024 року.

Міністр оборони Яна Чернохова заявила, що її пріоритетом є забезпечення умов для продовження підготовки українських солдатів у протистоянні російській агресії. Вона висловила впевненість, що такі дії Чехії наближають закінчення війни і настання миру.

Франція додатково виділить €200 млн на підтримку української армії – міністр оборони ([Українська правда](#)).

Уряд Франції має намір додатково виділити у фонд підтримки України 200 мільйонів євро, щоб українська армія мала можливість продовжити закупівлю французького обладнання.

Міністр оборони Франції Себастьєн Лекорню під час виступу перед Національними зборами сказав:

Ви проголосували в комітеті за поправку, яка відкриває додаткові 200 мільйонів євро для Фонду підтримки України. Це також дозволить нам розпочати нову стратегію придбання нового обладнання для української армії.

Rheinmetall отримав замовлення на близько 100 тисяч артилерійських мін для України ([Укрінформ](#)).

Оборонна компанія Rheinmetall отримала чергове замовлення від уряду Німеччини на постачання близько 100 тисяч артилерійських мін для України.

Вартість замовлення сягає тризначної цифри в мільйонах євро.

Контракт передбачає постачання близько 100 тисяч артилерійських мін калібру 120 мм. Угода є частиною пакета військової допомоги на суму 400 мільйонів євро для ЗСУ.

Поставки мають розпочатися найближчим часом і триватимуть упродовж наступних двох років.

У Румунії готують навчальні центри для підготовки пілотів ЗСУ на F-16 ([УНІАН](#)).

Речник Повітряних сил ЗСУ Юрій Ігнат заявив, що в Румунії продовжують готувати навчальні центри для підготовки українських пілотів на американських винищувачах F-16.

За його словами, центр підготовки необхідно забезпечити авіаційними симуляторами, авіаційними тренажерами, а також двомісними навчально-бойовими літаками F-16.

«Партнери послідовні і забезпечують цю країну цими засобами, формують всю необхідну інфраструктуру», - додав речник ПС ЗСУ.

Taurus не змінять правила гри у війні в Україні – Пісторіус ([Укрінформ](#)).

Німеччина досі не визначилася в питанні постачання Україні крилатих ракет Taurus і сумнівається, що ці ракети загалом можуть радикально змінити ситуацію на фронті.

Міністр оборони ФРН Борис Пісторіус:

Не думаю, що ракети стануть геймченджером.

Він підтвердив, що йому немає чого сказати нового в питанні передачі цієї зброї, та повторив, що при наданні допомоги Україні ФРН не повинна ігнорувати власні інтереси, не уточнивши, що він має на увазі. Міністр також зазначив, що Федеральний уряд має перевірити кожен крок у питанні постачання збройних систем, і рішення даються дуже нелегко.

«АТАСМС, які передали США, мають дальність 160 км, Taurus – 500 км, це зовсім інша система», - підкреслив Пісторіус.

Водночас він нагадав, що Німеччина наразі є другим постачальником зброї для України після США, й німецька зброя допомагає кожного дня рятувати життя та захищати інфраструктуру в Україні.

Прем'єр-міністр Словаччини Фіцо обіцяє не перешкоджати продажу зброї Україні ([Українська правда](#)).

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо, який відмовився, аби його держава надавала військову допомогу Україні, обіцяє не перешкоджати словацьким компаніям виробляти і постачати зброю своїм клієнтам – зокрема й в Україні.

Із заяви Фіцо випливає, що його несхвалення стосується лише можливих поставок зброї та боєприпасів зі складів словацької армії.

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо:

Якщо компанія хоче виробляти зброю і поставляти її кудись, звичайно, ніхто не буде цьому перешкоджати.

Словацький прем'єр також пообіцяв «зробити все можливе, щоб допомогти Україні в гуманітарному плані».

«Я припускаю, що однією з таких речей може бути розмінування. Існує величезна кількість замінованих територій і боєприпасів, що не вибухнули», – зазначив Фіцо.

Він також заявив про можливість надати медичну допомогу або допомогу з ремонтом цивільних об'єктів.

Водночас новий міністр оборони Словаччини Роберт Калиняк хоче переглянути деякі з уже укладених комерційних контрактів на поставки зброї, але він не надав більш детальної інформації.

Серед дійсних контрактів, за якими Україна очікує отримати словацьку зброю – домовленість про постачання гаубиць. Німеччина, Данія і Норвегія рік тому заявили, що придбають своїм коштом для України 16 гаубиць Zuzana-2 словацького виробництва.

Нідерланди відправляють перші F-16 до Румунії для підготовки українських пілотів ([Укрінформ](#)).

Повітряні сили Нідерландів відправляють 7 листопада перші винищувачі F-16 до Румунії для підготовки українських пілотів.

Міністр оборони Королівства Нідерландів Кайса Оллонгрєн:

П'ять нідерландських F-16 сьогодні відправляються на авіабазу Фетешть в Румунії.

Оллонгрєн також додала, що незабаром відкриється тренувальний центр для підготовки пілотів на F-16 як з країн НАТО, так і з України.

Французька компанія підписала контракт щодо постачання зброї для ЗСУ на €36 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Компанія Verney-Carron, «дочка» французького виробника зброї Cybergun, підписала рамкову угоду з Укрспецекспортом на суму 35 мільйонів євро щодо постачання озброєння.

Як зазначається, контракт передбачає постачання Україні 10 тис. штурмових гвинтівок, 2 тис. снайперських гвинтівок та 400 гранатометів.

«Угода демонструє подальше зміцнення двосторонніх відносин між Францією та Україною у сфері оборонного співробітництва та спроможність французької оборонної промисловості робити внесок у цю співпрацю», - йдеться у пресрелізі.

Перші серійні поставки мають відбутись через 6 місяців після підписання рамкового контракту, цей процес триватиме 10 місяців.

Україна продовжить отримувати допомогу від США, хоча пакети стануть меншими – Пентагон ([Укрінформ](#)).

США продовжать у найближчій перспективі виділяти пакети оборонної допомоги Україні у межах президентських повноважень (PDA), при цьому Пентагон закликає Конгрес ухвалити додаткове фінансування якомога скоріше.

Заступниця речника міністерства оборони США Сабріна Сінгх:

Ми продовжимо передавати пакети, вони просто стають меншими. Тож ми дуже просимо Конгрес ухвалити запит із додатковими асигнуваннями, який надіслав президент, аби ми могли надалі задовольняти потреби України на полі бою.

Вона уточнила оцінки, озвучені напередодні Білим домом, зауваживши, що США вже використали понад 95% із загальної суми \$62,3 млрд, які були виділені на підтримку України від початку повномасштабного вторгнення РФ. Сінгх нагадала, що адміністрація вже використала всі фонди Ініціативи сприяння безпеці Україні (USAI) та має в резерві ще близько \$1 млрд на пакети PDA.

Крім того, за її словами, Україна покладається на підтримку інших країн.

Гуманітарна та фінансова допомога

Українців зі статусом тимчасового захисту в ЄС за місяць побільшало на 32 тисячі ([Укрінформ](#)).

Статус тимчасового захисту в країнах ЄС мають майже 4,2 млн осіб, які залишили Україну внаслідок повномасштабного вторгнення Росії.

Найбільше біженців з України, які мають тимчасовий захист, мешкають у Німеччині (1,19 млн осіб, 28,3 % від загальної кількості в ЄС), Польщі (958,66 тис.; 23,1 %) та Чехії (357,96 тис.; 8,8 %).

Наприкінці вересня у порівнянні з кінцем серпня 2023 року кількість бенефіціарів тимчасового захисту з України в ЄС збільшилася на 31 920 (+0,8 %). Найбільше абсолютне зростання спостерігалось в Німеччині (19 205; +1,6 %), Нідерландах (3685; +2,8 %) та Ірландії (2875; +3,2 %).

Водночас у трьох країнах ЄС поменшало біженців з України із зазначеним статусом: у Франції - на 2155 осіб, або на 3,2 %, у Словенії - на 405 (4,6 %) та у Люксембурзі – 10 (0,2 %).

Євростат наголошує, що відносно загальної чисельності населення найбільше бенефіціарів тимчасового захисту у вересні зафіксовано в Чехії (33,7 на тисячу жителів країни), Естонії (26,2), Польщі (26,1), Болгарії (25,8) і Литві (25,5). Загалом у ЄС відповідний показник залишився на рівні 9,3.

Наприкінці вересня громадяни України становили понад 98 % від загальної кількості осіб, які отримали тимчасовий захист у ЄС. На дорослих жінок припадало 46,5 % бенефіціарів тимчасового захисту, дітей - 33,7 %, дорослих чоловіків –19,9 %.

У Чехії планують змінити умови тимчасового захисту українців ([Цензор.НЕТ](#)).

Уряд Чехії планує змінити умови тимчасового захисту українців. Зміни стосуватимуться, зокрема, і українських дітей.

Згідно із поправками до законодавства, українці зможуть продовжити тимчасовий захист до кінця березня 2025 року. Але умови прихистку зміняться. Зокрема, надання екстреного житла українським біженцям у 2024 році будуть іншими.

В уряді розглядають скорочення терміну безкоштовного розміщення біженців зі 150 днів до 120 чи 90 днів.

Передбачається, що оновлений пакет законів Lex Ukrajina стосуватиметься й умов освіти українських дітей. Буде скасована окрема дата зарахування дітей біженців до дитячого садка чи загальноосвітньої школи. Також для них не створюватимуть спеціальні класи чи відділення. Школи зможуть підлаштовувати навчання лише для українських дітей, учнів та студентів із тимчасовим захистом тривалістю менше року.

Серед запропонованих змін також така: біженці з України, яким суд присудив депортацію, не зможуть користуватися тимчасовим захистом.

ЮНІСЕФ передав дітям Чернігівщини понад пів тисячі ноутбуків ([Укрінформ](#)).

У Чернігівській області сироти та діти, які опинилися у складних життєвих обставинах, отримають від дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) 575 ноутбуків.

Начальник Чернігівської ОВА В'ячеслав Чаус:

Громади отримують ноутбуки від ЮНІСЕФ. Це вже не перша партія від надійного партнера. Цього разу їх 575. Техніку нададуть сиротам та дітям з родин, які опинилися у складних життєвих обставинах.

За словами Чауса, днями до області також надійшло 140 високоякісних багатофункціональних матраців для лікарняних ліжок від американського благодійного фонду Project C.U.R.E. та громадської організації «Медична

підтримка лікарень України». Допомога буде розподілена по закладах області.

Бельгія надасть Україні генератори та мобільні системи опалення на зимовий період ([Цензор.НЕТ](#)).

Бельгія допоможе Україні з проходженням майбутньої зими й передасть українцям генератори та мобільні системи опалення.

Голова МЗС Бельгії зазначила, що нещодавно був створений новий фонд для допомоги Україні розміром 1,7 млрд євро.

Міністерка закордонних справ Бельгії Аджа Лабіб:

Ми продовжуємо підтримувати Україну. Кошти будуть спрямовані на військові потреби та втілення гуманітарних проєктів.

Литва виділяє Україні €2 мільйони на подолання соціальних наслідків війни ([Укрінформ](#)).

Уряд Литви схвалив рішення про виділення Україні 2 млн євро на подолання соціальних наслідків війни.

Міністр фінансів Литви Гінтаре Скайсте:

Литва невтомно підтримує Україну та її народ і робить свій внесок у широкий спектр ініціатив через інструменти Європейського Союзу та міжнародні фінансові інституції. Сила України – в її народі та його рішучості боротися з агресором, тому важливо надавати підтримку не лише бюджету України для підтримки економічної стабільності, але й для подолання соціальних наслідків війни.

Так, на засіданні уряду було схвалено подальшу підтримку Литвою України через інструменти міжнародних фінансових організацій: 1 мільйон євро для фонду Європейського банку реконструкції та розвитку (EBRD) та 1 мільйон євро для Фонду солідарності з Україною Банку розвитку Ради Європи (СЕВ). Обидва фонди підтримують інклюзивні та соціальні проєкти.

Програма EBRD в Україні спрямована на створення бізнес-середовища та розвиток людського капіталу, тим самим сприяючи працевлаштуванню ветеранів війни, людей з інвалідністю та інших жертв російської війни в Україні. Програма також надає психологічну підтримку цим особам.

Метою Фонду солідарності з Україною СЕВ є підтримка внутрішньо переміщених осіб в Україні та сприяння відновленню країни. Кошти Фонду будуть спрямовані на вирішення широкого спектру соціальних потреб, що виникли внаслідок війни.

Швейцарський виробник роботів для розмінування відкрив центр техобслуговування в Україні ([УНІАН](#)).

Швейцарський виробник роботів для розмінування Global Clearance Solutions відкрив в Україні центр технічного обслуговування. Там зможуть за необхідності ремонтувати платформи з розмінування.

Глава відділу технічного обслуговування компанії Фабіан Клаузер:

Наша майстерня здатна розмістити кілька машин GCS-200, які ідеально підходять для усунення загроз вибуху на сільськогосподарських землях і забезпечення можливості ремонту інфраструктури, такої як опори електропередач, і відновлення основного енергопостачання цивільного населення. Також є місце для меншого GCS-100..

Зазначимо, що Мінреінтеграції повідомляло про підписання Меморандуму про співпрацю з компанією-виробником механізованих засобів розмінування Global Clearance Solutions у травні. Тоді в компанії заявили про плани поставити в Україну близько 20 машин для розмінування протягом 2023 року.

У Молдові діти біженців з України отримуватимуть безоплатну меддопомогу ([Укрінформ](#)).

У Національній компанії медичного страхування Молдови заявили, що діти біженців з України отримуватимуть у Молдові безоплатну медичну допомогу незалежно від того, мають вони статус тимчасового захисту чи ні.

Зокрема, до пакета безоплатної медичної допомоги для дітей біженців входять догоспітальна невідкладна медична допомога, первинна і невідкладна стаціонарна допомога.

У компанії зазначили, що бюджет на надання медпослуг дітям біженців у період із січня 2023 року по лютий 2024 року становить 21 мільйон леїв. За розрахунками компанії, цих грошей вистачить на те, щоб надати медичну допомогу приблизно 13,5 тис. дітям, а витрати покриває Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ).

Внески донорів до Фонду підтримки енергетики перевищили €322 мільйони ([Укрінформ](#)).

Загальна сума зобов'язань донорів Фонду підтримки енергетики України перевищила 322 млн євро, з них 192 млн євро уже перераховано.

«Загальний обсяг зобов'язань донорів щодо грантових внесків до Фонду підтримки енергетики України сягнув понад 322 мільйони євро. З них на рахунок Фонду фактично перераховано 192 мільйони євро від 15 донорів державного та приватного секторів з різних держав. Решта суми – анонсовані внески, які очікуються на рахунок Фонду найближчим часом», - йдеться у повідомленні.

Зокрема, внески зробили донори з Німеччини, Великої Британії, Швеції, Австрії, Ісландії, Іспанії, Данії, Нідерландів, Угорщини, а також Європейська комісія та Регіональна асоціація органів регулювання енергетики (ERRA). З початку цього року у межах роботи фонду було укладено понад 200 угод на закупівлю енергетичного обладнання.

Зазначається, що при Міненерго функціонує робоча група з питань організації гуманітарної допомоги в енергетичній галузі, яка працює над обробленням запитів на необхідне енергетичне обладнання та паливо від

компаній паливно-енергетичного комплексу. Ця група вже схвалила запити на закупівлю обладнання і палива на суму понад 310 млн євро.

Данія затвердила новий пакет допомоги для Миколаєва (Укрінформ).

Уряд Данії затвердив новий пакет допомоги Україні на суму 40 млн євро, акцент – на місті Миколаєві та області.

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич:

Сьогодні міністри Олександр Кубраков та Ден Йоргенсен провели III засідання Керівного комітету партнерства між Миколаєвом та Данією, під час якого затвердили новий пакет допомоги від уряду Данії на суму 40 млн євро.

За його словами, кошти будуть спрямовані на підтримку енергопостачання та соціальної інфраструктури, а також муніципальної та громадської співпраці між двома країнами.

Міська рада також презентувала партнерам проекти відновлення, які пропонуються до реалізації наступного року. Вони стосуються медичної галузі, сфери теплопостачання, а також безпекової складової. Окрема увага – розвитку бізнес- та інвестпартнерства між данськими й українськими підприємцями.

Данія від початку повномасштабного вторгнення Росії, надала Україні 1,5 млрд євро допомоги, з яких понад як 60 % направила на Миколаївщину.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Адміністрації США нічого не відомо про будь-які обговорення з українською стороною, які могли би спонукати Київ до «мирних переговорів» з Росією, щоби прискорити завершення війни в Україні ([Укрінформ](#)).

Представник Держдепартаменту США Ведант Пател:

Будь-які переговори залежать від України, і, як ми вже неодноразово говорили, нічого не має відбуватися про Україну без України. Нам не відомо нічого про будь-які розмови з Україною щодо переговорів поза межами формули миру.

Кремль не зацікавлений у переговорах чи припиненні цієї війни (...).

Не може бути жодних переговорів з мирного врегулювання російської агресії без участі України ([Укрінформ](#)).

Про це заявили міністри закордонних справ Австрії та Чехії.

Міністр закордонних справ Австрії Александер Шалленберг:

Я вважаю, що все, що веде до переговорів, є позитивним. Війна і будь-який конфлікт на цій планеті ніколи не вирішувався на полі бою. Це завжди зрештою - за столом переговорів. Але є дуже чітка позиція: ніяких переговорів по Україні без України.

Він також додав, що для переговорів потрібно дві сторони, але зараз цього немає.

Крім того, Шалленберг наголосив на тому, що у майбутньому важливо «створити систему, в якій народ України буде впевнений, що сусід не нападе знову через пару років» (...).

Він також назвав «цінними» запропоновані українською стороною ідеї та заявив про підтримку Формули миру Президента Зеленського (...).

Міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський заявив, що підтримує все сказане його австрійським колегою (...).

Окремо Ліпавський додав, що «Чехія є рішучим прихильником українського мирного плану» та бере активну участь в одній з груп з ядерної безпеки.

В Офісі Президента закликають припинити свідомо догравати російські пропагандистські ігри, війна в Україні не перейде в затяжний конфлікт, і переговорів на умовах РФ не буде ([Укрінформ](#)).

Радник керівника Офісу Президента Михайло Подоляк:

Будь ласка, припиніть свідомо догравати російські примітивні пропагандистські ігри. Насправді немає й не буде переходу війни в затяжний формат (переговори про обсяги зброї тривають, інвестиції у виробництва

йдуть, стратегії корегуються); немає й не буде переговорного процесу на умовах Росії, оскільки це не долає проблеми війни, а, навпаки, її масштабує; працюють – і дуже ефективно – санкції (але потрібно долати проблему приватних посередників із третіх країн, що частково дають змогу обходити санкції); військове та політичне керівництво України перебуває в постійному ефективному спілкуванні на різних майданчиках – Ставка, Військовий кабінет – та вкрай зацікавлене в застосуванні максимально дієвих технологій знищення російського окупаційного угруповання.

Перекладаю з російсько-пропагандистської на об'єктивну: «РФ категорично боїться військового програшу та продовження тиску по лінії фронту», «РФ потрібна лише капітуляція України та збереження за собою хоча б частини окупованих територій», «ресурсне виснаження Росії надто очевидне, військові виробництва депресовані, відбувається постійний пошук витратників в Ірані/КНДР», «РФ категорично хоче спровокувати внутрішньополітичну кризу в Україні, щоб не програти.

Починаючи з 2014 року Росія швидко порушила 20 досягнутих домовленостей про припинення вогню ([Укрінформ](#)).

Глава МЗС України Дмитро Кулеба:

Для тих, у кого коротка пам'ять: з 2014-го по 2022 рік Україна провела близько 200 раундів переговорів з Росією. За цей період було досягнуто 20 домовленостей про припинення вогню, і всі вони були швидко порушені Росією.

Ті, хто стверджує, що Україна повинна вести переговори з Росією зараз, – або не поінформовані, або введені в оману, або стають на бік Росії і хочуть, щоб Путін взяв паузу перед ще більшою агресією. Ми не повинні і не потрапимо в цю пастку.

Керівник Офісу Президента Андрій Єрмак запевнив, що Президент Володимир Зеленський не піде на жодні переговори щодо укладання миру з Росією по типу «Мінська-3» ([Укрінформ](#)).

Про це він сказав в інтерв'ю, відповідаючи на питання, чи тиснуть партнери на керівництво України у питанні переговорів.

(...) Він наголосив, що можливі переговори з Росією не обговорюються в жодному форматі.

Керівник ОП також зазначив, що партнери не тиснуть на Україну стосовно переговорів з Росією (...).

Єрмак вважає, що тему переговорів систематично «підкидають» самі росіяни. При цьому він висловив жаль, що цю тему підхоплюють зарубіжні та українські ЗМІ.

Глава МЗС Словаччини виступив за «мирні ініціативи» для завершення війни РФ проти України ([ЛІГА.Новини](#)).

Міністр закордонних справ Словаччини Юрай Бланар заявив, що «засуджує» повномасштабну війну РФ проти України, але виступає проти військової допомоги та підтримує «мирні ініціативи».

«Ми однозначно засуджуємо дії Російської Федерації як порушення міжнародного права», – заявив Бланар.

Однак, на думку міністра, вирішення ситуації «не має військового коріння», і Словаччина «насамперед підтримує мирні ініціативи» незалежно від того, від кого вони виходять – президента Володимира Зеленського, Бразилії чи Китаю.

На думку словацького міністра, необхідно «припинити боротьбу та шукати рішення за столом переговорів».

В Офісі Президента заявляють, що переговори з РФ неможливі, тому що Росія хоче одного - капітуляції України, незалежно від того, що мається на увазі під перемовинами ([Укрінформ](#)).

Про це заявив радник керівника Офісу Президента Михайло Подоляк в інтерв'ю DW, відповідаючи на запитання, чи відчуває українська влада тиск Заходу стосовно необхідності переговорів.

(...) За його словами, Росія хоче почати негайно переговори, зараз, і вона про це завжди говорить публічно, але за умови, щоб Росія залишилася на окупованих територіях, зафіксувала за собою ці території, і, відповідно, щоб конфлікт зупинився і був заморожений. І Росія не несла відповідальності ані за воєнні злочини, ані за руйнування економічної інфраструктури України (...).

Макрон припустив, що може настати час для «чесних і хороших переговорів» з РФ ([УНІАН](#)).

Президент Франції заявив, що для України «ще не настав» час сідати за стіл переговорів.

Президент Франції Еммануель Макрон заявив, що обов'язком його країни є допомогти Україні у відбитті російської агресії. Але, додав він, може настати час для «чесних і хороших переговорів» з Москвою.

В інтерв'ю BBC Макрон сказав, що якщо Росії дозволять виграти війну проти України, «у вас з'явиться нова імперська держава» в Європі, яка може загрожувати іншим державам колишнього СРСР, таким як Грузія і Казахстан, а також усьому європейському континенту (...).

Говорячи про обов'язок Франції і всіх країн підтримувати Україну в її захисті від російського вторгнення, Макрон зазначив, що наступний місяць буде вирішальним для України в контексті спроб повернути в ході контрнаступальних операцій захоплені території.

Президент Франції заявив, що для України «ще не прийшов» час сідати за стіл переговорів, і підкреслив, що рішення про переговори буде одноосібним рішенням Києва.

При цьому Макрон додав, що може настати час «провести чесні та хороші переговори, повернутися за стіл переговорів і знайти рішення з Росією».

Маск заявив, що Зеленському треба погодитися на переговори з путіним ([Слово і діло](#)).

Американський мільярдер Ілон Маск вважає, що президенту України Володимиру Зеленському треба розпочати переговори з російським диктатором володимиром путіним.

Таку думку він озвучив в ефірі подкасту вченого Лекса Фрідмана. Фрідман поцікавився у Маска, чи вважає він за необхідне початок переговорів між Москвою та Києвом. На це запитання Маск відповів ствердно.

На думку американського бізнесмена, Володимиру Зеленському треба прийняти пропозицію про мирні переговори і «не відправляти українців помирати».

Він додав, що зараз ситуація на фронті і розстановка сил склалися таким чином, що продовження наступу нібито призведе до «масових жертв» (...).

Плани повоєнного відновлення України

До «Армії відновлення» залучили вже 66,76 тисячі українців ([Укрінформ](#)).

Державна служба зайнятості станом на 6 листопада 2023 року видала вже 66,759 тис. направлень на виконання суспільно-корисних робіт.

Згідно із оприлюдненими даними, станом на 6 листопада 2023 року, починаючи з 1 жовтня минулого року, Державна служба зайнятості видала 66 759 направлень на виконання суспільно-корисних робіт, найбільше – у Харківській області (12 565 направлень).

Загалом до проекту «Армія відновлення» залучено 19 регіонів.

На виплату заробітної плати у межах проекту профінансовано вже 452 млн грн.

Німеччина надала Україні 700 тисяч євро на гранти для відновлення інтернету на деокупованих територіях ([Економічна правда](#)).

Мінцифри запускає з німецьким урядом гранти для українських телеком-компаній з метою відновити інтернет-інфраструктуру на деокупованих територіях, загальний бюджет - 700 тисяч євро.

Віцепрем'єр-міністр, міністр цифрової трансформації України Михайло Федоров повідомив, що допомогу до 10 тисяч євро отримають 70 телеком-компаній, які працюють у Київській (без м. Київ), Чернігівській, Сумській, Харківській, Донецькій, Херсонській, Запорізькій, Миколаївській та Луганській областях.

При цьому кошти можна витратити на: обладнання та матеріали; оплату рахунків за електроенергію; орендну плату; виплати, необхідні для утримання мереж; зарплати працівників.

В Україні повністю відновили понад 420 медзакладів, зруйнованих росіянами ([Укрінформ](#)).

Міністерство охорони здоров'я України наголосило, що попри атаки російських агресорів на медичні заклади, в Україні тривають роботи з відбудови медичної інфраструктури. Насамперед, йдеться про об'єкти на деокупованих територіях, які внаслідок ворожих обстрілів та бомбардувань зазнали незначних ушкоджень, уточнили у МОЗ.

«Станом на початок листопада 2023 року в Україні повністю відбудували 421 об'єкт медзакладів, ще 413 об'єктів відновили частково. Найбільше відновлених медзакладів на Миколаївщині, Дніпровщині, Київщині, Харківщині та Чернігівщині. Міністерство охорони здоров'я разом із партнерами працюють над відбудовою українських лікарень та створюють умови, щоб наші героїчні медики попри війну могли повноцінно працювати

та надавати потрібну медичну допомогу кожному пацієнту», - наголосили у МОЗ.

За понад півтора року повномасштабної війни росія пошкодила 1 468 об'єктів медичних закладів України, ще 193 було зруйновано вщент.

Україна отримає від Світового банку \$700 мільйонів гранту на підтримку аграріїв ([Економічна правда](#)).

Мінагрополітики та Світовий банк уклали грантову угоду у рамках проєкту ARISE, який передбачає надання Україні 700 млн доларів США на підтримку сільського господарства.

Документи підписали міністр агрополітики Микола Сольський та голова Представництва Світового банку в Україні Геворг Саркісян.

За словами міністерства, гроші будуть спрямовані на реалізацію двох компонентів проєкту ARISE: фінансове забезпечення програми «Доступні кредити 5-7-9» для с/г виробництва та харчової переробки; надання грантової допомоги малим сільськогосподарським виробникам, а саме користувачам земельних ділянок та тим, хто спеціалізується на розведенні корів, кіз або овець.

Італія вже активно працює над майбутньою відбудовою Одеси - заступник посла ([Укрінформ](#)).

Італія вже активно працює над майбутньою відбудовою Одеси та готова надавати фінансову підтримку українським культурним ініціативам.

Про це повідомив Іншим напрямом співпраці є захист української культурної спадщини. Пеше зазначив, що Італія вже активно працює над майбутньою відбудовою Одеси, приділяючи максимальну увагу збереженню Спасо-Преображенського собору.

Заступник посла Італійської Республіки в Україні Франческо Пеше:

Також італійські фахівці з 3D-сканування цього літа працювали над об'єктами Києво-Печерської лаври. Наступного року Італія буде головувати у G7, і українська тема – в пріоритеті.

Темпи відновлення економіки України залежатимуть від ходу війни – МВФ ([Укрінформ](#)).

Уряд України проводить видатну роботу зі збереження ключових функцій держави в умовах війни, що дозволило досягти певної макрофінансової стабільності та навіть пожвавлення виробництва.

Але подальший економічний прогрес України та прогноз розвитку її економіки визначатимуться перебігом та інтенсивністю війни проти російської агресії. Про це у вівторок під час віртуального спілкування з міжнародною пресою у Брюсселі з нагоди представлення економічного прогнозу МВФ за станом на листопад 2023 року заявив

Директор Європейського департаменту МВФ Альфред Каммер:

Економічне прогнозування в умовах війни, безумовно, завжди є дуже непростим завданням. Ми разом з українською владою вже мали певний досвід під час конфлікту 2014 року. Зараз економічний прогноз залежить від багатьох факторів. У короткостроковій перспективі це макроекономічна стабільність, на основі відновлення діяльності підприємств та заходів з їх підтримки. У середньостроковій перспективі економічне зростання також залежатиме від вирішення проблеми біженців та переміщених осіб. Тож середньострокова перспектива великою мірою залежить від того, як розвиватиметься ситуація під час війни», - зауважив представник МВФ.

Він нагадав, що МВФ має з Україною чотирирічну програму розширеного фінансування, яка, разом із іншими донорами України, складає загальний фінансовий пакет у \$115 мільярдів для підтримки дієздатності держави. Програма МВФ покликана підтримати в Україні макрофінансову стабільність, оживити економічну активність, підтримати імплементацію структурних реформ та заходів із модернізації економіки України. Важливим завданням для такого фінансування є також вдосконалення системи державного управління та допомога Україні в реалізації її амбіцій з приєднання до ЄС.

«Якщо дивитися на макроекономічну складову, наша програма просувається вперед дуже успішно. Рівень резервів є високим, інфляція зменшилася з 25% до рівня, нижчого за 8%. Платіжна система функціонує, платежі здійснюються. Тож ми можемо сказати, що влада України проводить видатну роботу з утримання держави та її економіки у дієздатному стані... Уряд України також імплементує структурні реформи, що є важливими для середньострокової перспективи», - наголосив Альфред Каммер.

Він зауважив, що після різкого падіння економіки України у минулому році відбулося поступове зростання економічної активності. Показники поточного стану економіки та темпів зростання будуть уточнені під час другого огляду програми розширеного фінансування, який МВФ наразі здійснює в Україні.

«Ми маємо великий приплив донорів (в Україну – ред.). Наша порада в такій ситуації є такою: всі ці гроші завжди мають потрапляти до бюджету, та перебувати під наглядом міністерства фінансів, щоб забезпечити прозорість, ефективність їх адміністрування та процесу прийняття рішень. Позабюджетні фонди у цьому контексті є ризикованими, і ми будемо радити не використовувати такі варіанти», - наголосив Директор Європейського департаменту МВФ.

Україна отримає \$550 мільйонів за проектом Світового банку на відновлення сільського господарства ([Укрінформ](#)).

Україна та Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) підписали грантову та кредитну угоди на \$550 млн у межах проекту Світового банку «Екстрений проєкт надання інклюзивної підтримки для відновлення сільського господарства України» (ARISE).

«Фінансування проєкту складається з позики Світового банку у розмірі 230 млн доларів США із Цільового фонду з надання Україні необхідної кредитної підтримки (ADVANCE Ukraine), що підтримується урядом Японії, та гранту у розмірі 320 млн доларів США від Цільового фонду підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF)», - йдеться в повідомленні Міністерства фінансів.

Проєкт має на меті підтримати доступ сільгоспвиробників до фінансування через пільгове кредитування та гранти.

500 млн доларів США із загального обсягу коштів будуть спрямовані на фінансування Програми «Доступні кредити 5-7-9%» в 2023-2024 роках з фокусом на аграрні підприємства. Залучені кошти дозволять зменшити вартість запозичень для аграріїв попри війну, аби вони мали змогу продовжити сільськогосподарське виробництво. Цей компонент проєкту впроваджуватиметься Фондом розвитку підприємництва.

Сільгоспвиробники також матимуть можливість отримати гранти, на які передбачено близько 50 млн доларів США у межах ARISE.

Міністр фінансів України Сергій Марченко:

Підписання угод між Україною та Світовим банком є надзвичайно своєчасним та необхідним для забезпечення безперервного доступу до фінансування аграрного бізнесу України. Проєкт ARISE допоможе тисячам українських аграріїв і надалі здійснювати виробництво в умовах війни.

США призначають радника з інфраструктури, який перебуватиме в Києві та надаватиме технічну допомогу у відбудові ([Цензор.НЕТ](#)).

США призначають радника з інфраструктури, який перебуватиме в Києві та надаватиме технічну допомогу в реалізації проєктів з відбудови України.

Міністр транспорту США Піт Буттіджедж:

Відтоді як Росія розпочала повномасштабне вторгнення, я підтримував тісний контакт зі своїм українським колегою щодо впливу на глобальні ланцюжки постачань, особливо на портову та залізничну інфраструктуру. Сьогодні я в Києві, щоб виконати важливе прохання розмістити тут радника з інфраструктури.

Буттіджедж зазначив, що радник перебуватиме в Києві для надання технічної допомоги в реалізації проєктів у межах зусиль із відновлення країни.

«Це один із багатьох способів, якими США продовжують підтримувати народ України в довгостроковій перспективі та забезпечувати його зв'язок зі світом», - розповів він.

Чехія і Тайвань підписали угоду про відбудову України ([Укрінформ](#)).

Уряди Чехії та Тайваню підписали у п'ятницю угоду про спільну роботу з відбудови України.

Угода між Тайванем і Чехією, підписана де-факто послами в столицях обох країн, передбачає спільну роботу над відновленням водних та енергетичних систем.

Заступник міністра закордонних справ Тайваню Рой Лі заявив, що допомога буде поширюватися і на інші сфери, щоб сприяти відновленню нормального життя, «коли Україна наблизиться до остаточної перемоги».

«Тільки єдність демократичних країн зможе покарати і утримати авторитарні країни від повторення помилкових рішень», - сказав Лі.

Україна завоювала широку симпатію на Тайвані після повномасштабного вторгнення Росії. Багато тайванців вбачають паралелі між ситуацією в Україні та загрозою, яку, за словами уряду Тайбея, становить для нього Китай, який вважає острів своєю територією.

Тайвань пожертвував понад 100 мільйонів доларів на гуманітарну допомогу Україні і приєднався до санкцій проти Росії, очолюваних Заходом.

На деокупованій Херсонщині спорудили міст через Інгулець ([Укрінформ](#)).

Довжина мосту понад сотня метрів, ширина – дванадцять.

Начальник Херсонської обласної військової адміністрації Олександр Прокудін:

Міст через річку Інгулець російська армія знищила торік у червні. Цим самим вони позбавили зручного автосполучення п'ять тисяч жителів навколишніх населених пунктів. Першочергово, аби виправити ситуацію, військові Державної спецслужби транспорту звели тимчасову переправу. Однак вона не задовольняла потреби людей.

Проте, зазначив він, відтепер на цьому місці є новий міст - сучасний, надійний, а головне – безпечний. Його довжина – понад сотня метрів, ширина – дванадцять.

Прокудін наголосив, що підрядник ТОВ «Автомагістраль-Південь» завершив будівельні роботи вдвічі швидше, ніж це планувалося. Цей масштабний об'єкт звели за вісім місяців.

Начальник ОВА підкреслив, що при будівництві зекономили 212 млн грн бюджетних коштів, кінцева вартість виконання робіт склала 278 млн грн. Зекономлені кошти будуть направлені на відновлення інших об'єктів на Херсонщині.

Кошти на ремонт житла за програмою «ЄВідновлення» отримали понад 23 тисячі родин ([Укрінформ](#)).

За пів року дії програми державної грошової допомоги "ЄВідновлення" кошти на відновлення житла отримали понад 23 тис. українських родин, чие житло постраждало через російську агресію.

«10 травня 2023 року запустили перший етап програми — це державна грошова допомога на ремонти для українців, житло яких постраждало через російську агресію. Завдяки цій програмі вже понад 23 тис. українських родин отримали кошти, щоб відновити свої домівки», - ідеться у повідомленні пресслужби Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України.

У першу чергу кошти отримали родини військових, люди з інвалідністю, багатодітні родини.

Усього на програму подали заявки понад 56 тис. громадян. Як зазначили у Мінвідновленні, 30% учасників програми старші 60 років, а найстаршій заявниці – 101 рік.

Віцепрем'єр-міністр з відновлення – міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександр Кубраков:

«Відновлення – максимально цифровізований сервіс. Це дозволяє не тільки спростити процедуру оформлення документів для учасників програми, а й перемогти певний скепсис, який ми відчували на старті. Мовляв, кошти будуть надані лише «обраним», що процес оформлення буде занадто довгим і таким, що вимагає додаткових підтверджень та довідок. Тисячі прикладів доводять: всі, хто коректно оформив заявку, кошти отримав.

Зараз Мінвідновлення разом з іншими профільними міністерствами та народними депутатами працює над змінами до законодавства, аби спростити порядок підтвердження.

Окрім програми допомоги на ремонти запущено програму житлових сертифікатів для людей, чиє житло було повністю знищене, та програму капітальних ремонтів пошкоджених будівель, де сума коштів для відбудови більша за 200 тис. грн. Незабаром за ними повинні початися перші виплати.

Також Мінвідновлення працює над компенсацією за знищене житло, яке залишилось на окупованій території, та програмою виплат для громадян, які зробили ремонт самостійно.

На одному з наступних етапів планується запустити у «Відновленні» купівлю-продаж нового житла в обмін на житлові сертифікати, які отримують ті, чиї домівки були повністю зруйновані внаслідок російської агресії.

У деокупованій громаді на Миколаївщині відновили дев'ять мостів та систему водопостачання ([Укрінформ](#)).

Голова Снігурівської міської військової адміністрації Іван Кухта:

Наші мости, будинки та дороги дуже постраждали як під час окупації, так і після підриву росіянами Каховської ГЕС, коли було затоплено 13 населених пунктів, 375 будинків зруйновані частково або повністю. Наразі ми вже відновили сім мостів автомобільного сполучення і два пішохідні.

За його словами, це сталося завдяки 36 Конотопському шляхо-відновлювальному полку, АВТ-Баварія, платформі UNITED24 та Миколаївській ОВА.

Кухта також наголосив, що на сьогодні майже повністю відновлене і водопостачання у місті Снігурівка, яке було зруйноване обстрілами. Окрім централізованого водопроводу, відкрили п'ять свердловин, які забезпечують три мікрорайони міста питною водою.

Спецкомісія перевірила відбудову чотирьох багатоповерхівок у Бучанському районі ([Укрінформ](#)).

Спеціальна комісія перевірила, як триває відбудова чотирьох багатоповерхівок у селах Дмитрівка і Бузова Бучанського району Київської області, які відновлюють коштом Фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Голова Київської обласної військової адміністрації Руслан Кравченко зауважив, що в Дмитрівці на вулиці Садова, 8 у чотирьохповерховому будинку на 40 квартир підрядник демонтував залишки конструкцій та покрівлі. Квартири будуть повністю відновлені. Крім того, передбачається часткова реконструкція систем водопостачання та каналізації будинку. Термін робіт - два місяці.

Очільник ОВА повідомив, що в Дмитрівці на вулиці Садова, 10 у чотирьохповерховому будинку на 24 квартири підрядник той самий. Капремонт триватиме два місяці.

«По цих двох об'єктах підрядник порушує графік виконання робіт. Відставання - майже один місяць. Крім того, на об'єктах працює недостатня кількість працівників. За графіком об'єкти мали здати вже у листопаді. Доручив пришвидшити роботи. Максимальний термін здачі - середина грудня. В іншому випадку будуть юридичні наслідки, зокрема штрафні санкції», - наголосив він.

Як зазначив Кравченко, в Бузовій на вулиці Центральна, 17А капремонт розрахований на три місяці.

«На цьому об'єкті виявили потребу збільшити кількість працівників. Крім того, після спілкування з місцевими мешканцями з'ясували, що низка робіт не була включена до проєкту відбудови. Наступного тижня додатково обстежимо квартири, щоб додати необхідні роботи до загального переліку. До загального списку вже включили ремонт даху. Оскільки він був пошкоджений і вчасно не відремонтований, деякі квартири затопило», - зауважив він.

За словами очільника ОВА, у Бузовій на вулиці Центральна, 17Є будують новий п'ятиповерховий будинок на 47 квартир. «Це єдиний об'єкт, де не виявили порушень. Підрядник випереджає графік робіт», - зауважив Кравченко.

Очільник ОВА поінформував, що загалом вже перевірили 21 із 56 об'єктів, які відбудовують коштом Фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Коментарі європейських та американських політиків

([Укрінформ](#))

Міністр оборони ФРН Борис Пісторіус:

Ми не можемо дивитися, як гегемоністичні держави ставлять під питання територіальну цілісність інших країн. Тому разом ми підтримуємо Україну в її боротьбі за незалежність, територіальну цілісність і демократію.

Водночас Пісторіус упевнений, що Росія ближчими роками та десятиріччями намагатиметься реалізовувати «свої імперські фантазії», змінюючи за допомогою сили кордони, розширюючи свою імперію. Крім того, використовуючи ПВК, такі як «Вагнер», Росія підтримує авторитарні режими, зокрема, в регіоні Сахеля та інших, додав міністр.

Але антизахідні нарративи пропагує не лише Росія, але й Китай, Іран, КНДР, зауважив глава Міноборони ФРН. Безпека в світі стає дедалі більш крихкою, війни і конфлікти стали реальністю, отже, НАТО, його члени мають посилювати власну обороноздатність, констатував глава Бундесверу та нагадав, що до 1990 року ФРН була східним флангом Альянсу, тепер держава має взяти на себе роль лідера на континенті.

«Ми не хочемо війни, ми хочемо запобігти війні... Але ми повинні бути в змозі вести оборонну війну», - підкреслив Пісторіус.

Він повторив меседж, що Німеччина потребує зміни менталітету – в Бундесвері, в суспільстві, в політиці - з огляду на реальність загрози нової світової війни.

Водночас загрози ядерної війни глава німецького Міноборони наразі не бачить.

«Я не бачу наразі загрози ядерної війни. Росія, Путін знає, що удар по країні НАТО не залишиться без відповіді. Стримування працює, це довела історія», - сказав він.

([ЛІГА.Новини](#))

Голова дипломатії Європейського Союзу Жозеп Боррель:

Російські втрати дуже важливі, але Росія може поповнювати сили. Вона готова принести в жертву навіть більше людей. До Путіна Сталін був переконаний, що кількість сама собою є джерелом якості, коли людське життя не має значення і не цінується.

Дипломат зазначив, що якщо для українців є неприйнятним рівень втрат, то для Росії у короткостроковій перспективі питання втрат «дуже прийнятне».

«Єдине рішення – продовжувати нашу допомогу для України та залишатися об'єднаними навколо цього питання, тому що ставкою є наші ключові цінності. Якщо Україна програє – ми програємо. Нам потрібно

зберігати нашу єдність та єдність у підтримці України», – резюмував він.

([Українформ](#))

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Поза Україною (її боротьбою проти російського вторгнення – ред.) ми не маємо загубити виклик щодо розширення ЄС. Україна стала новим кандидатом, і вона підштовхує всю чергу інших кандидатів, які чекали роками. Тож вся ця черга прийшла до руху. Я переконаний, що ми маємо подолати часи тривалого, безкінечного процесу набуття членства.

([Українська правда](#))

Головний дипломат ЄС Жозеп Боррель:

Під час моєї останньої поїздки до Вашингтона (з президенткою Єврокомісії і головою Євроради – Ред.) я мав нагоду напяму висловити свої побоювання президенту Байдену і моєму колезі Ентоні Блінкену про те, що міжнародна підтримка України може почати розмиватися у світлі того, що бачать як «практику подвійних стандартів». Це реальна проблема, і усі ви маєте докластися до протидії цьому.

Він зазначив, що багато країн так званого Глобального півдня і досі вважають російсько-українську війну регіональною, а не глобальною проблемою, що турбує передусім Захід і яку Захід має «швидко вирішити, тому що їм несила терпіти наслідки цієї війни».

«І ці країни скористаються кризою на Близькому Сході, щоби підкреслювати те, що вони бачать як суперечності у нашій позиції, чи як суперечність між самими європейцями, що проявилось під час останнього голосування за резолюцію у Генасамблеї ООН», – додав Жозеп Боррель.

Боррель наголосив, що підтримка України і єдність у цьому питанні має залишатися пріоритетом, тому що результат війни ще не визначений, а поразка України стала би поразкою і західних союзників.

([Українська правда](#))

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Поки війна затягується, і поки ми продовжуємо задовольняти щоденні потреби українців, ми також повинні намагатися зосередитися на шляху вперед і на тому, що означає підтримувати Україну «стільки, скільки буде потрібно».

За її словами, цілями які Євросоюз має переслідувати щодо України, є, по-перше, «справедливий і тривалий мир, а не ще один заморожений конфлікт. Ніхто не хоче миру більше, ніж українці», – наголосила президентка Єврокомісії.

За її словами, основний шлях до досягнення цього – «формула миру» президента Зеленського. Саме тому вона закликала послів продовжувати

працювати, щоб зібрати все більше і більше підтримки для «формули миру» з боку країн по всьому світу.

«По-друге, Україна потребує довгострокової безпеки. Ми повинні забезпечити стійку військову силу, здатну захистити Україну зараз і стримувати російську агресію в майбутньому. Щоб історія не повторилася», – зазначила фон дер Ляен.

Це, за її словами, вимагає нарощування потужностей європейської оборонної промисловості: «Ми повинні гарантувати, що жодне промислове вузьке місце не завадить нам захищати Європу і надавати повну підтримку Україні».

«По-третє, найкращий спосіб забезпечити Україні стабільність і процвітання в середньостроковій і довгостроковій перспективі – це членство в Європейському Союзі. Щоб Україна одужала – Європа є відповіддю. Щоб ще більше зміцнити українську демократію – Європа є відповіддю. Щоб захистити Україну від майбутніх втручань – знову ж таки, Європа є відповіддю», – підкреслила президентка Єврокомісії.

(Укрінформ)

Президент Європейської Комісії Урсула фон дер Ляен:

Росія хотіла стерти Українське національну ідентичність. Натомість війна загартувала українську ідентичність, зробила її сильнішою, ніж раніше. Росія хотіла ослабити НАТО. Натомість НАТО отримало нове життя із двома новими союзниками, а оборонні витрати зростають по усьому Європейському Союзу. Російська армія втратила половину свого конвенційного обладнання та перетворила на жертви більш як 100 000 власних молодих чоловіків. Російські найманці повстали проти власних господарів. Або ще – подумайте про російський Чорноморський флот, якого багато хто боявся. Сьогодні, завдяки хоробрим діям українців, він відступив від блокади Одеси.

Послання, яке я чула від всіх у Києві, було чітко зрозумілим. Народ України прагне приєднатися до Європейського Союзу. Вони вірять в Європу. Вони довіряють Європі, більш ніж будь-коли раніше. І це, безумовно, тому що весь континент, весь Європейський Союз мобілізувався для підтримки України. Але також - завдяки самовідданій роботі персоналу ЄС у цій країні. Я хочу висловити пошану їм, і, користуючись нагодою, усьому нашому персоналу по усьому світові.

Президент Єврокомісії нагадала, що російська жорстока війна проти України триває вже понад 600 днів. Ці більш ніж 600 днів війни та кровопролиття є виснажливими. Але рішучість, яку виявляють українці, є не меншою, ніж вона була у перші дні російської агресії.

«Вони говорили мені, що сьогодні, більше, ніж будь-коли, вони є господарями власного майбутнього. І вони праві. Вони сказали - подивіться, чого ми змогли досягти. Путін провалився у всіх своїх стратегічних завданнях. Його головною метою була зміна режиму – він хотів скинути

владу у Києві. Але його наступ проти столиці зазнав повного провалу, а українська влада стоїть твердо, спираючись на внутрішню та міжнародну підтримку. Рада, - український парламент, - ухвалила далекосяжні реформи, які багато хто вважав неможливими до війни. Україна рухається вперед із амбіціями та рішучістю на шляху до Європейського Союзу», - зазначила Урсула фон дер Ляен.

За її словами, попри те, що ситуація на місцях в Україні розвивається повільно, одна річ є кристально ясною. Завдяки українській рішучості та завдяки непохитній підтримці України від ЄС ця війна буде залишатися стратегічним провалом Кремля.

«Ми також знаємо, що провал Путіна не може автоматично трактуватися як українська перемога. Мірою того, як війна триває, ми продовжуємо забезпечувати повсякденні потреби українців. Ми також маємо сконцентруватися на пошуку шляхів вперед. Це означає - підтримувати Україну так довго, як це буде необхідним», - наголосила президент Єврокомісії.

([Укрінформ](#))

Депутатка Бундестагу Серап Гюле:

Членство в НАТО – найкраща безпекова гарантія (для України, – ред.) ... Наразі не залишилося інших», - сказала депутатка від консервативного блоку ХДС/ХСС. Вона нагадала, що останніми роками України отримала на папері багато гарантій, але «папір довго терпить». Наразі Німеччина та ЄС мають подбати, на думку політика, про те, щоби рішення про надання перспективи членства в Альянсі відбулося швидко.

Гюлер також зауважила: якщо ФРН, Захід не хочуть посилати своїх солдатів в Україну, вони мають надати всю зброю, яку ЗСУ потребують, все, що можуть віддати. Бундестаг, нагадала його членкиня, проголосував минулого року за передачу важких озброєнь Україні, але на практиці передача техніки відбувалась досить довго. «Якщо партнери не надають те, що обіцяли, або надають надто повільно, це підриває довіру до політики», - відзначила депутатка.

([Європейська правда](#))

Міністр закордонних справ Латвії Кріш'яніс Каріньш вважає, що через ескалацію на Близькому Сході медійна увага явно змістилася у цей регіон, проте готовність західних союзників підтримувати Україну залишається незмінною.

«Але, звісно, є певні побоювання щодо громадської думки, суспільної підтримки (допомоги Україні. – Ред.). Адже у демократичних країнах уряди роблять щось доти, доки мають широку підтримку населення. А якщо увагу громадськості відволікають на щось інше, то інтерес до України може почати спадати. Але ж війна в Україні не припинилася», - зауважив Каріньш.

Він нагадав, що за жовтень, коли на перші шпальти вийшли події на Близькому Сході, Росія якраз спробувала здійснювати серйозні наступальні дії (вочевидь, маючи на увазі Авдіївку).

«Росіяни зазнають великих втрат. Але тиск зростає, і таке враження, що вони користуються тим, що "ніхто не звертає уваги" і намагаються створити перелом у війні. Тож ситуація дуже серйозна... Важливо, щоби ми не забували про важливість підтримки України, що б не сталося ще десь у світі», – додав глава МЗС.

([Цензор.НЕТ](#))

Президентка Європейського парламенту Роберта Мецола:

Ми бачимо, що Україна потерпає від російської злочинної агресії... Ми знаємо, яка ставка (у цій війні. – Ред.). Мільйони європейців знають про це з власного досвіду. Вони точно знають, за що бореться Україна. Тож коли говоримо, що наша підтримка України непохитна, ми саме це й маємо на увазі. Ми не можемо дозволити проявів втоми, тому що йдеться про безпеку Європи - такою ж мірою, як і про безпеку для України.

Вона зауважила, що ЄС має посилювати свою роль на світовій арені. За її словами, Європа є проектом свободи, миру й возз'єднання, що має значення для всього світу.

«В Європі ми маємо більше думати про себе як про континентального гравця. Це дасть нам змогу на рівних говорити з іншими глобальними гравцями. Щоправда, це потребує змін у нашому мисленні», - додала Мецола.

([Українформ](#))

Президент Литви Гітанас Науседа:

Україна мала, має і матиме для нас екзистенційне значення. І на цьому пріоритеті мають бути зосереджені всі зусилля дипломатичного відомства. Втоми від війни терпіти не можна, незважаючи ні на що.

Він підкреслив, що Литва має продовжувати послідовну мобілізацію всебічної міжнародної підтримки України, порушувати питання відповідальності Росії за агресію та воєнні злочини, а також сприяти тому, щоб євроатлантична перспектива України залишалася на міжнародному порядку денному.

Науседа заявив, що міжнародна ситуація стрімко погіршується, світ дедалі більше охоплює нестабільність, а міжнародне право та дипломатію все частіше намагаються замінити грубою силою.

Литовський президент наголосив на важливості сприяння трансатлантичним відносинам та ефективному функціонуванню НАТО та ЄС, необхідності спільної роботи з союзниками та партнерами для захисту цінностей демократії та заснованого на правилах міжнародного порядку.

Він зазначив, що необхідно зосередитися на виконанні важливих рішень, прийнятих на саміті НАТО у Вільнюсі, і серйозно підготуватися до саміту НАТО у Вашингтоні.

([Укрінформ](#))

Євродепутат, колишній командувач Сил оборони Естонії Ріхо Террас вважає, що західні країни обманювали себе, вважаючи, що Україні надається постійна та достатня військова допомога. На його думку, «ці цифри дуже малі в порівнянні з тим, чого Україна дійсно потребує».

Також естонський євродепутат додав, що допомога США Україні справді велика, але найбільша економічна та військова держава світу могла б дати набагато більше. На його думку, якщо Україні не буде надано більше нових та досконаліших військових технологій, вона не зможе виграти цю війну.

«Я не бачу іншої можливості, якщо в Україні не з'явиться технологічна перевага. (...). Я впевнений, що Заходу треба докласти зусиль, щоб запустити свою військову промисловість у великих масштабах. Йому необхідно почати виробляти зброю у великих обсягах та підвищувати якість», - сказав Террас.

На думку Терраса, якщо російсько-українська війна буде програна, «крок за кроком наблизатиметься третя світова війна». І в цілому жителям Західної Європи необхідно продовжувати пояснювати важливість того, що відбувається на російсько-українській війні, оскільки поразка України спровокувала б нові війни.

Відповідно Террас вважає, що те, що відбувається між ХАМАС та Ізраїлем, є частиною великої гри, яку веде Росію, а також її союзники: Іран, Китай, Північна Корея. «Я вважаю, що у близькосхідному конфлікті явно простежується рука Росії», - сказав євродепутат.

Депутатка Європарламенту, ексміністр закордонних справ Естонії Марина Кальюранд зазначила, що необхідно стежити за тим, щоб Україна не зникла з порядку денного, особливо зараз, коли увага Заходу прикута до сектору Гази. В цьому сенсі вона відзначала, як надзвичайно позитивну новину те, що напередодні президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляйєн відвідала Україну.

Кальюранд також додала, що обговорення чергового пакету допомоги Україні зараз застопорилося, оскільки Європарламент обговорює бюджет ЄС наступного року.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок повідомила, що Україна залишатиметься головним питанням порядку денного глав МЗС країн G7 на зустрічі в Токіо.

За словами Бербок, якщо країни G7 вичерпають підтримку Україні, російський диктатор володимир путін «нещадно цим скористається – з

жахливими наслідками для народу України та Європи», тоді як гравці в інших регіонах світу також зроблять з цього «неправильні висновки».

«Ось чому так важливо, щоб ми, як G7, продовжували рішуче і всебічно підтримувати Україну. Ось чому, наприклад, ми продовжимо працювати разом над створенням щита протиповітряної оборони для України», - наголосила Бербок.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Румунії Марчел Чолаку заявив, що уряд Румунії продовжуватиме багатовекторну підтримку України навіть попри те, що європейські союзники демонструють ознаки втоми від війни, особливо з урахуванням того, що конфлікт між Ізраїлем та ХАМАСом перетягує увагу від російської агресії в Україні. На думку Чолаку, конфлікт на Близькому Сході, ймовірно, буде вирішено швидше, ніж війна по сусідству з Румунією.

«Румунія продовжить допомагати Україні, незважаючи на політичні витрати. Ці політичні витрати менш важливі, ніж прецедент, який створить перемога Росії», - сказав він.

Прем'єр вказав на сплеск підтримки правих і популістських сил по всій Європі, багато з яких критикували підтримку України з боку урядів і нарікали на розрив зв'язків з РФ.

«Чи можете ви уявити, скільки двійників Путіна ми отримаємо серед деяких популістських європейських політиків?» - запитав Чолаку.

За словами прем'єра Румунії, низка виборів наступного року, включаючи парламентські та президентські вибори в Румунії, а також вибори до Європейського парламенту, не змінять його зобов'язань щодо України.

Чолаку також підтвердив свою підтримку заявок на вступ до ЄС України та Молдови, але послався на труднощі в досягненні одностайності серед лідерів ЄС з цього питання, враховуючи проросійські погляди прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана і прем'єр-міністра Словаччини Роберта Фіцо.

«Не забуваймо, що наступного року відбудуться вибори до Європейського парламенту, і якщо ми побачимо більше екстремістських голосів в асамблеї - це створить більшу вразливість всередині ЄС», - сказав Чолаку.

(Укрінформ)

Король Великої Британії Чарльз III 7 листопада, відкрив у Вестмінстерському палаці парламентську сесію та згадав у своїй промові про допомогу Україні на тлі російської агресії.

«Мої міністри тісно співпрацюватимуть з міжнародними партнерами, щоб підтримувати Україну, зміцнювати НАТО та вирішити найгостріші виклики безпеці», - заявив Чарльз III.

За його словами, ці безпекові виклики включають в себе наслідки варварських актів тероризму проти народу Ізраїлю, сприяння гуманітарній

підтримці в секторі Гази та підтримку миру та стабільності на Близькому Сході.

([Українська правда](#))

Політичний директор прем'єра Угорщини Балаш Орбан заявив, що поки не будуть виконані угорські вимоги щодо мови освіти, Будапешт буде блокувати початок переговорів з Україною про вступ до ЄС.

«Угорщина завжди була прихильником зближення України з Європейським Союзом», – сказав він, додавши однак, що більш жорсткий мовний закон все змінив.

«Ми блокуватимемо доти, доки проблема не буде вирішена», – заявив Орбан, відповідаючи на питання, чи Угорщина блокуватиме початок переговорів про вступ України до ЄС.

«Нові закони зробили життя угорців в Україні нестерпним», – заявив Орбан. Він має на увазі нещодавно запроваджений в Україні закон, який зобов'язує меншини, а не лише угорську, отримувати щонайменше 70 відсотків освіти українською мовою. Таким чином, діти, які ростуть в угорськомовних сім'ях в Україні, значно відставатимуть у навчанні, занепокоєні в Угорщині.

«Ми не можемо з цим змиритися», – заявив Балаш Орбан.

«Позиція Угорщини абсолютно чітка: доки існує цей закон, не може бути жодних дискусій з українцями про їхню інтеграцію до Європейського Союзу», – наголосив він.

([ЛІГА.Новини](#))

Заступник міністра закордонних справ Польщі Павел Яблонський заявив, що Україна має розв'язати питання щодо екстумації жертв Волинської трагедії, якщо прагне вступити до ЄС.

Після виявлення нещодавно похованих решток польських жертв Волинської трагедії біля села Пужники на Тернопільщині, Яблонський заявив, що польська сторона вживе заходів для швидкої екстумації та розслідування цього випадку.

«Я завжди про це говорю і скажу ще раз: на нашу думку, без розв'язання цього питання – і багато українців це вже усвідомлюють – Україна не може мріяти про вступ до ЄС», – заявив він.

Відповідаючи на запитання, чи це є умовою підтримки Польщею членства України в ЄС, Яблонський зауважив, що «йдеться не про умови, а про реальність».

«Якщо ми хочемо бути в одній спільноті з країною, з якою маємо серйозну суперечку, то її треба розв'язати, інакше складно буде співпрацювати», – наголосив дипломат.

([Європейська правда](#))

Президент України Володимир Зеленський зауважив, що війна – не кращий час для проведення виборів.

Представник Держдепартаменту США Ведант Пател:

Я думаю, що важливо пам'ятати, що Україна опинилася в такому становищі, тому що Росія продовжує вести свою повномасштабну незаконну війну проти України. Україна та її народ борються за виживання.

Пател також нагадав, що майже 20 відсотків території України окуповані, а десятки мільйонів українських громадян є переміщеними особами, багато з яких опинилися за межами країни як біженці.

«Росія продовжує щоденні обстріли цивільної інфраструктури по всій Україні. Ми також чітко заявили нашим українським партнерам про наше зобов'язання підтримувати не лише Україну в її боротьбі, але й підтримувати обережний і конституційний підхід до збереження демократії у воєнний час», – зазначив Пател.

([Українформ](#))

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Метою Росії було стерти Україну з мапи. Якщо б Росія досягла у цьому успіху, ви можете уявити, що це могло б означати для нашої безпеки. Росія зазнала провалу в усіх свої стратегічних цілях. Натомість Україна як держава є сильнішою ніж будь-коли раніше. Це демонструє наскільки важливо стабілізувати українську демократію, стояти поряд з ними та допомогти подолати цю масивну (російську – ред.) агресію та війну, яка була розв'язана Росією проти України.

За її словами, для країн, які хотіли б приєднатися до Європейського Союзу, настав вирішальний час.

«Коли ви подорожуєте цим регіоном, є дуже очевидним, що ці країни хочуть приєднатися до Європейського Союзу, це ті країни, про які ми доповідаємо сьогодні. Вони бачать різницю. Є декілька (третіх) країн, які намагаються втручатися у цей процес. Але наше завдання – продовжувати свою роботу та надати цим країнам силу, якої вони потребують на шляху до Європейського Союзу», - наголосила президент Європейської комісії.

([Цензор.НЕТ](#))

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Україна продовжує поставати з величезними труднощами і трагедією, спровокованими агресивною війною росії. І все ж українці глибоко реформують країну, навіть коли вони ведуть війну, яка має для них екзистенціальне значення.

Україна завершила понад 90% необхідних кроків, наданих ЄС минулого року.

«Основний прогрес був досягнутий у сфері конституційного правосуддя, реформі відбору Вищої ради правосуддя, антикорупційній

програмі, боротьбі з відмиванням грошей, важливих заходах щодо стримування олігархів, у суспільному житті, також новий закон про медіа та прогрес щодо національних меншин», - розповіла фон дер Ляен.

Вона додала, що решта реформ проводиться і Єврокомісія схвалює ці зусилля.

«Ми рекомендували сьогодні Раді відкрити сесію переговорів про вступ. Ми також рекомендуємо Раді ухвалити рамки переговорів після того, як Україна здійснить поточні реформи, про що ми повідомимо у березні 2024 року», - додала президентка Єврокомісії.

Єврокомісія дає Раді ЄС рекомендацію розпочати переговори про вступ. Після цього Рада має ухвалити політичне рішення.

«У грудні відбудеться засідання Євроради. Там це буде "на столі". Якщо Рада прийме політичне рішення сказати "так", ми ухвалюємо рекомендацію Комісії і відкриваємо переговори про вступ. Робота може розпочатися негайно», - наголосила фон дер Ляен.

[\(Цензор.НЕТ\)](#)

Держсекретар США Ентоні Блінкен:

росія почала війну в Україні і може закінчити її в будь-який момент, відвівши свої сили та припинивши свої жорстокі атаки.

Держсекретар США наголосив, що поки РФ цього не зробила, Штати мають чіткий план дій.

«Допомогти Україні захистити себе, підтримати український народ, а також притягнути РФ до відповідальності», - додав Блінкен.

[\(Цензор.НЕТ\)](#)

Росія заклала в бюджет рекордні 33% на військові витрати.

Депутат Національної Асамблеї Франції, член комітету з питань оборони Наталі Пузирефф заявила, що конструктивною відповіддю з боку ЄС має стати довгострокове планування у відповідь, суттєве нарощування виробничих потужностей у сфері ВПК та збільшення постачання озброєнь Україні.

«По-перше, ми маємо враховувати, що військова підтримка України має бути довгостроковою. Тобто, держави-члени ЄС мають планувати надання допомоги Україні у довгостроковому забігу, відповідно, це означає, що ми маємо виробляти більше техніки та зброї, робити це швидше та продовжувати постачати більше боєприпасів та озброєнь в Україну», - заявила політик.

«Оскільки ми знаємо, що на тому боці, російська армія отримує все більше і більше техніки, ймовірно, її виробничі потужності зростають, і, як ви згадали, вони вкладають великі бюджетні зусилля у свій оборонний сектор (річний бюджет РФ передбачає рекордні 33% витрат на оборону - ред.) Отже, в першу чергу нам слід враховувати, що це довгострокове завдання і нам необхідно розширити наші виробничі можливості, потім ми

повинні надати детальний звіт про ремонт всього озброєння, яке використовується в Україні, тому що це стосується оперативної готовності, а це дуже важливо під час тривалого конфлікту», - підсумувала Наталі Пузирефф.

([Цензор.НЕТ](#))

Країни «Групи семи» погодили чотири напрями зусиль, необхідні для посилення обороноздатності України, економічної стійкості та пришвидшення євроінтеграції.

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Щоби поставити Україну на міцний фундамент у наступному році, ми маємо допомогти Україні зробити чотири речі одночасно.

По-перше, за його словами, необхідно забезпечити Україну можливостями продовжити її боротьбу й відвоювати свою територію.

Другий напрям – допомогти створити їй Збройні сили світового рівня. Це необхідно, «щоби забезпечити максимальне стримування в довгостроковій перспективі, і дати зрозуміти путіну, що він не зможе пережити і не переживе Україну, а також не зможе і не переживе всіх, хто підтримує Україну». У цьому зв'язку Блінкен нагадав, що багато країн взяли на себе цілком конкретні зобов'язання допомогти Україні відбудувати Збройні сили майбутнього.

По-третє, продовжив він, необхідно дати старт економічному відновленню та зростанню й створити для українців більше надії та можливостей.

«І по-четверте, прискорити процес реформ, щоби пришвидшити шлях України до Європейського Союзу та залучити інвестиції», - додав Блінкен.

Усі ці кроки, за його словами, покликані допомогти Україні міцно стати на ноги.

«І як ми сьогодні сказали міністру закордонних справ Кулебі, Україна може на нас розраховувати», - Блінкен.

([Цензор.НЕТ](#))

У проекті бюджету ЄС передбачено пакет для України у розмірі 50 млрд євро.

Єврокомісар з питань фінансів Йоханнес Хан відкинув чутки у ЗМІ про те, що Єврокомісія нібито обговорює поступки Будапешту, наприклад розморожування частини коштів для Угорщини в обмін на підтримку перегляду бюджету до 2027 року.

«Нас не шантажуватимуть», - наголосив він.

Хан уточнив, що Єврокомісія має обхідні шляхи, як домогтися затвердження перегляду бюджету без підтримки Угорщини.

«Ми можемо знайти рішення, яке стосується лише 26 країн-членів. Можуть бути певні затримки, якщо нам доведеться вживати різних заходів.

Але, зрештою, я впевнений, я переконаний, що нас не зупинити», - додав Хан.

([Цензор.НЕТ](#))

Президентка Угорщини Каталін Новак:

Ситуація, яку я можу спостерігати на Закарпатті... права меншин усе ще не гарантовані, я не бачу позитивного руху в цьому напрямку.

Новак зазначила, що українській владі слід звернути увагу на ситуацію з правами етнічної угорської меншини для того, щоб зберегти позитивні взаємодії з Будапештом.

Президентка Угорщини також заявила з приводу війни РФ проти України: «Потрібно пам'ятати, що кінцева мета - це мирне рішення. Наразі у мене немає розуміння того, як його можна було б досягти". Водночас Новак, пояснюючи позицію Угорщини, зазначила, що "потрібно шукати шляхи до миру, до старту переговорного процесу».

([Українформ](#))

Заступник речника Держдепартаменту США Ведант Пател:

Ми вважаємо імперативом продовження підтримки наших партнерів в Україні, які захищають свою країну та захищають її територіальну цілісність і суверенітет. Ми також продовжуємо вірити в необхідність підтримки наших партнерів в Ізраїлі, які боронять свою безпеку і мають повне право на самозахист», - зауважив Пател.

У цьому контексті він позитивно оцінив заяву спікера Палати представників США, який висловився на підтримку України.

([Українформ](#))

Заступник постійного представника США при Організації посол Роберт Вуд:

Нахабне намагання Росії перекроїти кордони силою у її марних спробах повернутися до свого імперського минулого ставлять під загрозу суверенітет і територіальну цілісність кожної країни.

У цьому контексті він назвав «безвідповідальними» дії кремлівського режиму, який продовжує бряцати ядерною зброєю. Вуд зауважив, що це «чітко демонструє загрозу, яку Росія становить для міжнародного миру та безпеки» та намагається підірвати принципи, які зробили світ безпечнішим від моменту заснування ООН.

Він підкреслив, що агресивні війни ніколи не мають ставати інструментом для перекроювання міжнародних кордонів.

«Лише Росія несе відповідальність за продовження цієї війни (в Україні – ред.) та загибелі людей. Ми знову закликаємо РФ припинити агресивну війну та порушення Статуту ООН і негайно вивести свої війська», - заявив представник американської місії.

(РБК-Україна)

Імовірний кандидат на майбутніх президентських виборах у США **республіканець Вівек Рамасвами** на дебатах назвав президента України «нацистом». Після шквалу критики передвиборний штаб Рамасвами спробував виправдати такі слова кандидата, і наполягав на тому, що він «мав на увазі не це».

Прес-секретар Рамасвами Тріша Маклафлін сказала, що він «не називав Зеленського нацистом». За її словами, політик мав на увазі вересневу подію, під час якої президент України відвідав парламент Канади, куди також було запрошено 98-річного Ярослава Гунька, який під час Другої світової війни служив у лавах дивізії «Галичина».

При цьому у передвиборному штабі Рамасвами визнають, що без контексту це зауваження кандидата можна легко зрозуміти неправильно.

«Він говорив швидко та його слова були нерівними», - пояснює вона.

(Укрінформ)

Президент Польщі Анджей Дуда:

Розширення Євросоюзу є одним із пріоритетів головування Польщі в Раді ЄС у 2025 році. Тому я задоволений рішенням Єврокомісії, яка рекомендує розпочати переговори про вступ з Україною, Молдовою, Боснією та Герцеговиною та надати Грузії статус кандидата в ЄС.

Він додав, що Варшава вже давно активно підтримує прагнення цих країн вступити до ЄС.

(Укрінформ)

Росія здійснила удар по цивільному судну в Одесі.

Гуманітарний координатор ООН в Україні Деніз Браун:

Я обурена повідомленнями про удар по цивільному судну вчора при вході в український чорноморський порт «Південний» в Одесі, внаслідок якого загинув працівник порту та були поранені члени екіпажу. Висловлюю свої співчуття родині працівника порту та сподіваюсь на одужання поранених.

Вона зауважила, що атака сталася лише за кілька днів після низки ударів, унаслідок яких загинули та були поранені мирні мешканці, були знищені запаси зерна та пошкоджена 124-річна будівля Одеського національного художнього музею.

«Вчорашній удар — один з понад 30 ударів по українській портовій інфраструктурі після припинення Чорноморської ініціативи у липні. Це стало першим трагічним випадком загибелі та поранення цивільних людей на цивільному судні», – зауважила координатор ООН.

Браун назвала наслідки жорстоких безперестанних російських ударів по портовій інфраструктурі нищівними для економіки України та для сотень мільйонів людей у світі, які стикаються із загрозою голоду.

Вона нагадала, що міжнародним гуманітарним правом удари по об'єктах цивільної інфраструктури суворо заборонені.

(РБК-Україна)

Представниця Республіканської партії США, одна з потенційних кандидатів на президентських виборах Ніккі Хейлі розкритикувала колег, які виступають проти надання Україні оборонної допомоги.

За її словами, подібна позиція з боку американських політиків грає на руку, зокрема, російському диктатору Володимиру Путіну.

Хейлі, колишній посол США в ООН, відреагувала на недавні скандальні висловлювання іншого можливого кандидата в президенти Штатів, республіканця Вівека Рамасвами, який виступає проти подальшої підтримки України.

«Я кажу вам, що у Путіна і президента Сі слинки течуть при думці, що хтось на зразок нього може стати президентом», - заявила вона під час виступу на дебатах.

Крім того, Хейлі назвала Рамасвами «покидьком».

(Укрінформ)

Заступник держсекретаря США Джеймс О'Браєн, відповідаючи на питання сенаторів, котрі озвучували головні побоювання своїх виборців, передає Укрінформ із посиланням на Голос Америки.

Зокрема, сенатори перераховували внутрішні американські проблеми, загрози з боку Китаю та запитували – чому при цьому США повинні надавати фінансову підтримку Україні.

У відповідь О'Браєн наголосив, що для США та Європи, щоб ефективно протистояти Китаю, потрібно зберегти єдність серед союзників. Понад 50 країн об'єдналися на допомогу Україні, підкреслив посадовець, і Путін намагається зруйнувати це.

О'Браєн також наголосив, що американська промисловість отримує замовлення на нові оборонні поставки від Пентагону, який прагне замінити зброю, надану Україні.

«Якщо ми збираємося конкурувати з Китаєм з часом, то слід мати на увазі, що битва за Україну дозволяє нам відновити нашу власну промислову базу. Ми створюємо нові енергетичні технології та впроваджуємо їх у всьому світі, будуємо нові оборонні технології, працюємо в сфері ІТ. Все це включено у пакет додаткового фінансування, і це зробить нас більш спроможними захищати Тайвань», - сказав О'Браєн.

Посадовець Держдепу США наголосив, що «зараз невдалий час залишити Україну. Тому що Україна перемагає і повернула половину території, яку Путін захопив після лютого 2022 року, відкрила зернові шляхи Чорного моря, які Путін намагався закрити в липні».

Здебільшого, каже О'Браєн, цих результатів досягнуто завдяки власній креативності українців, цілому набору «цікавих рішень», як безпілотники та

інших технології, які сприятимуть й американській безпеці, коли Україна наблизиться до НАТО.

«Мене завжди вчили, якщо облишити наполовину виконану роботу, доведеться повернутися і робити це знову. Зараз українці готові виконувати цю роботу, бо йдеться про їхню територію. Якщо ми відмовимося зараз допомагати їм, то пізніше цю роботу доведеться виконати комусь іншому, і, ймовірно, це будемо ми. Тож я б краще протистояв Росії та її дестабілізуючим позиціям прямо зараз», - сказав Джеймс О'Браєн.

Відповідаючи на питання про основні результати слухань, О'Браєн наголосив: найважливішою була позиція самих сенаторів. «А саме те, що переважна більшість представників від обох партій продемонстрували підтримку України. І це є моїм головним висновком із сьогоднішнього засідання», - додав посадовець.

«Україна перемагає, і Україна продовжуватиме перемагати, якщо їм нададуть необхідну підтримку, щоб їхній народ міг продовжувати мужню боротьбу, яку вони розпочали», - переконаний О'Браєн.

О'Браєн наголосив, щоб протистояти планам Путіна, США і союзники повинні допомагати Україні не тільки боротися проти російського війська, але й відбудовуватися та розвиватися вже сьогодні, навіть під час війни.

([Укрінформ](#))

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми вважаємо, що було би добре, аби президент Ірану, верховний лідер Ірану, КВІР та проксі-групи, яких вони забезпечують, припинили атаки на наші війська в Іраку та Сирії, фінансування ХАМАС, фінансування Хезболли, морські атаки в регіоні Перської затоки, а також припинили полегшувати Путіну вбивства невинних українців.

Так він прокоментував повідомлення про те, що президент Ірану Ебрагім Раїсі має намір взяти участь у Саміті Організації ісламського співробітництва в Саудівській Аравії.

([Укрінформ](#))

Росія здійснила удар по цивільному судну в Одесі.

Речник ЄС Пітер Стано:

Ця атака на іноземне цивільне судно є ще однією ескалацією Росії і доказом того, що РФ тероризує цивільне військово-морське судноплавство.

За словами Стано, «завдаючи ударів по українських портах і експортних об'єктах, Росія навмисно посилює глобальну кризу продовольчої безпеки».

([РБК-Україна](#))

Президент Чехії Петр Павел:

Переговори можуть початися наступного року, оскільки розвиток подій не свідчить про те, що українська сторона може отримати військову

перевагу. Час зараз грає на користь Росії, яка має сильнішу мобілізаційну базу для живої сили. Вигравши час, вона також зможе поповнити матеріальну базу, якої їй давно не вистачало.

Павел заявив, що наразі до Росії надходять масивні поставки з Північної Кореї.

За його словами, очевидно, що Росія намагається затягнути конфлікт якомога довше.

Президент вважає, що РФ також може дочекатися результатів президентських виборів у США, які відбудуться наступного року і спробують похитнути готовність допомагати Україні та постачати їй зброю.

Водночас Павел заявив, що Захід повинен продовжувати свою підтримку для України.

«Ситуація не є однозначно позитивною. Позитивним для України має бути те, що ми на їхньому боці і повинні підтримувати їх у досягненні їхніх цілей. З нашого боку, у нас немає іншого вибору, окрім як продовжувати надавати підтримку», - сказав глава держави.

При цьому Павло повторив те, що він вже неодноразово говорив у різних формах у минулому, а саме, що «будь-який успіх Росії означатиме нашу поразку».

«Чим більшою буде поразка, тим більше нам доведеться докладати зусиль для забезпечення безпеки наших сусідів», - додав він.

(УНН)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Я впевнений, що Північна Америка та Європа разом продовжуватимуть підтримувати Україну. Також тому, що ми знаємо, що чим сильнішою буде Україна на полі бою, тим сильнішою буде її рука за столом переговорів. Отже, якщо ви хочете мирного вирішення цього конфлікту шляхом переговорів, шлях до цього - надання військової підтримки Україні для сприяння довготривалому та справедливому врегулюванню.

Те, що ми бачили з початку цієї війни, - це безпрецедентна підтримка України з боку союзників по НАТО.

І я впевнений, що союзники по НАТО продовжуватимуть це робити не лише тому, що ми домовилися на саміті НАТО, а також у Контактній групі з питань оборони під керівництвом США, що ми продовжуватимемо надавати підтримку Україні, а й тому, що це в наших інтересах.

Він також закликав «пам'ятати та розуміти, що якщо президент путін переможе в Україні, це трагічно для українців, але це також небезпечно для нас, бо тоді сигнал президенту путіну чи іншим авторитарним лідерам полягатиме в тому, що коли вони використовують військову силу, коли вони порушують міжнародне право, коли вторгаються в іншу країну, вони отримують те, що хочуть. І це зробить нас більш уразливими», - вказав Генсек.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ у новому уряд Словаччини Юрай Бланар на зустрічі з послом України Мирославом Кастраним підтвердив солідарність з нашою державою.

«Міністр Бланар привітав посла Мирослава Кастрани. Вони обговорили поточну ситуацію в Україні. Міністр підтвердив солідарність Словаччини з Україною, підкресливши підтримку мирної, незалежної, демократичної та економічно стабільної України», – зазначили в зовнішньополітичному відомстві Словаччини.

(Укрінформ)

Міністерка закордонних справ ФРН Анналена Бербок:

Підтримуючи Україну в кіберзахисті, ми також захищаємо себе. Тому Німеччина надала Україні 10 тисяч наземних станцій для супутникової інтернет-системи... І ми робимо внесок у кіберпотенціал України, навчаючи персонал кібербезпеки... Безперечно, нам також є чого повчитися в Україні. На цей момент наші українські друзі, ймовірно, мають більше досвіду кіберзахисту, ніж усі ми разом узяті.

Вона визнала: якщо близькі партнери НАТО уразливі, сам Альянс також є уразливим. Це стало зрозуміло, коли Росія в день початку повномасштабного вторгнення в Україну атакувала мережу зв'язку ViaSat. Атака не лише призвела до інформаційного затьмарення в частині України, ефект поширився на мережі по всій Європі, а в Німеччині постачальники відновлюваної енергії тимчасово втратили зв'язок із понад 3000 вітровими електростанціями.

«Кібератаки - це не гра. Вони впливають на реальний світ. Вони загрожують життю та економіці. Вони становлять небезпеку для нашої демократії та верховенства права... Кіберпростір став нервовою системою нашого суспільства», - підкреслила Бербок.

Крім того, додала вона, кібератаки стали добре налагодженою справою для організованої злочинності, спрямованої на викрадення даних і вимагання грошей. Цей нелегальний бізнес іноді тісно переплетений з державними акторами.

Міжнародне право повністю застосовується в кіберпросторі, але воно порушується щодня, сказала очільниця німецького МЗС. Вона закликала не сидіти склавши руки і спостерігати за цією «безперервною ерозією», а побудувати визнану в усьому світі державну практику відповідальної поведінки в кіберпросторі.

У 2021 році НАТО визнала, що сукупну кіберактивність можна вважати збройним нападом, нагадала Бербок. Члени Альянсу, за її словами, повинні бути готові впоратися зі зловмисними кіберінцидентами – в умовах миру, кризи та конфлікту.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан заявив, що Європейський Союз не повинен починати переговори з Україною про членство.

«Переговори про членство (України в ЄС – ред.) не повинні починатися, це чітка позиція Угорщини», – заявив Орбан.

Він додав, що суперечка між ЄС та Угорщиною щодо мільярдів євро коштів від Брюсселя, заморожених для Будапешта через проблеми з верховенством права, не може бути жодним чином пов'язана з підтримкою Угорщиною переговорів про вступ України до ЄС.

«Я хотів би дуже чітко заявити, що відмова Угорщини від початку переговорів з Україною про членство в ЄС не є предметом бізнес-угоди... Вона не може бути пов'язана з питанням коштів, які Угорщина має право отримати», – наголосив він.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Великої Британії Ріші Сунак запевнив, що британський народ буде з Україною до перемоги і її підтримуватимуть, щоб вона відбулася як безпечна, процвітаюча європейська демократія.

«Ми працюємо з нашими союзниками та партнерами, щоб надати вам необхідну підтримку для продовження тиску на путінські війська. Сьогодні я кажу Україні те ж, що й сказав тим солдатам (з України, що тренуються у Британії – ред.): ми будемо з вами до перемоги», - заявив він.

За словами Сунака, цими вихідними британський народ об'єднається у хвилині мовчання, щоб згадати сміливість і жертвність тих, хто воював і помер за нас у світових війнах та інших конфліктах (11 листопада – День пам'яті у Великій Британії та країнах Співдружності).

«Відлунням цієї церемонії є традиція українських військових, які навчаються у Великій Британії, щодня о 9 ранку вшановувати хвилиною мовчання жертву своїх співвітчизників і співвітчизниць. Ми згадуємо загиблих із великої до них поваги, але також щоб відновити нашу рішучість в тому, що цінності та свободи, за які вони боролися, переможуть», - додав він.

(РБК-Україна)

Голова дипломатії ЄС Жозеп Боррель:

У нас багато проблем, які стануть випробуванням для ЄС. Насамперед - Україна, де перспектива перемоги над Росією не миттєва. І ми, європейці, які маємо необхідні кошти для цього, маємо бути готовими, політично висловлюючись, продовжувати допомагати Україні, з огляду на те, що підтримка США, швидше за все, знизиться.

(Укрінформ)

Заступниця речника уряду ФРН Крістіне Гоффманн:

Федеральний уряд бачить, що Україна продемонструвала велику ангажованість і рішучість у втіленні реформ. Ці кроки є потужними для

держави, яка веде війну. Україна заслуговує на наше визнання, і ми візьмемо це до уваги при оцінці доповіді Єврокомісії.

Вона зазначила, що уряд ФРН вітає доповідь Єврокомісії, особливо щодо кроків України на шляху до членства в ЄС. Уряд бачить це дуже оптимістично.

Гоффманн нагадала, що Федеральний уряд і канцлер особисто активно підтримують та виступають за розширення ЄС за рахунок країн Західних Балкан, України та Молдови.

Водночас канцлер Олаф Шольц переконаний, що не лише ці країни мають бути готові до вступу в ЄС, але й сам Євросоюз має бути готовий прийняти нових членів, зокрема провівши внутрішні реформи: ідеться про ухвалення рішень кваліфікованою більшістю, а не одностайно.

Реакція представників української громадськості

«Гроші на ЗСУ»: попри зливу криворіжці втретє вийшли на мітинг (Свої).

Треті вихідні поспіль криворіжці мітингують проти недоречних витрат під час війни. Попри зливу та вітер біля виконкому зібралось близько півсотні обурених містян.

Основна вимога — скасувати тендери та ремонти й спрямувати кошти на ЗСУ.

Також мітингувальники підготували звернення до Генштабу, аби ті розібралися, яким чином утворилося угруповання «Рада оборони Кривого Рогу».

За словами волонтерів, все майно, що купують для військових, потрапляє до сумнівної «Ради оборони». Жодних актів передачі немає. Що і в якій кількості надходить до бійців — невідомо, обурюються люди.

Завершилась акція ходом під гімн України до Стели Героїв. Зазначимо, від виконкому до мітингувальників ніхто не вийшов.

Калушани вийшли на мирний пікет «Гроші на ЗСУ» (Інформатор).

Жителі міста вийшли під стіни міської ради на пікет проти «кривавої бруківки» (...).

Учасники пікетування відмовились — зібралися для обговорення на вулиці. Вони висловили обурення стосовно необґрунтованих витрат, бруківки, премій влади, виділення коштів на армію, лікування поранених, а також — виплат й допомог родичам полеглих та зниклих безвісти захисників.

Згодом до них вийшли міський голова Андрій Найда, його заступник Тарас Білецький та секретар Калуської міської ради Віктор Гільтайчук. Громадяни зустріли їх криками «ганьба» «зłodії» та «владу до людей». Згодом емоції трішки вщухли і сторони перейшли до обговорення ситуації щодо розподілення коштів міського бюджету та підтримки військових і їх родин (...).

Площу під франківським адмінбудинком розмалювали написом «Гроші на ЗСУ, а не бруківку» (Галка).

11 листопада під Івано-Франківською мерією та ОДА черговий раз пройшла акція «Гроші на ЗСУ, а не бруківку». Сьогодні люди намалювали на площі перед адмінбудинком написи крейдою із закликом активніше фінансувати армію.

Вже вкотре прийшли люди, сьогодні близько 20 небайдужих з плакатами.

Учасники зібрання повідомили редакції, що до присутніх підходили працівники поліції та муніципальної інспекції з благоустрою.

У Кропивницькому відбулась щотижнева акція «Гроші на ЗСУ» ([CBN](#)).

Сьогодні, 11 листопада, у Кропивницькому влаштували акцію «Гроші на ЗСУ». Її учасники закликають, аби влада витратила бюджетні гроші на допомогу ЗСУ замість менш актуальних витрат.

У Кропивницькому акція стала щотижневою.

«Гроші на ЗСУ» – протестні акції в Україні з вимогою спрямувати кошти з місцевих бюджетів на допомогу ЗСУ замість витрат на місцевий благоустрій. Перша акція пройшла в Одесі у серпні 2023 року, і вже в наступні місяці мітинги охопили більшість міст України.

«Аби влада переспрямувала витрати». У Миколаєві відбулася акція «Гроші на ЗСУ» ([Суспільне.Новини](#)).

152 підписи зібрали 11 листопада у Миколаєві учасники акції «Гроші на ЗСУ» під зверненнями до керівників міської ради, обласної військової адміністрації та облради. Закликають витратити гроші на потреби захисників України замість нетермінових придбань та благоустрою, який можна робити після війни.

Про це кореспондентам Суспільного розповіла волонтерка Ольга Колеснік.

Мета акції — змусити місцеву владу переглянути витрати з бюджету та спрямовувати більше грошей на допомогу ЗСУ, говорить волонтерка Ольга Колеснік (...).

Тернопільська художниця малює картини з цитатами і допомагає ЗСУ ([Суспільне.Новини](#)).

25 тисяч гривень за два місяці для української армії зібрала тернопільська художниця Юлія Назар. Дівчина зображає на полотні цитати із художніх творів та вислови класиків української літератури.

За рік дівчина намалювала більше десятка картин. Фрази з пісень та вислови з художніх творів вона зображає акриловими фарбами на полотні.

(...) Малюванням дівчина захоплюється з дитинства. Зараз вона навчається на другому курсі Тернопільського педуніверситету, опановує фах реставратора (...).

Прикарпатські бабусі назбирали з пенсії на два дрони для ЗСУ ([Галка](#)).

Мешканка Рожнятова Людмила Скубрієва та її родичка з Києва Галина Гіль придбали два дрони-камікадзе для ЗСУ. Вони назбирали зі своєї пенсії майже по двадцять тисяч гривень кожна.

Дрони бабусі вирішили передати до 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади «Едельвейс».

Донати на ЗСУ замість подарунків: воїн із Луцька показав, яким має бути весілля під час війни ([Район.Життя](#)).

У ЗМІ дедалі частіше з'являються новини про гучні помпезні святкування весіль, днів народжень тощо. Чого лише коштує скандальне лакшері-весілля колишніх прокурора та співробітниці ДБР у Львові – про свято ціною у понад п'ять мільйонів гривень говорила вся країна.

Чи совісно гуляти весілля у час війни, яким воно має бути і де межа веселощів, розповіли 12 каналу військовий Дмитро із Луцька та його обраниця Яна, які нещодавно відсвяткували весілля.

Пара познайомилася задовго до повномасштабного вторгнення: Дмитро працював у щойно створеній патрульній поліції, Яна – в ІТ-сфері. Познайомилися вночі на заправці, а почали зустрічатися через три роки.

До весілля пара готувалася порізно: вона у тилловому Луцьку, він – на фронті. Із передової узгоджував місце, гостей і навіть вибирав обручки.

Весілля організували в етностилі: наречені одягнули вишитий одяг, дотрималися давніх волинських традицій, підібрали відповідну українську музику. А замість подарунків попросили зробити донати на ЗСУ і таким чином зібрали понад 160 тисяч гривень (...).

Кривий Ріг зупинив усе капітальне будівництво від початку війни та спрямував 1,6 млрд грн на озброєння військ ([Цензор.НЕТ](#)).

Майже два роки, від початку повномасштабного вторгнення рф, Кривий Ріг зупинив будь-яке капітальне будівництво у місті.

Голова Ради оборони міста Олександр Вілкул:

З початку війни Кривий Ріг зупинив будь-яке капітальне будівництво та закупівлю. Все зосереджено на захисті міста, допомозі ЗСУ, гуманітарним питанням допомоги людям, критичній інфраструктурі та підтримці поточної життєдіяльності міста. І це вже майже два роки – принципова позиція.

За словами Вілкула, від початку війни місто надало понад 100 частинам ЗСУ допомоги на 1,6 млрд грн.

«Це один із найбільших показників в Україні (щоб не сказати що найбільший, бо хто більше – мені невідомо). Саме Кривий Ріг, бо тут кошти і міського бюджету, і приватні гроші. І ми ніколи не приписували усі заслуги собі. І Рада оборони робить це щодня. Наприклад, лише у п'ятницю надано квадрокоптерів, радіостанції та оптики на 11 мільйонів гривень», - додав голова Ради оборони міста.

Також Вілкул додав, що ще 1 млрд виділили на гуманітарні питання - допомогу переселенцям, криворіжцям та деокупованим територіям.

«500 мільйонів - фінансування забезпечення міста водою після підриву Каховської дамби (прошу пояснити це тим, хто думає, що вода народжується

в крані, а електрика в розетці). 400 мільйонів - укриття, нагадую, що у нас більше 200 Пунктів незламності, вже працюють і садки, і школи, і ДЮСШ, і об'єкти культури і у кожного, хто працює, є сертифіковане ДСНС укриття. Триває встановлення модульних укриттів містом, та укріплення критичної інфраструктури», - підсумував він.

Голова угорської громади Києва Томпа - на закиди Балаша Орбана: Це шантаж, жодних утисків немає ([Цензор.НЕТ](#)).

Українські закони щодо мови та освіти повністю відповідають Європейській хартії мов меншин.

Голова угорської громади Києва та Київської області Тібор Томпа зауважив, що доповідав щодо мови освіти в Україні на засіданні Венеціанської комісії.

За його словами, нині найбільша проблема угорської громади в тому, що вона не володіє українською мовою у деяких районах Закарпаття.

«В Україні немає утисків угорської громади. Ми, угорці, маємо всі необхідні права щодо розвитку нашої мови, щоби ми постійно спілкувалися нашою мовою, вивчали нашу мову й навчалися різних предметів нашою мовою», - наголосив Томпа.

Заяви політичного директора прем'єра Угорщини Балаша Орбана про те, що угорцям «нестерпно жити» в Україні, Томпа прокоментував так: «Сучасна угорська влада продовжує шантаж, залякування та маніпуляції, вороже ставлення до України та українців, "виторговуючи" собі нібито якісь преференції від Європейського Союзу».

Він також додав, що Угорщина сама порушила всі норми та засади правової держави. І через це вже понад 2 роки не отримує фінансування від Європейського Союзу.

«Потрібно рухатися вперед, не слухати недолугих сучасних політиків Угорщини. Вони дійсно роблять свою так звану справу, маніпулюють тим, що нібито дають нам допомогу. Але вся ця допомога в 100 тисяч разів менша, ніж та біда і ті заяви, що вони роблять щоденно в нашу сторону», - наголосив голова угорської громади Києва та Київської області.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

У Львові відомий хірург із Нью-Йорка провів низку реконструктивних операцій ([Укрінформ](#)).

До Львова прибув Жак Гакаборт – топовий реконструктивний хірург із Нью-Йорка, який разом зі спеціалістами Національного реабілітаційного центру «Незламні» виконав низку складних реконструктивних втручань військовим та цивільним.

Протягом візиту спільно з львівськими колегами американський хірург прооперував кількох захисників із важкими мінно-вибуховими травмами, зокрема, периферичних нервів. Виконав низку реконструктивних мікрохірургічних операцій із пересадки великих масивів тканин, аби врятувати кінцівку пацієнта від ампутації. Подібні втручання тривають до 15 годин, є кропіткими та вважаються одним із найскладніших, позаяк потрібно зшивати судини завтовшки всього з волосину. Оперував Жак Гакаборт і цивільних пацієнтів зі складними випадками онкології.

Жак Гакаборт - керівник відділення реконструктивної хірургії клініки Нью-Йорка (NYC Langone Health). Лікар дотримується в медицині мультидисциплінарного підходу і є прихильником так званої ортеопластичної хірургії – коли один спеціаліст має знання одразу в кількох областях хірургії: ортопедичній, пластичній та периферичних нервів. Такий підхід дає змогу якнайкраще допомогти пацієнтові - надто при особливо важких обширних травмах. Саме такі нині отримують українські воїни на передовій.

Хірург Жак Гакаборт:

Я справді бачу можливість для України стати провідною країною для лікування важкопоранених пацієнтів. Я бачу тут майбутніх новаторів медицини.

Більше 50% угорців вважають неприйнятною зустріч Орбана з Путіним – опитування ([Українська правда](#)).

Більше половини угорців не схвалюють зустріч свого прем'єр-міністра Віктора Орбана з президентом Росії Володимиром Путіним, свідчать результати опитування Інституту Publicus, проведене на замовлення опозиційного угорського видання Népszava

91% опитаних чули, що прем'єр-міністр Віктор Орбан зустрівся з президентом Росії Владіміром Путіним у Пекіні. Людей, яким це не подобається, значно більше, ніж тих, хто не бачить нічого поганого в тому, що поки європейські лідери уникають російського президента, який напав на Україну, угорський прем'єр-міністр веде з ним переговори.

Так, 52% не вважають зустріч з Путіним прийнятною, тоді як 35% належать до іншого табору, які вважають її прийнятною. Ставлення до цього питання значною мірою визначається політичними уподобаннями. 13% не змогли відповісти на це питання.

Інститут Publicus також поцікавився, в чиїх інтересах була ця зустріч. На думку 32% респондентів, в інтересах Віктора Орбана, оскільки хороші відносини з Росією важливі через постачання газу та нафти. Трохи більше людей (33%) вважають, що це в інтересах обох сторін, і лише 19% думають, що це більш важливо для Владіміра Путіна, оскільки угорський уряд, як член західних альянсів, цінує і легітимізує військового агресора Росію.

Під час переговорів з Путіним Орбан назвав вторгнення в Україну не війною, а – використовуючи виверт російської пропаганди – "воєнною операцією". На думку відносної більшості, 36% респондентів, угорський прем'єр свідомо хотів зробити проросійську заяву, тоді як 23% вважають, що він хотів бути лише дипломатичним.

15% погодилися з підходом, що Орбан «усвідомлював вагу своєї заяви, але не міг зробити нічого іншого». Були й ті, хто дійшов висновку, що використання слів не мало ніякого значення: щоправда, таких виявилось небагато (9%).

Вуличний художник Крістіан Гемі створив у Парижі фреску з українською дівчиною ([Укрінформ](#)).

Художник із Франції Крістіан Гемі, відомий як С215, створив у Парижі фреску з українською дівчиною.

Перша леді Олена Зеленська разом із генеральною директоркою ЮНЕСКО Одрі Азуле оглянула фреску, яку створив протягом дня художник Гемі.

Дружина Президента України Олена Зеленська:

Українська дівчина тепер один із символів Парижа. Роботи французького стріт-художника Крістіана Гемі, відомого під псевдонімом С215, кавалера мистецтв Франції, уже стали частиною Гостомеля, Бучі, Києва, Львова. Гемі одним із перших з-поміж закордонних митців відвідав Україну ще у травні 2022 року й побачив російські злочини на власні очі. Українські враження художник закарбовує відтоді й на стінах французької столиці.

У Відні стартувала книжкова виставка Buch Wien, ряд заходів присвячені Україні ([Укрінформ](#)).

У Відні в середу розпочала роботу виставка-ярмарок Buch Wien, що є найбільшою книжковою виставкою та літературною подією в австрійській книжковій індустрії.

У межах Buch Wien пройдуть десятки заходів високого рівня, на яких будуть обговорені головні теми сьогодення - війна РФ проти України, штучний інтелект, кліматична криза, фемінізм та майбутнє демократії.

Темі війни РФ проти України буде присвячено ряд заходів у межах Buch Wien. Зокрема, у четвер, 9 листопада, пройде панельна дискусія «У пошуках України», під час якої будуть представлені дві нові книги: «Звільнений сфінкс - Ukrainica у Відні після Першої світової війни», видана у співпраці зі Львівським університетом під керівництвом професора Інституту славістики Віденського університету Алоїза Вольдана, та том «Галичина» антології «Повернення додому» виданий Австрійською бібліотекою у Дрогобичі та її директором Ярославом Лопушанським. Обидві публікації стали можливими за підтримки Офісом співробітництва ОєАД у Львові.

11 листопада відбудеться панельна дискусія «Криваві землі - чи вирішить війна в Україні долю Європи?» за участю української поетеси та перекладачки Ганни Гнедкової, австрійського політолога Антона Пелінки та колишнього посла Великої Британії в Україні та Австрії Лі Тернера.

12 листопада на ярмарку українська письменниця Наталія Чайковська представить німецькомовний переклад своєї книги «Порцелянова лялька» (у німецькому перекладі – «Всі жінки, які це тут переживають» (All die Frauen, die das hier überleben).

Експертні оцінки

([Економічна правда](#))

8 листопада був ухвалений законопроект №10037, який передбачає перерозподіл «військового» ПДФО з місцевих до державного бюджету.

Старший економіст Центру економічної стратегії Юрій Гайдай:

Київ залишається з профіцитом істотним, навіть з вилученням ПДФО. Про це свідчать дані за 9 місяців 2023 року.

Серед топ-20 профіцитних бюджетів, більшість профіциту на місцевому рівні формує Київ, попри те, що він має меншу частку ПДФО при розподілі й не має реверсної дотації.

Крім того, відчутно профіцитними є бюджети Київської області, Одеси, Маріуполя (через значне зменшення видатків і збереження надходжень від кількох великих платників) і Харкова.

При цьому, у розрізі окремих програм видатків місцевих бюджетів, можна побачити програми, які важко віднести до першочергових пріоритетів під час війни. А також такі, за якими спостерігається взагалі аномальне зростання видатків.

Це й організація благоустрою населених пунктів, за якою порівняно до восьми місяців відповідного року у нас є в номінальному вираженні 45% до 2021 року. Видатки на утримання та розвиток автомобільних доріг саме коштами місцевого бюджету, тому що є окремо видатки коштами держбюджету. Так само бачимо значний приріст внесків до статутного капіталу суб'єктів господарювання. За 9 місяців там вже точно більше, ніж було у 2021 році в номінальному вираженні. І є приріст до попереднього року теж.

Згідно коментарів окремих представників органів місцевого самоврядування, власне, зростання видатків за програмами благоустрою і внесків коштів достатнього капіталу, вони пояснюють тим, що є потреба переспрямування коштів з програм капітальних видатків, по яким обмежене проведення платежів.

Але, ймовірно, є певна неефективність бюджетної політики щодо визначення допустимих видатків місцевих бюджетів і щодо реалізації контролю.

([ТСН](#))

Експерт Тарас Загородній:

Тільки почнуться якісь розмови про мирні перемовини, Західна Європа одразу ж припинить нам постачати зброю, як це вони зробили в 14-му році. Вони скажуть: «Дамо миру шанс»... Оце буде пастка, от що ми повинні розуміти. Далі: будуть затягувати перемовини. Почнуть говорити: «А от у

нас в конституції написано, що Херсонська, Запорізька область повинні бути нашими. Віддавайте все лівобережжя, віддавайте нам Одесу, віддавайте Миколаїв». Отак от буде, з росіянами по іншому не буде. Коли Шойгу говорить, що він готовий до переговорів... на яких стартових позиціях? А стартова позиція – визнавайте, що це окуповані території, ми їх забираємо. Давайте без ілюзій – ні про що вони домовлятися не збираються. Вони хочуть зараз, щоб послабити, в першу чергу, постачання зброї... А далі починати по новому все... Як посилювати наші позиції? Тільки власна зброя, власний ВПК. Коли в нас буде власний ВПК... коли в нас будуть власні ракети... Якщо теоретично будуть якісь перемовини – якимось з ракетами, які будуть летіти у бік Росії, Москви, і перемовини можна.

(ЛІГА.net)

Економіст, фінансовий аналітик Аналітичного центру «Об'єднана Україна» Олексій Куц:

Польща, яку багато хто в нас сприймав чи не як промоутера на шляху членства України в ЄС, дедалі більше перетворюється на умовну «колоду», яка лежить у нас на цьому шляху.

Замість «зернового безвізу» ми зараз отримали жорсткіший режим торгівлі з Польщею в частині аграрних товарів, ніж той, що в нас був до війни.

Ціновий демпінг з боку українських компаній став справжнім злом для наших сусідів. І варто зазначити, що ситуація з нижчими цінами на товари та послуги з України зберігатиметься доти, доки капіталізація української економіки не наблизиться до параметрів польської, а це станеться нескоро.

Наразі до цієї ситуації додалася блокада українсько-польського кордону з боку польських перевізників – це вже реакція поляків на «транспортний безвіз» для України.

Це ще раз підкреслює мою тезу про те, що сировинна Україна, особливо аграрно-сировинна – не потрібна у складі ЄС.

І якщо ми хочемо стати частиною Європейського геополітичного простору – у нас має з'явитися сумісна з європейською політична та економічна модель розвитку.

Наші «роз'єми» мають бути у відповідності, інакше інтеграція буде неможливою.

Для цього необхідно знайти своє місце в пан'європейських технологічних ланцюжках доданої вартості, і це точно не аграрна сировина.

Критично важливо підвищувати рівень складності української економіки.

Для початку реальної європейської інтеграції ми маємо пройти масштабний шлях внутрішньої трансформації, втративши свої «виразки розвитку» і знайшовши подібність до європейських базових систем.

Але проблема в тому, що наші політичні еліти та навіть частина суспільства наївно сприймають процедуру набуття членства в ЄС як механізм проведення тієї самої трансформації.

Це помилкове сприйняття, оскільки процедура адаптації України під вимоги ЄС буде успішною лише за умови, якщо вона стартує із системної готовності, коли змінити потрібно тільки зовнішній дизайн та частину «заводських налаштувань».

Якщо розпочати цей процес в умовах системної неготовності, він буде жорстко профанований та імітований нашою «глибинною системою».

(Українське Радіо)

Виконавчий директор Центру економічної стратегії Гліб Вишлінський:

Якщо бюджет 2023 року був більшою мірою бюджетом спроби відбудови, то бюджет 2024-го — це момент повернення до бюджету для Перемоги. У 2023 році в бюджеті передбачалося досить багато капітальних видатків, тобто коштів на відбудову того, що було зруйновано в перший календарний рік війни на деокупованих територіях. А також були розморожені видатки місцевих бюджетів на капітальні витрати, для інвестицій на благоустрій. У масштабах, більших, ніж посадити клумби. І в результаті, усередині 2023 року сформувався суспільне ставлення, що щось іде не так. Ворог концентрував усі свої зусилля, зокрема фінансові та управлінські, щоб витратити гроші на нові технології, які б допомагали повернути ситуацію на фронті на його користь, а в Україні, насамперед із місцевих бюджетів, почалося фінансування багатьох проєктів, розроблених навіть ще до війни. Зараз біля мене у Києві добудовують вулицю в нікуди, це тупик. Рішення було ухвалене за тиждень до повномасштабного вторгнення, після цього було заморожене, а потім навесні цього року почалося будівництво. Отже, у нас сформувався сприйняття, що ми витрачаємо багато грошей на ті видатки, як не є принципово важливими під час війни. А ворог витрачає гроші на війну. Відповідно, проєкт бюджету на 2024 рік трохи перекинув цю ситуацію, повернув бюджет до реальності, на яку очікує суспільство. Тобто ми забираємо гроші у місцевих бюджетів, які насправді не особливо були ними зароблені, це податок на доходи фізичних осіб-військовослужбовців, які державний бюджет платить до місцевих бюджетів. Тож такими бухгалтерськими розрахунками кошти повертаються до державного бюджету, і це створює одне із джерел додаткових витрат на оборону та новітнє озброєння у 2024 році. З іншого боку, є велике поле для абсолютно змістовних дискусій — це дуже суттєве зменшення витрат центрального бюджету на будь-які капітальні видатки для відбудови. Фактично цих грошей зараз не закладено, а передбачено лише, що з Резервного фонду — близько 45 млрд гривень — фінансуватимуть критичні

питання з відбудови, а також фінансуватимуть із коштів міжнародних донорів.

(...). Це питання (використання грошей місцевою владою за умов війни, – ред.) великою мірою владнається рішенням щодо військового ПДФО (податок на доходи фізичних осіб — ред.). Тому що немає грошей — немає і зайвого будівництва. Наголошу ще раз: ці гроші не зароблені місцевими громадами. Те, що якісь військові частини розміщувались у певних населених пунктах, це часто було питанням абсолютно старих рішень, випадковостей або напівкорупційних домовленостей із місцевими органами влади. Тобто частково це питання грошей, а частково — це контроль місцевої громади. Адже те, що спочатку сприймалося як дивні викривлення, зараз починає отримувати реакцію справді мітингів під місцевими органами влади. З іншого боку, тут мають бути певні системні рішення. Коли органи місцевого самоврядування закупають якусь військову техніку, то ми розуміємо, що там немає експертизи для ухвалення таких рішень. Отже, маємо рухатися до системних рішень, наприклад, до сплати податку на доходи фізичних осіб не за місцем роботи людини, а за місцем її реєстрації. Це дасть змогу вирівняти надходження і зробити доходи більш справедливими. Відкоригувати перекося, коли в одних населених пунктах немає грошей і вони жевріють на допомозі, особливо це стосується деокупованих регіонів, а водночас є населені пункти, які не знають, куди ці гроші дівати. Рішення про тотальну заборону на будь-які казначейські операції щодо капітальних видатків, а потім якісь індивідуальні рішення — це не найкращий варіант.

Якщо подивитися на проєкт Держбюджету до другого читання, то близько 1,7 трильйона — це доходи, 3,2 трильйона — це видатки і 1,5 трильйона — це дефіцит. Дефіцит, як бачимо, зіставний із доходами, і все це пораховано на базі того, що приблизно 200 мільярдів грн — ціна питання ПДФО військових — йде до Державного бюджету. Але на наступний рік все одно маємо дуже велику потребу фінансування. І як би ми, з точки зору якоїсь великої справедливості, не говорили про міжнародних партнерів, котрі підписали Будапештський меморандум, а тепер нас не хочуть захищати, тож нехай дають грошима — на жаль, конкретні конгресмени у США думають інакше. Вони інакше думають про ті гроші, на які очікує Україна для покриття бюджетного дефіциту. Наприклад, від Сполучених Штатів це десь 10 млрд доларів на рік із загальної суми, яка нам потрібна. А загальна сума — це 42 мільярди доларів на наступний рік, з яких 36 мільярдів мають покрити саме той дефіцит, який виникає через потреби фінансувати Сили оборони, а 4,5 мільярда — це покриття старих зовнішніх боргів. Усе це дуже масштабна діра, яка на сьогодні повністю не закрита. Станом на початок листопада ми маємо ситуацію, суттєво гіршу, ніж ми мали рік тому в цей момент.

(...). Для мене це (те, що питання ПДФО використовується у протистоянні владі, – ред.), неприємно, з точки зору опозиції. Це не вперше. Нагадаю, як постало питання про виплати 30 тисяч гривень усім військовим, незалежно від того, чи вони перебувають у перших лініях фронту, чи вони десь на Закарпатті. І тоді влаштували гігантську кампанію і блокували рішення ВР з інших важливих питань. На жаль, парламентська опозиція, яка до виборів 2019 року була у владі й розуміла, як важко зводити кінці з кінцями навіть у мирний час, зараз, у час війни, коли кожна копійка є важливою для фінансування Сил оборони, придумує, а де ж сказати, що влада робить щось не так? Хоча насправді цих грошей просто немає. У гіршому випадку їх доведеться друкувати, і це буде нова тема для опозиції атакувати владу. При тому, що влада справді має недоліки. Приміром, тема фінансування серіалів — дуже дивний і водночас «хороший» у цьому показник.

Обсяг депутатських ініціатив порівняно з довоєнними часами є меншим у сенсі наявних видатків. Депутати мають відображати пріоритети своїх виборців, і в парламенті працює законна процедура, коли уряд вносить, депутати дають пропозиції, потім уряд розглядає і знову депутати обговорюють. У ході цих засідань видно, що під час війни депутатська дисципліна суттєво зросла. Пригадую довоєнні засідання бюджетного комітету ночами, коли до кінця ніхто не міг зрозуміти, крім кількох найбільш долучених до процесу людей, а що ж ухвалили і що далі вноситимуть у залу? Зараз усе відбувається спокійно, у денний час, і все можна проконтролювати. Думаю, цей баланс близький до реальності, тому що депутати зараз все ж таки розуміють, що має бути точка, в якій ти зупиняєшся і маєш голосувати за єдине відповідальне рішення.

[\(Українське Радіо\)](#)

Військовий аналітик Олексій Гетьман:

Стосовно загрози з моря: ракетносіїв у росіян ще достатньо. Щонайменше три підводних човни залишилось, плюс надводні. Тож наші удари не зробили неможливими запуски «Калібрів», проте ускладнили їх. Думаю, якщо ми і далі будемо руйнувати їхні кораблі в такий спосіб, то рано чи пізно зробимо неможливими пуски цих ракет. Але на це треба час.

(...). Можна було стріляти (по кораблях РФ, – ред.) і «Гарпунами». Storm Shadow – це крилата ракета повітряного базування, але не треба думати, що вона набагато краща ракета, ніж наш «Нептун». Її дальність не більша, ніж дальність «Нептуна». Але вона запускається з повітря, і, звісно, вона може долетіти далі. До цього ми активно нищили російські засоби протиповітряної оборони в Криму, десь утворилася щілина і в неї якраз залетів наш літак. Ракети, відповідно, запускали вже не за 250 кілометрів, а за 180-200. Тобто завдяки тому, що був знищений їхній «Тріумф», інші зенітно-ракетні комплекси, і був завданий цей удар. І щоб росіяни не розповідали –

не можуть вони перехоплюють такі ракети, як Storm Shadow. Я думаю, так само, як і «Нептун».

(...). TAURUSи не набагато кращі, ніж ті ракети, які нам передали французи та британці. Ця ракета більш далекобійна, її дальність до 500 кілометрів. І йдуть розмови про те, щоб цю ракету наші німецькі друзі нам все-таки передали. Саме тому, що в неї велика дальність і ми можемо доставати будь-яку точку в Криму, навіть Керченський міст. Цим вона нам цікава.

(...). У них (в Криму, – ред.) стоять такі самі комплекси, як стояли в нас до того, як нам почали постачати наші партнери. У них доволі великий парк зенітно-ракетних комплексів. Але, по-перше, вони не такі сучасні. І, як показує практика, вони не здатні боротися з тими ракетами, які є в нас. Крім того, треба враховувати, що бойові розрахунки, швидше за все, не такі фахові, як наші. Тому вони просто пропускають ці ракети, не можуть їх перехоплювати. Я думаю, що це провина не стільки радіолокаційних станцій чи ЗРК, скільки бойових розрахунків. Це комплексна проблема.

Ми знищили потужний зенітно-ракетний комплекс С-400 «Тріумф», який мав забезпечити охорону доволі великої території. Знищили декілька пускових установок цього комплексу. Тобто він може працювати, але вже не так ефективно. Було знищено комплекси С-300. Були знищені ЗРК, які прикривають «Тріумф». Це дуже коштовна річ — мільярд двісті мільйонів коштує такий комплекс. Але те і те було знищено.

Що важливо? Коли навіть один чи кілька таких комплексів знищується, то в тому місті утворюються щілини – ділянки, які ЗРК не прикривають. І саме туди ми намагаємося спрямувати наші ракети. Це звичайна тактика.

(...). Я думаю, вони (росіяни, – ред.) спробують посилити протиповітряну оборону, зробити її більш щільною. Паралельно, скоріш за все, розглядається питання, щоб перевести кораблі в Новоросійськ чи навіть в Сочі, тобто подалі від Криму, подалі від наших ракет.

Вони не дурні. Ми воюємо не з дурними, там багато професіональних людей і багато з них з бойовим досвідом. Тому два варіанти: вони будуть посилювати протиповітряну оборону і, я думаю, що будуть ухвалювати рішення по виводу. Але немає в них таких засобів, які можуть боротися з тими ракетами, які в нас є.

Шторми будуть впливати на можливості запуску «Калібрів» з їхніх ракетноносіїв. Нам погода точно ніяк не завадить. Ми зможемо робити такі самі атаки на їхні порти і далі.

«Калібри» – це ракети морського базування, по-іншому їх не запустиш. Але це ракети доволі небезпечні, тому що вони можуть літати на невеликій висоті. Над морем ця висота може бути зменшена до менш ніж 10 метрів. Це швидкісна ракета і фізично її дуже важко побачити. Так, є дальня радіолокаційна розвідка, є дрони і багато чого іншого, що допомагає її перехопити, тож ми знаємо, звідки вона рухається. Але зенітно-ракетний

комплекс фізично може перехопити тільки на тій відстані, коли ця ракета вийде за кривизну землі, з-за горизонту. Тому це небезпека.

А от підводні човни, як «Аскольд», який теж був ракетоносієм, в них ще залишилися. Щонайменше три підводних човни залишилось, плюс надводні човни. Тобто наші удари не зробили неможливими запуски «Калібрів», проте ускладнили їх. Думаю, якщо ми і далі будемо руйнувати їхні кораблі в такий спосіб, то рано чи пізно зробимо неможливими пуски цих ракет. Але на це треба час.

([Цензор.НЕТ](#))

Ексгенсек НАТО Андерс Фог Расмуссен пропонує прийняти Україну до Альянсу, але щоб стаття 5 Вашингтонського договору не поширювалась на окуповані росією території.

Расмуссен наполягає на тому, що план часткового членства України не символізуватиме заморожування конфлікту, а натомість означатиме рішучість попередити росію, що вона не може перешкодити вступу України до Альянсу.

Расмуссен заявив, що питання членства України в НАТО не можна знову відкладати на наступний рік.

«Настав час зробити наступний крок і запросити Україну до вступу в НАТО. Нам потрібна нова архітектура європейської безпеки, в якій Україна буде в самому серці НАТО», – сказав він.

Прихильників членства України в НАТО стримує те, що поширення статті 5 договору Альянсу про колективну самооборону на всю українську територію зобов'яже країни-члени НАТО стати на активний захист країни, що перебуває у війні.

Расмуссен стверджує, що виключення з-під дії договору територій, які утримує росія, зменшить загрозу конфлікту між рф і НАТО.

Расмуссен заперечив, що цей крок заморозить конфлікт, віддавши українську територію росії. Він сказав: "Абсолютна надійність гарантій за статтею 5 утримала б росію від посилення нападів на українську територію в межах НАТО і таким чином звільнила б українські сили для відправки на фронт".

«Щоб зробити статтю 5 переконливою, необхідно дати росії чіткий сигнал про те, що будь-яке порушення території НАТО буде зустрінуте відповіддю», – зазначив Расмуссен.

Він сказав, що в певному сенсі ця пропозиція схожа на запровадження безпольотної зони для росії, щоб вона не могла б літати над українською територією або посилати ракети в українські міста.

Расмуссен зазначив, що в історії існує не зовсім точний прецедент: коли Західна Німеччина приєдналася до Альянсу в 1955 році, стаття 5 поширювалась тільки на її територію, але не на територію Східної Німеччини.

Він назвав три основні причини, чому Україні слід запропонувати членство. По-перше, Україна в НАТО виступала б як оплот проти все ще агресивної росії.

По-друге, сказав він, слід усвідомити, що сірі зони – це зони небезпеки, а нейтралітету в старому розумінні більше не існує.

Насамкінець, стверджує він, що українська армія зараз є найбільш загартованою в боях армією в Європі і може стати надбанням і прикладом для інших європейських держав.

На думку експерта НАТО, якщо Україні сказати, що її не можна запросити до членства в Альянсі, поки триває повномасштабна війна з боку росії, путіну дадуть «виправдання для нескінченного продовження війни».

(УНН)

Експерт Леонід Косянчук:

Здешевлення пального, не зважаючи на те, що ми входимо скоро у «мертвий сезон» споживання, я не вбачаю і не очікую. Тому що сьогодні ситуація склалася не найкращим чином. Ми маємо розуміти, що велетенську кількість пального, що споживає Україна – маю на увазі і пересічний громадянин, і ЗСУ, – ми отримуємо по імпорту. Сьогодні з імпортом є великі проблеми. Молдову і Болгарію, як бачите, практично перекрили ми самі, бо шукаємо там російський слід у дизельному пальному. А Центральну Європу перекрили поляки, де лівова частина пального по імпорту надходила саме через польський кордон. І це надзвичайно серйозна ситуація. Тому що якщо і до цього по 12-14 днів бензовози стояли в черзі, то на сьогодні ці канали всі перекриті, деяку частину перекинули на залізничне сполучення, але там є свої обмеження, є проблеми з перекиданням колісних пар, з відповідними вагоноцистернами і таке інше. Тобто, нас очікують не прості часи.

Дуже простий приклад: якщо раніше бензовоз за місяць міг 2-3 рази з'їздити до Європи по пальне, то наразі, через ускладнення, – один раз. Вартість бензину в деяких мережах вже вийшла на рівень вартості в період паливної кризи навесні 2022 року – 60 грн за літр.

Сьогодні особливо дефіциту ми не очікуємо, але оце ринкове порівняння - попит-пропозиція, - на жаль, не на користь ціноутворення. Попит перевищує пропозицію.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №741/2023

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ЄВЧУНА Романа Сергійовича – підполковника

НЕЙВЕРТА Ярослава Олеговича – капітана

ПЕТРОВА Романа Олександровича – капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БУРЯКОВА Олега Сергійовича – молодшого лейтенанта

ВЕНГЕРА Валентина Валентиновича (посмертно) – старшого лейтенанта

ВОЛЧЕЦЬКОГО Олександра Анатолійовича (посмертно) – молодшого
лейтенанта

ВОЗНОГО Олександра Івановича – молодшого лейтенанта

ГУССВА Андрія Володимировича – підполковника

ДЕГТЯРЬОВА Валерія Вікторовича – молодшого лейтенанта

ЄСИПЕНКА Юрія Миколайовича (посмертно) – старшого лейтенанта

КОЧЕДЖІЄВА Сергія Анатолійовича (посмертно) – молодшого лейтенанта

КУКУРУДЗУ Олександра Івановича – капітана

КУЧЕРА Романа Сергійовича – молодшого лейтенанта

МАСЯНА Євгена Валерійовича – лейтенанта

МИКОЛЕНКА Олександра Сергійовича – молодшого лейтенанта

ОВАДЮКА Всеволода Сергійовича – лейтенанта

ПИЛИПЕНКА Анатолія Анатолійовича (посмертно) – капітана

СОБПАНА Володимира Валентиновича – майора

СТЕЦЯ Мирослава Олексійовича (посмертно) – молодшого лейтенанта

ШЕЙКА Сергія Олександровича – старшого лейтенанта

ЯРЕМКА Олександра Сергійовича – старшого лейтенанта

ЯРМОША Олександра Олександровича – майора

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БОНДАРЯ Віктора Степановича (посмертно) – солдата

ДЗЕБЧУКА Дмитра Васильовича (посмертно) – солдата

СТАРОДУБЦЕВА Максима Валентиновича (посмертно) – сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АВЕРКІЄВА Дениса Едуардовича (посмертно) – молодшого сержанта

АВРАМЕНКА Сергія Михайловича (посмертно) – солдата

АДАМОВИЧА Ігоря Миколайовича (помертньо) – солдата
АМБРОЗЯКА Дмитра Васильовича (помертньо) – старшого солдата
АНДРУШКА Андрія Богдановича (помертньо) – сержанта
АНТОНІ Йосипа Вікторовича (помертньо) – солдата
БАЗАРНОГО Сергія Васильовича (помертньо) – солдата
БЕЛЕЧИНСЬКОГО Владислава Вадимовича (помертньо) – солдата
БЕРВЕЦЬКОГО Олега Михайловича (помертньо) – солдата
БЕРШОВА Андрія Валерійовича (помертньо) – солдата
БІЛОУСА Віктора Дмитровича (помертньо) – солдата
БОБРОВА Тараса Миколайовича (помертньо) – солдата
БОГАЧА Олега Віталійовича (помертньо) – сержанта
БОГДАНА Сергія Леонідовича (помертньо) – солдата
БОДИНЧУКА Михайла Дмитровича (помертньо) – старшого солдата
БОЙКА Євгена Олеговича – молодшого сержанта
БОНДАРУКА Олександра Анатолійовича (помертньо) – солдата
БОРИСЮКА Івана Олександровича (помертньо) – солдата
БУДЗАНОВИЧА Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата
ВАЛЬСЬКОГО Руслана Олеговича (помертньо) – солдата
ВАРВАРЮКА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
ВАРФОЛОМЕЄВА Валерія Йосиповича (помертньо) – солдата
ВАСИЛІВА Павла Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ВЕРНИГОРУ Олексія Григоровича (помертньо) – сержанта
ВЕЛЬГАНА Степана Ярославовича (помертньо) – солдата
ВИВАЛЯ Андрія Володимировича (помертньо) – солдата
ВІЄРУ Василя Андрійовича (помертньо) – сержанта
ВІТОВСЬКОГО Михайла Олеговича – молодшого сержанта
ВІХНИЧА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
ВОЛЕВОДЦОВА Олега Валерійовича (помертньо) – солдата
ВОЛИНЦЯ Миколу Юрійовича – солдата
ГАНУША Геннадія Вікторовича (помертньо) – солдата
ГАНЬШИНА Михайла Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ГЕБУ Миколу Михайловича (помертньо) – солдата
ГЕРАСИМЕНКА Сергія Ігоровича – головного сержанта
ГІРЯНСЬКОГО Миколу Івановича (помертньо) – солдата
ГЛАДКОГО Михайла Ярославовича (помертньо) – солдата
ГЛАДЧУКА Ігоря Богдановича (помертньо) – солдата
ГНЕТИЛА Віталія Юрійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ГНІВУШЕВСЬКОГО Павла Володимировича (помертньо) – солдата
ГОЛОВАНЯ Іллю Миколайовича – молодшого сержанта
ГОЛУБКУ Івана Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ГОНЧАРЮКА Василя Георгійовича (помертньо) – солдата
ГРАМЧУКА Назарія Борисовича (помертньо) – молодшого сержанта
ГРІНДЕНКА Віталія Миколайовича – солдата

ГУПАЛА Петра Васильовича (помертно) – солдата
ДАНИЛЮКА Миколу Миколайовича (помертно) – солдата
ДАНІВА Івана Степановича (помертно) – старшого сержанта
ДЕЙНЕГУ Зеновія Івановича (помертно) – старшого солдата
ДІДИКА Романа Євгеновича (помертно) – солдата
ДІДКА Валерія Івановича (помертно) – солдата
ДІНОВСЬКОГО Максима Володимировича (помертно) – солдата
ДМИТРИШИНА Сергія Михайловича (помертно) – старшого солдата
ДРАГАНОВА Степана Васильовича – солдата
ДУДЧЕНКА Артема Вячеславовича – старшого солдата
ДУДАРА Павла Миколайовича (помертно) – солдата
ДУЖНЯКА Ярослава Володимировича (помертно) – солдата
ДЯЧУКА Ігоря Володимировича (помертно) – солдата
ЄЛЕНЮКА Володимира Васильовича (помертно) – старшого солдата
ЖЕЖЕРУНА Миколу Олександровича (помертно) – молодшого сержанта
ЖОРОВА Вадима Олександровича (помертно) – молодшого сержанта
ЖУКА Григорія Віталійовича (помертно) – солдата
ЖУКА Миколу Борисовича (помертно) – старшого солдата
ЗАПОТІЧНОГО Євгена Володимировича (помертно) – старшого солдата
ЗАТВАРСЬКОГО Романа Богдановича (помертно) – старшого сержанта
КАДОШНІКОВА Василя Валерійовича (помертно) – молодшого сержанта
КАНІНА Олексія Геннадійовича (помертно) – солдата
КАРПЮКА Дмитра Дмитровича (помертно) – старшого солдата
КІЗЕМУ Дмитра Павловича (помертно) – прапорщика
КЛЕПАНЧУКА Василя Леонідовича (помертно) – солдата
КОБИЛЯНСЬКОГО Богдана Ярославовича (помертно) – старшого солдата
КОВАЛЬЧУКА Івана Петровича (помертно) – солдата
КОВАЛЯ Василя Миколайовича (помертно) – солдата
КОЗЛОВСЬКОГО Володимира Ігоровича (помертно) – сержанта
КОНОНЕНКА Олега Михайловича (помертно) – молодшого сержанта
КОПИЧИНА Андрія Володимировича (помертно) – солдата
КОРЕЦЬКОГО Євгенія Олеговича – молодшого сержанта
КОРЕЦЬКОГО Юрія Юрійовича (помертно) – молодшого сержанта
КОСТИНА Ярослава Івановича (помертно) – солдата
КРАСІВСЬКОГО Івана Мироновича (помертно) – солдата
КРІЛЯ Ігоря Андрійовича (помертно) – солдата
КУЗИКА Юрія Васильовича (помертно) – солдата
КУЛИНИЧА Андрія Богдановича (помертно) – молодшого сержанта
ЛЕБЕДЄВА Дмитра Олександровича (помертно) – солдата
ЛЕВЧЕНКА Романа Олександровича (помертно) – солдата
ЛЕТНЯНЧИНА Василя Миколайовича (помертно) – сержанта
ЛЕХНОВСЬКОГО Олександра Анатолійовича (помертно) – солдата
ЛИСУНЦЯ Павла Ярославовича (помертно) – солдата

ЛУКАШУКА Юрія Володимировича (помертньо) – солдата
ЛЯХОВОЛЬСЬКОГО Романа Івановича (помертньо) – солдата
МАЙОРЧАКА Миколу Івановича (помертньо) – солдата
МАКЛАХОВА Євгенія Віталійовича (помертньо) – штаб-сержанта
МАКОГОНА Ігоря Васильовича (помертньо) – солдата
МАЛІЧА Дмитра Валентиновича (помертньо) – солдата
МЕЛЬНИКА Віталія Васильовича – солдата
МЕЛЬНИЧЕНКА Ігоря Володимировича (помертньо) – старшого лейтенанта
МИКОЛІВА Миколу Івановича (помертньо) – солдата
МИКУЛЯКА Івана Васильовича (помертньо) – солдата
МИТРОФАНОВА Віктора Юрійовича (помертньо) – солдата
МИХАЙЛОВА Леоніда Андрійовича (помертньо) – солдата
МИХАЙЛОВА Сергія Петровича (помертньо) – старшого солдата
МІСЬКІВА Романа Івановича (помертньо) – солдата
МОСКАЛИКА Івана Михайловича (помертньо) – старшого солдата
МУРАВСЬКОГО Андрія Степановича (помертньо) – молодшого сержанта
НАУМЧУКА Віталія Андрійовича (помертньо) – солдата
НАУМЧУКА Петра Борисовича (помертньо) – солдата
НЕВІРЯНСЬКОГО Ярослава Івановича (помертньо) – солдата
НЕМИРОВИЧА Віктора Григоровича (помертньо) – солдата
НІХАЄНКА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
НОВІЦЬКОГО Василя Мирославовича (помертньо) – головного сержанта
НОВІЦЬКОГО Ростислава Сергійовича (помертньо) – сержанта
ОНИЩЕНКА Юрія Миколайовича (помертньо) – солдата
ОНИЩУКА Олександра Олексійовича (помертньо) – солдата
ОСТАП'ЮКА Михайла Богдановича (помертньо) – молодшого сержанта
ПАЛАМАРЧУКА Олександра Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПАЛІЯ Юрія Сергійовича (помертньо) – сержанта
ПАНЧЕНКА Олександра Івановича (помертньо) – старшого солдата
ПАСТУХА Олександра Леонідовича (помертньо) – солдата
ПАЩУКА Миколу Володимировича (помертньо) – штаб-сержанта
ПЕТЮХА Костянтина Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПИЛИПЧУКА Віталія Олексійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПІВНЯ Михайла Геннадійовича – солдата
ПІХА Богдана Володимировича (помертньо) – солдата
ПОЛІЩУКА Андрія Павловича (помертньо) – солдата
ПОНОМАРЕНКА Богдана Леонідовича (помертньо) – солдата
ПОПЮКА Юрія Романовича (помертньо) – солдата
ПРУСА Богдана Богдановича (помертньо) – сержанта
ПШЕВОРСЬКОГО Анатолія Володимировича (помертньо) – солдата
РОМАНЮКА Михайла Михайловича (помертньо) – солдата
РОМАНЮКА Романа Васильовича (помертньо) – солдата

САВЧЕНКА Віталія Олександровича (по смертно) – старшого сержанта
СЕМЕНЮКА Сергія Анатолійовича (по смертно) – солдата
СЕМЕНЮКА Сергія Васильовича – солдата
СЕНІВА Любомира Степановича (по смертно) – солдата
СЕНЮКА Андрія Миколайовича – солдата
СИДОРЕНКА Олександра Петровича – головного сержанта
СИКЛІТЕНКА Андрія Миколайовича (по смертно) – солдата
СКІРИНА Дмитра Анатолійовича (по смертно) – солдата
СКОБЛЯ Івана Васильовича (по смертно) – молодшого сержанта
СЛИВКУ Владислава Івановича (по смертно) – солдата
СОЛТИСА Руслана Романовича (по смертно) – молодшого сержанта
СОРОКІНА Миколу Олександровича (по смертно) – солдата
СПОЛТАКА Миколу Вікторовича (по смертно) – солдата
СТЕПАНЮКА Олександра Олександровича (по смертно) – солдата
СТЕЦА Василя Сергійовича (по смертно) – солдата
СУПРУНА Віталія Вікторовича – молодшого сержанта
ТИБУРУ Ярослава Васильовича (по смертно) – солдата
ТИМЦЬКОГО Володимира Ярославовича (по смертно) – солдата
ТИМКІВА Василя Миколайовича (по смертно) – солдата
ТИМОШЕНКА Андрія Валерійовича – головного сержанта
ТИМОЩУКА Віктора Миколайовича (по смертно) – солдата
ТИМЧИШАКА Степана Михайловича (по смертно) – солдата
ТКАЧЕНКА Миколу Олеговича – солдата
ТКАЧУКА Іллю Олександровича – сержанта
ТОМАШЕНКА Юрія Івановича (по смертно) – солдата
ФАНАРА Петра Васильовича (по смертно) – солдата
ФЕДОРА Віталія Івановича (по смертно) – солдата
ФЕДОРУ Миколу Степановича (по смертно) – солдата
ФЕДОРОВИЧА Михайла Володимировича (по смертно) – штаб-сержанта
ФЕДЧЕНКА Валентина Миколайовича (по смертно) – солдата
ФЕСЕНКО Тетяну Сергіївну (по смертно) – солдата
ФИЛИПЧУКА Андрія Михайловича (по смертно) – старшого солдата
ХАРТОНЮКА Віталія Леонтійовича (по смертно) – сержанта
ХАРЧЕНКА Андрія Леонідовича – солдата
ХАРЧЕНКА Вадима Григоровича (по смертно) – солдата
ХАЧАТРЯНА Гайка Леваєвича (по смертно) – солдата
ХЕЛЕМСЬКОГО Леоніда Володимировича (по смертно) – сержанта
ЦІВУ Олексія Олександровича (по смертно) – старшого солдата
ЦЮПЕРА Михайла Михайловича (по смертно) – старшого сержанта
ЧЛЕКА Романа Григоровича (по смертно) – старшого солдата
ЧОКІНА Олексія Юрійовича (по смертно) – солдата
ЧОРНІЯ Юрія Мирославовича (по смертно) – сержанта
ШВИДКОГО Олександра Анатолійовича (по смертно) – солдата

ШЕБЕШТЪЕНА Ласла Ласловича (помертно) – солдата
ШИЙКА Ростислава Орестовича (помертно) – лейтенанта
ШМІГАРОВСЬКОГО В'ячеслава Сергійовича (помертно) – солдата
ШПАНЧУКА Павла Дмитровича (помертно) – сержанта
ШУРАНА Сергія Борисовича (помертно) – молодшого сержанта
ЩУКІНА Ігоря Валерійовича (помертно) – старшого солдата
ЮРКІВА Богдана Івановича (помертно) – молодшого сержанта
ЮРЧАКА Ігоря Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта
ЯКИМЦЯ Сергія Анатолійовича (помертно) – солдата
ЯНЧЕНКА Сергія Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта
ЯНЧИШИНА Богдана Володимировича (помертно) – солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

8 листопада 2023 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №742/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

ВЛАСЕНКА Володимира Володимировича – полковника

ПОЛИВ'ЯНОГО Віктора Віталійовича – полковника

СОЛОДУХІНА Олега Сергійовича – майора

ТРОЦА Олександра Олександровича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

МИРОНЕНКА Артема Володимировича – підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БЕВЗА Олега Юрійовича – майора

БРАЦІЛА Павла Вікторовича – майора

ОСТАПЕНКА Вячеслава Руслановича – капітана

СТЕПАНОВА Сергія Михайловича – підполковника

ТІТЛОВА Олександра Вікторовича – полковника

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

НЕЖУТУ Владислава Андрійовича – майора

ЮДІНА Дениса Руслановича – майора

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

КОВІНЕНКА Євгенія Валерійовича (помертно) – старшого солдата

КУНЧИКОВА Леоніда Васильовича – капітана

ЛЕВЧЕНКА Андрія Сергійовича (помертно) – старшого солдата

ЛІСОВОГО Олександра Володимировича – солдата

ФІЛОНЕНКА Сергія Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта

ЧАЙЧЕВСЬКОГО Юрія Васильовича – старшого лейтенанта

Нагородити орденом Данила Галицького

ВЕРБИЦЬКОГО Микиту Сергійовича – старшого лейтенанта

ЖДАНОВА Валентина Володимировича – полковника

ЗАХАРЧУКА Олексія Миколайовича – полковника

ЛИСЕНКА Андрія Борисовича – капітана

МІХЕЛЯ Івана Вікторовича – капітана

ОСАДЧУ Ганну Володимирівну – солдата

ХАПЛАНОВА Сергія Валентиновича – майора

ЩУКІНУ Марину Анатоліївну – старшого солдата

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БАШТОВОГО Максима Васильовича – старшого лейтенанта

ГРОМАКОВСЬКОГО Романа Васильовича – капітана

ГУБАРЕВА Романа Олеговича – солдата

ЗАМОРЕНОГО Віталія Олеговича – старшого солдата

КАЛІНІЧЕНКА Сергія Олеговича – старшого солдата

КОВАЛЬОВА Андрія Сергійовича – солдата

КОЛЄСНИК Олену Миколаївну – молодшого сержанта

КОТОВУ Олену Олександрівну – солдата

КРАТА Дмитра Олександровича – солдата

МАЛЮТІНА Богдана Михайловича – старшого солдата

МЕЛЬНИКОВА Григорія Олександровича – капітана

МИРОШНИКОВА Миколу Олексійовича – старшого сержанта

МІЩЕНКА Олександра Михайловича – солдата

НАВАЛЬНОГО Дмитра Сергійовича – старшого солдата

СЕНДЕГУ Юрія Миколайовича – старшого солдата

СТАДНИКА Ігоря Степановича – штаб-сержанта

ЧАБАНЕНКА Євгенія Вадимовича – старшого солдата

ЧЕВІЧЕЛОВА Георгія Володимировича – старшого лейтенанта

ШЕПІНА Олександра Юрійовича – майора

ШУЛЬГУ Олега Григоровича – капітана

ШУРУПОВА Сергія Олександровича – майора

ЯРОШЕНКА Дениса Олеговича – старшого солдата

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

ВИДЮКА Юрія Олександровича – солдата

ДУДНИКА Івана Олексійовича – капітана

ДЯДЮРУ Сергія Анатолійовича – майора

ІЛЬЧИНЯКА Андрія Євгенійовича – лейтенанта

КОЗАКОВА Романа Вікторовича – старшого сержанта

КУЛИКА Володимира Вікторовича – солдата

КУШНЕРУКА Валерія Володимировича – сержанта

ЛЕВЧЕНКА Олександра Вікторовича – солдата

ЛІСНИЧЕНКА Дмитра Леонідовича – старшого солдата

ЛЩУКА Віктора Володимировича – майора
МАРШУБУ Едуарда Володимировича – капітана
ОЛІЙНИКА Дмитра Юрійовича – старшого солдата
ПОДЛІСЕЦЬКОГО Валерія Віталійовича – капітана
СЕРГІЄНКА Юрія Миколайовича – сержанта
ХОМЕНКА Віктора Вікторовича – старшого сержанта

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

КАТЕРЕНЮКА Олександра Валентиновича – молодшого сержанта
КОЧЕРГІНА Олександра Івановича – старшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

8 листопада 2023 року

Додаток 3

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №743/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов’язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БУЦА Віктора Миколайовича (помертно) – старшого лейтенанта
ГОРЕЦЬКОГО Олега Петровича (помертно) – старшого лейтенанта
КЛУБА Андрія Олександровича (помертно) – старшого лейтенанта
КУХАРЦЯ Володимира Юрійовича (помертно) – лейтенанта
ЛОПУШАНСЬКОГО Юрія Романовича (помертно) – лейтенанта
СИДОРЧУКА Івана Миколайовича (помертно) – старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АДАМОВА Сергія Сейрановича (помертно) – сержанта
АНДРЕЙЦЕВА Сергія Євгеновича (помертно) – старшого солдата
АНДРІЄЦЬКОГО Олега Ігоровича (помертно) – старшого сержанта
АСІПЕНКА Олександра Петровича (помертно) – солдата
АСТРАХАНЦЕВА Олександра Миколайовича (помертно) – сержанта
БАЛАНА Артема Станіславовича (помертно) – солдата
БАРАБАДЗЕ Вахтанга (помертно) – солдата
БАРАБАНЮКА Ігоря Анатолійовича (помертно) – солдата
БАСАРАБУ Євгенія Вікторовича (помертно) – солдата
БІЛЮКА Василя Олександровича (помертно) – солдата
БІНЄВСЬКОГО Романа Володимировича (помертно) – солдата
БОЖКА Андрія Валерійовича (помертно) – солдата
БОНЧЕВА Ігоря Миколайовича (помертно) – солдата
БОРИСЕНКА Олександра Олександровича (помертно) – сержанта
БРИКАЙЛА Михайла Йордановича (помертно) – солдата
БУГАЯ Віктора Володимировича (помертно) – старшого солдата

ВАСИЛЬЦЯ Романа Олексійовича (помертньо) – старшого солдата
ВАСИЛИКА Володимира Михайловича (помертньо) – солдата
ВОЛИКА Миколу Олексійовича (помертньо) – старшого солдата
ГЕРИЧА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
ГОЛИША Андрія Степановича (помертньо) – старшого сержанта
ГОЛУБА Володимира Володимировича (помертньо) – сержанта
ГОРДІЄНКА Ігоря Вікторовича (помертньо) – солдата
ГРАБАРА Віктора Івановича (помертньо) – солдата
ГРЕБЕНЮКА Руслана Петровича (помертньо) – солдата
ГРЕЧКА Олега Федоровича (помертньо) – солдата
ГРИГОРАЩУКА Івана Івановича (помертньо) – старшого солдата
ГРИГОРЕНКА Артема Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ГУРИНА Романа Олександровича (помертньо) – солдата
ДЕМЧУКА Олега Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ДЖУНЯ Валентина Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
ДОВГОПОЛА Антона Андрійовича (помертньо) – старшого солдата
ДРИБАСА Валерія Вікторовича (помертньо) – солдата
ЄФАНОВА Радіона Ігоровича (помертньо) – солдата
ЖАРОГО Володимира Михайловича (помертньо) – солдата
ЖУРАВЛЬОВА Миколу Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
ЗАХАЗА Себастьяна Рафала (помертньо) – солдата
ЗОЛОТАРЬОВА Сергія Вікторовича (помертньо) – старшого сержанта
ЗУБИКА Олега Володимировича (помертньо) – солдата
ІВАНЕНКА Вячеслава Вікторовича (помертньо) – солдата
ІВАНЕНКА Олександра Петровича (помертньо) – старшого солдата
ІВАНОВА Максима Руслановича (помертньо) – старшого солдата
ІЛЬІНА Олега Миколайовича (помертньо) – солдата
КАЗАНА Миколу Федоровича (помертньо) – молодшого сержанта
КАЛЬЄ Дениса Ігоровича (помертньо) – солдата
КАМЕНЕВА Руслана Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
КІРЮШУ Володимира Валентиновича (помертньо) – солдата
КОПАЧА Євгена Володимировича (помертньо) – солдата
КОСАРЄВА Олександра Володимировича (помертньо) – сержанта
КОЦКА Сергія Михайловича (помертньо) – старшого солдата
КРАВЧЕНКА Данила Сергійовича (помертньо) – солдата
КУЛИБЧУКА Артема Борисовича (помертньо) – молодшого сержанта
КУРТЯКА Романа Михайловича (помертньо) – солдата
КУЦКА Івана Андрійовича (помертньо) – молодшого сержанта
КУЧЕРА Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
ЛЕВАША Віталія Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЛЕДВІЯ Тараса Петровича (помертньо) – головного сержанта
ЛИХАЧА Олексія Валерійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЛЮБУТСЬКОГО Юрія Юрійовича (помертньо) – солдата

ЛЮДВІКА Анатолія Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
МАКСИМЕНКА Михайла Михайловича (помертньо) – солдата
МАЛАХОВА Руслана Олеговича (помертньо) – солдата
МАЛИНОВСЬКОГО Сергія Геннадійовича (помертньо) – солдата
МАНДОВСЬКОГО Василя Анатолійовича (помертньо) – старшого сержанта
МИДЛИКА Ярослава Ростиславовича (помертньо) – старшого солдата
МИКУЛЯКА Віталія Ігоровича (помертньо) – солдата
МОЙСУ Віталія Євгенійовича (помертньо) – солдата
МОКРИЦЬКОГО Олександра Антоновича (помертньо) – солдата
МУДРЕЦЬКОГО Петра Богдановича (помертньо) – солдата
МУДРОГО Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
НАГАЙЧЕНКА Артема Борисовича (помертньо) – старшого солдата
ОМЕЛЬЧЕНКА Сергія Валерійовича (помертньо) – солдата
ПАЛАМАРЧУКА Святослава Віталійовича (помертньо) – солдата
ПІДЛУБНОГО Миколу Яковича (помертньо) – солдата
ПІНЧУКА Геннадія Івановича (помертньо) – сержанта
ПОЛЮХОВИЧА Олександра Васильовича (помертньо) – солдата
ПОПИКА Михайла Івановича (помертньо) – солдата
ПОПОВИЧА Миколу Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ПРОСТАКОВА Владислава Володимировича (помертньо) – солдата
ПРОХНІЦЬКОГО Ігоря Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПУЗЕМУ Максима Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПШИТЮКА Віталія Васильовича (помертньо) – солдата
РАГІМОВА Захіра Рагіма Огли (помертньо) – солдата
РАДЗИМОВСЬКОГО Миколу Володимировича (помертньо) – солдата
РАДІОНОВА Романа Миколайовича (помертньо) – сержанта
РАДЧУКА Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
РЕВОЛЮКА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
РИБАЛЬЧЕНКА Іллю Валерійовича (помертньо) – солдата
РИЖАКОВА Віктора Олександровича (помертньо) – солдата
РУЩАКА Михайла Мігальовича (помертньо) – солдата
САВЧЕНКА Максима Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
САВЧУКА Сергія Анатолійовича (помертньо) – сержанта
САТУРКА Ігоря Богдановича (помертньо) – солдата
СЕЇДОВА Юрія Нізаміновича (помертньо) – старшого солдата
СЕРДЮКА Максима Сергійовича (помертньо) – солдата
СИДОРОВА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
СІЛКІНА Олександра Олексійовича (помертньо) – солдата
СІНЧУКА Степана Вікторовича (помертньо) – солдата
СКРИПКІНА Ярослава Васильовича (помертньо) – солдата
СМАЛЯ Богдана Вадимовича (помертньо) – сержанта
СМИКА Дмитра Олександровича (помертньо) – старшого солдата
СМУЩЕНКА Ігоря Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта

СОЛОТВУ Петра Богдановича (помертньо) – старшого солдата
СОЧЕНКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
ТАЛЯРА Володимира Степановича (помертньо) – солдата
ТИШКОВЦЯ Сергія Олеговича (помертньо) – старшого солдата
ТІБЕКІНА Едуарда Петровича (помертньо) – солдата
ТКАЧЕНКА Владислава Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ТРЕТЯКА Іллю Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
ТРИГУБА Сергія Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ТРУБУ Олександра Григоровича (помертньо) – солдата
ФЕДОРЕНКА Олександра Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ФЕДЮЧЕНКА Андрія Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
ХАХНА Владислава Миколайовича (помертньо) – солдата
ЧЕРНИША Станіслава Анатолійовича (помертньо) – солдата
ШЕРЕМЕТУ Вадима Григоровича (помертньо) – солдата
ШКВИРКА Ігоря Володимировича (помертньо) – старшого солдата
ШКОДИНА Василя Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ШУМСЬКОГО Євгена Сергійовича (помертньо) – солдата
ЯЗА Івана Романовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЯНЗЮКА Ігоря Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта
ЯХНА Валентина Володимировича (помертньо) – солдата
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БЕРЕЗКУ Вячеслава Анатолійовича (помертньо) – солдата
БОЙЧУКА Олега Васильовича (помертньо) – старшого солдата
БОНДАРЧУКА Віталія Вікторовича – майора
БУЛЬБУ Максима Олеговича (помертньо) – старшого солдата
ВИШНЕВСЬКОГО В’ячеслава Вікторовича – сержанта
ГИРМАНА Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
ГОЛОВАНЯ Сергія Сергійовича – старшого лейтенанта
ГОНЧАРА Віталія Валерійовича – сержанта
ГУБАЛЯ Івана Михайловича – старшого сержанта
ГРАБА Сергія Івановича (помертньо) – сержанта
ДМИТРЕНКА Владислава Анатолійовича – головного сержанта
ДУБОВОГО Сергія Михайловича (помертньо) – солдата
ЖОВНОВАТОГО Олега Миколайовича (помертньо) – солдата
КЕЛЬМАНА Богдана Володимировича (помертньо) – солдата
КИЛІМНИКА Юрія Миколайовича – солдата
КОБИЛЕЦЬКОГО Станіслава Дмитровича (помертньо) – сержанта
КОНДРАКА Романа Андрійовича (помертньо) – солдата
КОНОВАЛЬЧУКА Миколу Миколайовича (помертньо) – сержанта
МЕРЕЦЬКОГО Ігоря Леонідовича – старшого сержанта
МИХАЙЛЕНКА Віталія Володимировича – головного сержанта
МОРІНА Юрія Анатолійовича – старшого солдата
НОВІКОВА Станіслава Володимировича – старшого лейтенанта

ОНУФЕРА Михайла Андрійовича – капітана
ОПРИШКА Богдана Володимировича (по смертно) – солдата
ОХРИМЧУКА Сергія Олексійовича – старшого лейтенанта
ПЕТРИКА Володимира Петровича – головного сержанта
ПЕЧЕНЮКА Віктора Йосиповича (по смертно) – солдата
ПОПОВА Олега Васильовича (по смертно) – солдата
САМАРЧУКА Дмитра Павловича – лейтенанта
СВІРГУНЦЯ Костянтина Ігоровича – капітана
СЕМЕНКА Андрія Сергійовича – молодшого сержанта
СИДОРЕНКА Станіслава Олександровича – молодшого сержанта
СОКОЛОВА Едуарда Едуардовича – молодшого сержанта
СПИРИДОНОВА Максима Сергійовича (по смертно) – старшого солдата
СТЕПАНЧЕНКА Андрія Михайловича – підполковника
ТОРОХТІЯ Романа Васильовича – лейтенанта
УСТИМЕНКА Володимира Івановича (по смертно) – солдата
ЧУБЕНКА Олександра Миколайовича – головного сержанта
ФЕДОРЕНКА Дмитра Сергійовича (по смертно) – солдата
ХИЖИНСЬКОГО Володимира Богдановича – старшого лейтенанта
ШАСТУНА Віктора Анатолійовича – солдата
ШЕЛКОВНИКОВА Дмитра Олександровича – молодшого сержанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ЗАКАЛЮЖНОГО Руслана Петровича (по смертно) – солдата
КОЗАЧАНСЬКОГО Євгенія Ігоровича (по смертно) – солдата
КРАСЬКА Богдана Олександровича – майора
НАДОПТУ Олександра Олександровича (по смертно) – старшого сержанта
СЕМЕНЮКА Анатолія Олеговича (по смертно) – старшого солдата
ТКАЧУКА Олександра Олександровича (по смертно) – солдата
ХАЄЦЬКОГО Владислава Руслановича (по смертно) – солдата
ШУРИГІНА Олега Анатолійовича (по смертно) – солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
8 листопада 2023 року

Додаток 4

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №745/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов’язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

БАБИНЦЯ Михайла Вікторовича – старшого лейтенанта

ВОЛКОВА Дмитра Юрійовича – капітана

ГНАТЮКА Дмитра Миколайовича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БОРСУКА Василя Антоновича (посмертно) – старшого лейтенанта
ГУНДЕРУКА Юрія Миколайовича – старшого лейтенанта
ДУНАЯ Сергія Георгійовича (посмертно) – капітана
ІЛНИЦЬКОГО Олександра Володимировича (посмертно) – майора
ОБОРИНА Костянтина Вікторовича – полковника
ОТРОШКА Сергія Миколайовича – підполковника
ПОЛТАВСЬКОГО Ігоря Анатолійовича – капітана
СТОЯНОВА Олександра Олександровича – підполковника
ТИМОШЕНКА Владислава Васильовича (посмертно) – старшого лейтенанта
УЛЬЯНЕНКА Костянтина Володимировича – старшого лейтенанта
ЯПРИНЦЕВА Володимира Андрійовича – капітана

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ВОЛОСЮКА Андрія Володимировича – капітана
ГАЛЯНА Євгенія Анатолійовича – капітана
ЖИДКОВА Сергія Олександровича – старшого лейтенанта
ТУЛАЙДАНА Віталія Руслановича – молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

БАБИЧА Олександра Михайловича (посмертно) – старшого солдата
БАБІЯ Богдана Андрійовича (посмертно) – солдата
БАДИЛЕВИЧА Ігоря Васильовича (посмертно) – солдата
БЕВЗУ Андрія Олександровича (посмертно) – солдата
БЕЗПАЛЬКА Юрія Васильовича (посмертно) – солдата
БІЛИЦЬКОГО Максима Вікторовича (посмертно) – старшого сержанта
БІНЕЦЬКОГО Олександра Віталійовича (посмертно) – старшого солдата
БРОДЮКА Володимира Володимировича (посмертно) – солдата
ВАЙНРАУХА Едуарда Едуардовича – солдата
ВАКУЛЕНКА Миколу Олександровича (посмертно) – старшого солдата
ВАРАВУ Олексія Вікторовича (посмертно) – солдата
ВАСИЛЕНКА Олександра Анатолійовича (посмертно) – солдата
ВІННІЧЕНКА Івана Івановича (посмертно) – солдата
ВІТИНСЬКОГО Руслана Олександровича (посмертно) – молодшого сержанта
ГАВРИЛИШЕНА Дмитра Миколайовича (посмертно) – солдата
ГАРАНІНА Родіона Вячеславовича – сержанта
ГЕВЦІ Василя Олександровича (посмертно) – солдата
ГЕРТЕЛЯ Ігоря Сергійовича – старшого лейтенанта
ГЛУШКА Василя Павловича (посмертно) – молодшого сержанта
ГОЛОВАТЮКА Віталія Васильовича (посмертно) – солдата
ГОЛОМОЗОГО Артема Олександровича (посмертно) – старшого солдата
ГОЛУБА Олексія Івановича (посмертно) – молодшого сержанта
ГРИНЮКА Дениса Юрійовича (посмертно) – солдата
ГУМЕНЮКА Руслана Олександровича – старшого сержанта
ДАЦА Сергія Михайловича (посмертно) – старшого солдата

ДЕМКА Михайла Васильовича (помертньо) – сержанта
ДЕМ'ЯНИКА Юрія Васильовича – старшого солдата
ДЕРКАЧА Анатолія Володимировича (помертньо) – сержанта
ДИМАРЧУКА Сергія Георгійовича (помертньо) – сержанта
ДМИТРАШИКА Ігоря Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
ДРАБИЧА Сергія Володимировича (помертньо) – солдата
ЕЛЯРТА Сергія Олексійовича (помертньо) – старшого солдата
ЖАРУКА Віктора Валерійовича – майстер-сержанта
ЗАГОРОДНЮКА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
ЗАДОРОЖНОГО Сергія Павловича (помертньо) – молодшого сержанта
ЗАСОВІНА Костянтина Юрійовича (помертньо) – солдата
ЙОСИПІВА Івана Романовича (помертньо) – солдата
КАЛАБІНА Дмитра Михайловича – старшого солдата
КАЛІЯ Івана Івановича – молодшого лейтенанта
КАМЕНЕЦЬКОГО Петра Давидовича (помертньо) – солдата
КАРУ Дмитра Олександровича (помертньо) – молодшого лейтенанта
КАШМАНОВА Олександра Євгенійовича – солдата
КОЗОРИЗЕНКА Олексія Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
КОНІЩЕВА Антона Сергійовича (помертньо) – сержанта
КОРЖА Максима Ярославовича (помертньо) – старшого солдата
КОРЧОХУ Юрія Сергійовича – сержанта
КОСТИШИНА Віталія Богдановича – солдата
КОСТЮКА Максима Михайловича (помертньо) – сержанта
КОСТЮЧЕНКА Валерія Олексійовича – молодшого сержанта
КРАВЧУКА Назарія Богдановича – молодшого сержанта
КУДРЕВИЧА Віктора Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
КУЗЕМКА Миколу Володимировича (помертньо) – солдата
КУЛИНИЧА Артема Васильовича (помертньо) – старшого солдата
КУЛКОВА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
КУЩОВА Сергія Анатолійовича (помертньо) – солдата
КУШНІРА Романа Івановича (помертньо) – солдата
ЛЕБЕДЕНКА Юрія Володимировича (помертньо) – солдата
ЛИСАКА Олександра Ярославовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЛИТВИНЕНКА Сергія Станіславовича (помертньо) – старшого солдата
ЛИХОВИДА Євгенія Юрійовича – солдата
ЛІНЕЙЦЕВА Івана Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЛОПУШИНСЬКОГО Василя Івановича – солдата
МАКОВИКА Валентина Ігоровича – головного сержанта
МАЛОГО Дениса Миколайовича (помертньо) – солдата
МАЩЕНКА Олександра Олександровича (помертньо) – старшого солдата
МЕЛЬНИЧЕНКА Дмитра Вікторовича (помертньо) – солдата
МИГАЛЯ Андрія Юрійовича – молодшого сержанта
МИГОВИЧА Ярослава Івановича – солдата

МІХАЯ Степана Михайловича (помертньо) – солдата
МОВЧАНА Михайла Ярославовича (помертньо) – солдата
МОРЖЕВСЬКОГО Олексія Олександровича (помертньо) – солдата
МОРОЗОВА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
МОСЕНДЗА Олександра Руслановича (помертньо) – старшого солдата
МОСКОВЦЯ Олександра Івановича (помертньо) – старшого сержанта
МУЖЕЙКА Євгена Борисовича (помертньо) – молодшого сержанта
МУЛЯРА Аркадія Васильовича (помертньо) – майора
МУХУ Олега Петровича (помертньо) – сержанта
НАКОНЕЧНОГО Ігоря Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
НЕПОРАДНОГО Василя Володимировича – старшого солдата
ОБИЮХА Олександра Євгеновича (помертньо) – солдата
ОСАДЧУКА Романа Івановича (помертньо) – молодшого сержанта
ОСИПЕНКА Олександра Юрійовича – молодшого сержанта
ОСИПКОВА Євгенія Вікторовича (помертньо) – солдата
ОСТАФІЙЧУКА Юрія Миколайовича – солдата
ПАВЛЮКА Андрія Васильовича (помертньо) – старшого лейтенанта
ПАВЛЮКА Іллю Анатолійовича – сержанта
ПАЛАМАРЧУКА Богдана Васильовича (помертньо) – солдата
ПАЛАНІЧКУ Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата
ПАНИНА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
ПАНЧЕНКА Андрія Григоровича (помертньо) – сержанта
ПАСІЧНЮКА Юрія Юрійовича – солдата
ПЕДЧЕНКА Олександра Анатолійовича (помертньо) – солдата
ПОПОВИЧА Віктора Михайловича – солдата
ПРИТУЛЯКА Владислава Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
РОГАЧОВА Сергія Сергійовича – солдата
РЯБОШАПКА Володимира Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
САЄЦЬКОГО Костянтина Володимировича (помертньо) – старшого солдата
СЕЛІВАНОВА Юрія Валентиновича (помертньо) – старшого сержанта
СЕМКІВА Василя Ігоровича – старшого лейтенанта
СЕРГІЄНКА Олексія Олексійовича (помертньо) – солдата
СЕЦИКОВА Євгенія Андрійовича (помертньо) – старшого солдата
СІДЛЕЦЬКОГО Олександра Володимировича (помертньо) – головного сержанта
СМУЛЬСЬКОГО Анатолія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
СПЦОВА Олега Валентиновича (помертньо) – сержанта
СТОРОЖУКА Сергія Івановича (помертньо) – старшого солдата
ТАДЕВОСЯНА Лионарда Кареновича (помертньо) – солдата
ТАРАНА Павла Геннадійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ТЬОПЕНКА Віктора Миколайовича (помертньо) – сержанта
УДОДА Ігоря Олександровича – молодшого лейтенанта

ХВОРОСТА Артема Володимировича – сержанта
ХОРОШИЛОВА Андрія Вікторовича – старшого солдата
ЦИБУЛЬСЬКОГО Володимира Анатолійовича (помертно) – солдата
ЧАЛЕНКА Олександра Дмитровича (помертно) – солдата
ЧЕХОВСЬКОГО Сергія Миколайовича (помертно) – старшого солдата
ЧМІЛЯ Станіслава Олександровича – молодшого сержанта
ЧУБОВСЬКОГО Владислава Григоровича (помертно) – старшого солдата
ЩЕРБАКА Юрія Миколайовича (помертно) – солдата
ЮСТИМЕНКА Віктора Олександровича (помертно) – солдата
ЯНІВА Володимира Сергійовича (помертно) – солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
ДАНИЛЬЧУКА Артема Сергійовича – полковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БЛИНОВА Артема Сергійовича – старшого лейтенанта
БРЮХОВЕЦЬКОГО Олексія Олександровича – майора
ГОНЧАРЕНКА Валерія Дмитровича – штаб-сержанта
ГОРБЕНКА Сергія Сергійовича – молодшого сержанта
ДЕГТЯРА Артема Миколайовича – капітана
ДОБРИНІНА Євгенія Вікторовича – капітана 1 рангу
ЄВДОШЕНКА Сергія Валерійовича – солдата
КЛИМЕНТОВСЬКОГО Дениса Олександровича – старшого солдата
КОНЮШЕНКА Сергія Володимировича – солдата
ЛУКАЦУКА Антона Олександровича – солдата
НЕДАШКІВСЬКОГО Юрія Івановича – молодшого сержанта
ПЕТРОВА Дениса Сергійовича – молодшого сержанта
ПІКОСА Григорія Анатолійовича – солдата
РАБУЦЬКОГО Михайла Михайловича – солдата
САВЧУКА Ігоря Миколайовича – солдата
СІНГАЛЕВИЧА Едуарда Валерійовича – майора
СІНЦЬКОГО Олега Юрійовича – солдата
УМЯРОВА Олега Ревгатьєвича – молодшого сержанта
ЯКИМОВА Євгена Володимировича – майстер-сержанта
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
КОЖАНОВСЬКОГО Володимира Володимировича – підполковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ГОРОНОГО Степана Петровича (помертно) – старшого солдата
КЕРНИЦЬКОГО Назара Аскольдовича – солдата
КЛИЖЕНКА Вадима Вікторовича – старшого солдата
КОЛЕСНИКОВА Ігоря Анатолійовича – старшого солдата
РОЖКОВСЬКОГО Владислава Олеговича – старшого солдата
СТУКОВА Сергія Сергійовича (помертно) – старшого солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ЗУРНАЧІДІ Івана Дмитрійовича – старшого лейтенанта медичної служби

ХАРЧУКА Вадима Вікторовича – капітана медичної служби.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

10 листопада 2023 року

Додаток 5

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №746/2023

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю**:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ГРЕЧКУ Станіслава Анатолійовича – старшого лейтенанта

ІГНАТУХУ Сергія Михайловича – старшого лейтенанта

ПАЗЮКА Костянтина Володимировича – старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КУРИЛЕНКА Сергія Андрійовича (по смертно) – сержанта

РЕСНІЦЬКОГО Івана Сергійовича (по смертно) – молодшого сержанта

ТИМОШЕНКА Олексія Степановича – солдата

УСТИМЕНКА Дениса Юрійовича – молодшого сержанта

ЧУДОВСЬКОГО Руслана Володимировича (по смертно) – молодшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АББАСОВА Дмитра Магомедалійовича (по смертно) – солдата

АНДРІЙКА Володимира Івановича (по смертно) – солдата

АНДРОЩУКА Володимира Миколайовича (по смертно) – солдата

АРТАМОНОВА Руслана Анатолійовича – солдата

АРШЕРА Ігоря Сергійовича (по смертно) – старшого солдата

БАЗИЛЮКА Володимира Петровича (по смертно) – солдата

БАЛАМУТОВА Руслана Васильовича (по смертно) – старшого солдата

БАЧІНА Богдана Вікторовича – солдата

БЕРДИЧЕВСЬКОГО Василя Васильовича (по смертно) – солдата

БЕРЕЗУ Вадима Івановича (по смертно) – солдата

БІЛОУСА Ярослава Миколайовича (по смертно) – сержанта

БОБИЛЄВА Михайла Михайловича (по смертно) – старшого солдата

БОЖКА Віктора Сергійовича (по смертно) – солдата

БОЙЧУКА Андрія Святославовича (по смертно) – солдата

БОНДАРА Богдана Миколайовича (по смертно) – сержанта

БОНДАРЕНКА Павла Михайловича (по смертно) – старшого солдата

БОРЕЦЬКОГО Максима Васильовича – старшого солдата

БОТВІНКА Ігоря Анатолійовича (по смертно) – солдата

БРАЖНИКА Дмитра Олександровича (по смертно) – солдата

БРИКА Василя Миколайовича (по смертно) – сержанта

БУДНІКА Михайла Анатолійовича (померло) – солдата
БУНТОВА Максима Юрійовича (померло) – солдата
БУРКОВСЬКОГО Івана Дмитровича (померло) – старшого солдата
ВАВЛЮКА Віталія Володимировича (померло) – солдата
ВАНСЕВИЧА Вадима Андрійовича (померло) – солдата
ВАСИЛЬЦЯ Сергія Вікторовича (померло) – солдата
ВАСИЛЬЧИШИНА Петра Федоровича (померло) – солдата
ВДОВІЧЕНКА Павла Васильовича (померло) – солдата
ВЕНІАМІНОВА Олексія Юрійовича (померло) – солдата
ВЕРЕЩІНСЬКОГО Сергія Вікторовича (померло) – солдата
ВИРВУ Сергія Юрійовича (померло) – солдата
ВІТОШКА Миколу Володимировича (померло) – солдата
ГАСВСЬКОГО Михайла Миколайовича (померло) – солдата
ГАЙДИША Сергія Олександровича (померло) – солдата
ГАЛАЙДУ Максима Івановича (померло) – старшого солдата
ГВОЗДИЦЬКОГО Павла Олеговича (померло) – солдата
ГЕРАЩЕНКА Петра Васильовича (померло) – старшого солдата
ГІЛЯ Ігоря Анатолійовича (померло) – солдата
ГОЛУБА Владислава Сергійовича – солдата
ГОЛУБЄВА Миколу Миколайовича (померло) – солдата
ГОНЧАРА Михайла Володимировича (померло) – солдата
ГОРОВА Івана Анатолійовича (померло) – солдата
ГРАБОВСЬКОГО Василя Івановича (померло) – молодшого сержанта
ГРИГОР'ЄВА Мар'яна Віталійовича (померло) – солдата
ГРИЦАЯ Василя Степановича (померло) – солдата
ГРИЦАКА Андрія Івановича (померло) – солдата
ГРИЦЬКОВА Олександра Володимировича (померло) – солдата
ГУНИЦЬКОГО Євгена Олександровича (померло) – солдата
ГУРЖІЯ Дмитра Анатолійовича (померло) – солдата
ГУСЛЕВА Микиту Геннадійовича (померло) – солдата
ДАНИЛКА Ігоря Михайловича (померло) – старшого солдата
ДАХОВНІКА Василя Григоровича (померло) – старшого солдата
ДЖУМАКА Миколу Ілліча (померло) – солдата
ДІЖЕВСЬКОГО Петра Валерійовича (померло) – солдата
ДМИТРІВА Романа Ярославовича (померло) – солдата
ДМИТРУКА Володимира Володимировича (померло) – солдата
ДОВБИЩУКА Анатолія Васильовича (померло) – солдата
ДОЛІНСЬКОГО Олександра Васильовича (померло) – старшого солдата
ДОРОШЕНКА Василя Васильовича (померло) – старшого солдата
ДЬЯЧЕНКА Олександра Олександровича (померло) – солдата
ДЯТЛЮКА Юрія Юрійовича (померло) – солдата
ЄФИМЕНКА Едуарда Михайловича (померло) – солдата
ЄФРЕМЕНКА Владислава Ігоровича (померло) – солдата

ЖЕБЕЛЮКА Ярослава Петровича (помертньо) – молодшого сержанта
ЖУРАВЛЯ Юрія Олександровича – старшого лейтенанта
ЗАВОЛЬСЬКОГО Івана Михайловича (помертньо) – солдата
ЗІНЧЕНКА Юрія Юрійовича (помертньо) – солдата
ЗІНЧУКА Олександра Леонідовича (помертньо) – солдата
ІВАНЧИКА Максима Володимировича (помертньо) – солдата
ІВАШИНУ Максима Володимировича (помертньо) – солдата
ІСМАЙЛОВА Віталія Батировича (помертньо) – солдата
ІЩУКА Сергія Олександровича (помертньо) – солдата
КАЛЮЖНОГО Ярослава Юрійовича – молодшого сержанта
КАПУСТИНСЬКОГО Василя-Якова Григоровича (помертньо) – солдата
КЕБУ Руслана Віталійовича (помертньо) – солдата
КИБИЧА Миколу Васильовичу (помертньо) – солдата
КІМКІНА Михайла Володимировича (помертньо) – старшого солдата
КОБИЛЮХА Володимира Богдановича (помертньо) – солдата
КОЛОСОВСЬКОГО Єгора Олеговича (помертньо) – старшого солдата
КОНДРАШОВА Михайла Валерійовича – старшого солдата
КОНОТОВСЬКОГО Віталія Петровича (помертньо) – солдата
КОРНІЙЧУКА Олексія Миколайовича (помертньо) – солдата
КОСТЕНЮКА Дмитра Миколайовича (помертньо) – солдата
КОСТЕЦЬКОГО Дениса Анатолійовича (помертньо) – солдата
КОСЯКЕВИЧА Андрія Олександровича (помертньо) – старшого солдата
КОШЕЛЄВА Юрія Миколайовича (помертньо) – солдата
КРАСНОВА Віктора Юрійовича (помертньо) – солдата
КУДЛЯКА Михайла Михайловича – сержанта
КУЗЬМІЩЕВА Віталія Степановича (помертньо) – солдата
КУКСОВА Миколу Сергійовича (помертньо) – солдата
КУЛИКОВЦЯ Андрія Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта
КУЛЯБІНА Владислава Павловича (помертньо) – солдата
КУНЦЮ Віктора Миколайовича (помертньо) – солдата
КУПРІЯНОВА Дениса Сергійовича (помертньо) – солдата
ЛАВРЕНЧЕНКА Олега Володимировича (помертньо) – солдата
ЛАДИГУ Віктора Миколайовича – старшого солдата
ЛАПУТІНА Анатолія Олександровича (помертньо) – солдата
ЛЕБЕХІВСЬКОГО Андрія Михайловича (помертньо) – солдата
ЛЕСІВА Олексу Ігоровича (помертньо) – старшого солдата
ЛИСЕНКА Данііла Тарасовича (помертньо) – солдата
ЛИТОВСЬКОГО Владислава Геннадійовича (помертньо) – солдата
ЛОЗКА Петра Віталійовича (помертньо) – солдата
МАКСИМЕНКА Віталія Олександровича (помертньо) – солдата
МАКСИМЕНКА Костянтина Івановича (помертньо) – молодшого сержанта
МАЛКУША Сергія Мирославовича (помертньо) – солдата
МАНАСТИРСЬКОГО Михайла Володимировича (помертньо) – солдата

МАРЧЕНКА Василя Васильовича (помертньо) – старшого солдата
МАРЧЕНКА Петра Васильовича (помертньо) – старшого солдата
МАРЧЕНКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
МЕЛЬНИКА Віталія Валерійовича (помертньо) – солдата
МЕЛЯНЧУКА Василя Володимировича (помертньо) – солдата
МИКОВИЧА Радіона Михайловича (помертньо) – солдата
МИКУЛЬЦЯ Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата
МИТКА Дмитра Володимировича – старшого солдата
МИШКІНА Івана Станіславовича (помертньо) – молодшого сержанта
МІХЕСВА Василя Станіславовича (помертньо) – старшого солдата
НАГОРНОГО Миколу Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
НАСКАЛОВА Андрія Валерійовича (помертньо) – солдата
НЕЛЕПЕНКА Віктора Михайловича (помертньо) – старшого солдата
НЕЧИПОРУКА Богдана Дмитровича – старшого солдата
НІКОЛАСВА Андрія Андрійовича (помертньо) – солдата
ОЛЕНІЧА Юрія Івановича (помертньо) – солдата
ОЛЕЩЕНКА Юрія Михайловича (помертньо) – солдата
ОНИЩЕНКА Руслана Андрійовича (помертньо) – солдата
ОСТАШЕВСЬКОГО Олександра Станіславовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПАНАСЕНКА Юрія Миколайовича (помертньо) – солдата
ПАРТИКУ Володимира Олеговича (помертньо) – солдата
ПЕКУ Валентина Ілліча (помертньо) – солдата
ПЕТРЕНКА Миколу Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПЕТРИЦЮКА Олександра Миколайовича – старшого солдата
ПЕТРИШИНА Михайла Івановича (помертньо) – солдата
ПИШКУ Василя Віталійовича – молодшого сержанта
ПОЛОЗОВА Миколу Петровича (помертньо) – солдата
ПОЛЬОГКОГО Сергія Віталійовича (помертньо) – солдата
ПРАЦЬОВИТОГО Василя Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ПРОЛАГАЄВА Романа Костянтинівича (помертньо) – солдата
РАДЗІЄВСЬКОГО Анатолія Олександровича (помертньо) – солдата
РАЙКОВСЬКОГО Віктора Володимировича (помертньо) – солдата
РАЧКОВАНА Юрія Олеговича – старшого солдата
РЕВУ Геннадія Сергійовича (помертньо) – солдата
РИБЧАКА Юрія Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
РОСЛОВА Юрія Олексійовича (помертньо) – старшого солдата
РУДЕНКА Дмитра Віталійовича (помертньо) – старшого солдата
РУСАНОВСЬКОГО Ігоря Андрійовича (помертньо) – солдата
СВЕРДЛЮКА Євгена Олександровича (помертньо) – солдата
СЕРЕДУ Сергія Володимировича (помертньо) – солдата
СІНИЦЬКОГО Івана Вікторовича (помертньо) – старшого солдата
СКЛЯРА Сергія Сергійовича – молодшого сержанта

СКОКІВСЬКОГО Олега Болиславовича (помертньо) – солдата
СКОРИКА Олександра Леонідовича (помертньо) – солдата
СЛОБОДЯНЮКА Івана Васильовича (помертньо) – солдата
СЛОБОДЯНЮКА Сергія Володимировича – солдата
СОБЕЦЬКОГО Олександра Леонідовича (помертньо) – солдата
СОБЧУКА Андрія Володимировича – сержанта
СОКИРКА Ігоря Геннадійовича (помертньо) – солдата
СОКОЛЯНСЬКОГО Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата
СОЛОВЙОВА Юрія Васильовича (помертньо) – солдата
СОЛОМИЦЬКОГО Валерія Трифоновича (помертньо) – солдата
СТАРУНСЬКОГО Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
ТАРАСІЧА Олександра Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ТАРГОНСЬКОГО Івана Григоровича (помертньо) – старшого сержанта
ТЕТЕРУКА Юрія Анатолійовича (помертньо) – солдата
ТИМОШЕНКА Андрія Васильовича (помертньо) – солдата
ТИМЧИКА Сергія Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта
ТКАЧЕНКА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
ТОМАШЕВСЬКОГО Олександра Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
ТОРІНА Віталія Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
ТУЛАЙДАНА Максима Станіславовича (помертньо) – солдата
ТУПАЛЬСЬКОГО Олега Васильовича (помертньо) – штаб-сержанта
УДОВЕНКА Андрія Ігоровича – молодшого сержанта
УКОЛОВА Сергія Михайловича (помертньо) – солдата
УНІЦЬКОГО Миколу Володимировича – молодшого сержанта
ХАРЧЕНКА Дениса Артемовича (помертньо) – солдата
ХАРЧЕНКА Романа Ігоровича – солдата
ХІРАМОНОВА Романа Валерійовича (помертньо) – старшого солдата
ХОДАКІВСЬКОГО Володимира Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ХОМКУ Михайла Богдановича (помертньо) – молодшого сержанта
ЦИМБАРОВИЧА Антона Олександровича (помертньо) – солдата
ЦУШКА Романа Андрійовича (помертньо) – солдата
ЧЕЧЕЛЬНИЦЬКОГО Дмитра Віталійовича (помертньо) – солдата
ЧУМАКОВА Єгора Вікторовича (помертньо) – солдата
ШВЕЦЯ Володимира Васильовича (помертньо) – солдата
ШЕВЧУКА Віталія Петровича (помертньо) – солдата
ШЕРЕМЕТА Андрія Михайловича (помертньо) – солдата
ШКЛЯРЧУКА Дмитра Йосиповича (помертньо) – солдата
ШКОЛЯРА Володимира Вячеславовича (помертньо) – солдата
ШЛАПАКА Сергія Івановича (помертньо) – старшого сержанта
ШУКАЛЯ Михайла Миколайовича (помертньо) – солдата
ЮХИМЧУКА Віктора Васильовича (помертньо) – солдата

ЯКУНЕНКА Віктора Вікторовича (помертно) – солдата
ЯНЧУКА Володимира Анатолійовича (помертно) – старшого солдата
ЯНЮКА Дмитра Миколайовича (помертно) – солдата
ЯХИМОВИЧА Сергія Анатолійовича (помертно) – солдата
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БОНДАРЯ Андрія Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта
БОЧКАРЯ Ростислава Сергійовича – старшого лейтенанта
ПАСТУХОВСЬКОГО Миколу Сергійовича – старшого лейтенанта
РУСУ Веніаміна Віталійовича – старшого лейтенанта
ШЕВЧУКА Леоніда Андрійовича – солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАБУРУ Віктора Ярославовича – солдата
КОВАЛЯ Володимира Михайловича – сержанта
КРИВЦОВА Владислава Геннадійовича – молодшого сержанта
СІВАКОВА Дмитра Миколайовича – старшого мічмана
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
КОРОЛЕНКА Євгена Миколайовича – солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
10 листопада 2023 року

Додаток 6

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №747/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, подолання наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених збройною агресією російської федерації, вірність Українському народові і Військовій присязі та з нагоди річниці визволення міста Херсона від окупації російських військ **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України “Хрест бойових заслуг”

ОРЛОВА Андрія Ігоровича (помертно) – сержанта

Нагородити орденом “За заслуги” III ступеня

ЛАПІНА Ігоря Володимировича – старосту Інгулецького старостинського округу Дар’ївської сільської ради Херсонського району, Херсонська область

МЕЛАШИЧА Сергія Олександровича – головного спеціаліста відділу Херсонської міської військової адміністрації

ОРЄХОВА Сергія Олексійовича – заступника начальника Херсонської міської військової адміністрації

РИБАСЯ Сергія Миколайовича – виконувача обов'язків завідувача відділення комунального некомерційного підприємства «Херсонська дитяча обласна клінічна лікарня» Херсонської обласної ради

САГАЙДАКА Володимира Петровича – тимчасового виконувача обов'язків
директора комунального закладу Херсонської обласної ради «Центр
соціально-психологічної реабілітації дітей»

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

САВИЦЬКОГО Руслана Анатолійовича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ГАФФАРОВА Андрія Фарідовича – підполковника

КОРЧАКА Олега Анатолійовича – капітана

КРИЖАНОВСЬКОГО Володимира Васильовича – старшого лейтенанта

КУБРАКА Антона Сергійовича – капітана

СУЛІМКОВИЧА Миколу Григоровича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БАРТАШЕВИЧА Віталія Володимировича (посмертно) – старшого
лейтенанта

ГІРКОГО Миколу Степановича (посмертно) – лейтенанта

КАТИНСЬКОГО Володимира Миколайовича – полковника

КОНЬКА Миколу Ігоровича – капітана

НАКОНЕШНОГО Олександра Олеговича – майора

ПЯТУ Владислава Сергійовича – майора

САМОЙЛОВА Ігоря Валентиновича – старшого лейтенанта

ТІТОВА Віталія Олексійовича (посмертно) – лейтенанта

ТКАЧУКА Володимира Григоровича – полковника

ШЕВЧЕНКА Сергія Михайловича – капітана

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

АХМИЛОВА Романа Олександровича – капітана

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ЛАПКА Віктора Івановича – капітана

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЛЕКСЄЄВА Миколу Кириловича – сержанта

БАГНА Андрія Ігоровича (посмертно) – старшого солдата

БАЗАЛЮКА Миколу Олексійовича (посмертно) – солдата

БАЙСАЛОВА Ігоря Олеговича (посмертно) – молодшого сержанта

БЕВЗА Володимира Васильовича (посмертно) – молодшого сержанта

БЛОКРИЛОГО Євгена Володимировича – капітана служба цивільного
захисту

БІЛОШИЦЬКОГО Олександра Володимировича – майора

БОБИРА Максима Юрійовича – майора поліції

БОНДАРА Євгена Олександровича – старшого солдата

БОНДАРЕНКА Сергія Вікторовича (посмертно) – солдата

БРАІЛОВА Владислава Алімовича – головного сержанта

БУЛАНОВОГО Дмитра Валерійовича (посмертно) – солдата

ВДОВИЧЕНКА Володимира Васильовича (посмертно) – старшого солдата

ВОРОНЦОВА Тараса Олександровича (посмертно) – солдата

ГНАТІВА Михайла Петровича – старшого солдата
ГОЛИКА Андрія Павловича – капітана
ГОНЧАРА Миколу Анатолійовича (помертно) – солдата
ГРЕСЯ Олега Євгеновича – молодшого сержанта
ГРОЗИНСЬКОГО Віталія Володимировича (помертно) – солдата
ДАНІЛОВА Дениса Павловича (помертно) – молодшого сержанта
ДАНІЛЮКА Сергія Івановича (помертно) – солдата
ДАНЧЕНКА Івана Павловича (помертно) – молодшого сержанта
ДАНЧУКА Сергія Романовича (помертно) – солдата
ДРАГАНА Олександра Михайловича (помертно) – солдата
ЄГОШИНА Костянтина Володимировича – старшого солдата
ЗЕНЧЕНКА Максима Олександровича (помертно) – солдата
ЗЮГАНА Івана Васильовича (помертно) – солдата
ІВАЩЕНКА Сергія Сергійовича – старосту Антонівського старостинського округу Херсонської міської територіальної громади
КНИША Кирила Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта
КОВАЛЯ Юрія Михайловича – старшого солдата
КОЛЕСНИКА Дмитра Олексійовича (помертно) – солдата
КОНІГІНА Андрія Олександровича – старшого сержанта
КУЗЬМОВА Олександра Олександровича (помертно) – солдата
КУЙБАРА Олега Вадимовича – солдата
ЛАКУСТУ Сергія Руслановича (помертно) – молодшого сержанта
ЛИСЕНКА Івана Миколайовича (помертно) – солдата
МАРЧЕНКА Михайла Сергійовича – старшого матроса
МОЙСУ Сергія Віталійовича (помертно) – солдата
НЕПОМНЯЦЬОГО Олександра Миколайовича (помертно) – сержанта
НІКОЛАСНКА Віктора Володимировича – капітана
НУЖНОГО Віктора Анатолійовича – старшого лейтенанта
ОЛЕФІРЕНКА Валерія Михайловича – солдата
ОЛІЙНИКА Олександра Леонідовича – сержанта
ОРГАНА Валерія Романовича (помертно) – старшого солдата
ОСІННЬОГО Володимира Леонідовича (помертно) – солдата
ПАВЛЮКА Дениса Володимировича (помертно) – солдата
ПАНЧУКА Петра Васильовича (помертно) – солдата
ПЕТРОВА Руслана Ігоровича (помертно) – молодшого сержанта
ПІСКОВОГО Олександра Євгенійовича – майора
ПОЛОВ'ЮКА Юрія Валентиновича (помертно) – солдата
ПОЛУСМЯКА Романа Дмитровича (помертно) – старшого солдата
РАЄВСЬКОГО Володимира Володимировича (помертно) – сержанта
РАЩУПКІНА Сергія Володимировича – солдата
РОНСЬКОГО Олексія Михайловича (помертно) – старшого солдата
РУДЕНКА Владислава Володимировича – лейтенанта
САВЕЛЬЄВА Олександра Миколайовича (помертно) – старшого солдата

САЙТАРЛИ Івана Івановича – молодшого сержанта
СИВЕНЬКОГО Тараса Богдановича – старшого лейтенанта
СІЛЬВЕСТРОВА Олега Івановича – волонтера, жителя міста Херсона
СКРИПНИКА Олександра Семеновича (помертньо) – солдата
СЛИВКІНА Миколу Михайловича (помертньо) – старшого сержанта
СМЕРКАЛОВА Дениса Юрійовича – старшого сержанта
СОЛОВЙОВА Дениса Олеговича – сержанта

УДОВИЧЕНКА Максима Миколайовича (помертньо) – сержанта
ЧЕБАНЕНКА Максима Анатолійовича – старшого солдата

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ЧОРНЕНЬКУ Наталія Євгенівну – голову Корабельної районної у місті Херсоні ради

ШАТІЛОВУ Наталю Олександрівну – виконувача обов’язки голови Дніпровської районної організації Товариства Червоного Хреста України в м.Херсоні

Нагородити орденом Данила Галицького

БРУШИНСЬКОГО Сергія Михайловича – підполковника
ЛЕВЧЕНКА Руслана Олексійовича – майора
МАТКОВСЬКОГО Олега Роландійовича – капітана
ОПАЛЬНИЦЬКОГО Юрія Миколайовича – майора
ТАРАНЦЯ Максима Анатолійовича – полковника
ТЕМЧЕНКА Юрія Анатолійовича – підполковника
ЦЯНЦЯ Василя Васильовича – майора поліції

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БЕРУНЕНКА Дмитра Олеговича – молодшого сержанта
БОГДАНОВА Валентина Івановича – солдата
БОНДАРЕНКА Юрія Юрійовича – майора
ВОЛОШИНА Павла Володимировича – сержанта
ВОРОБЙОВА Артура Юрійовича – солдата
ІЛЮЧКА Олександра Ігоровича – старшого сержанта
КОВАЛЯ Дмитра Сергійовича – молодшого сержанта
КУЗЬМУ Андрія Вячеславовича – лейтенанта
МАКАРА Віталія Олеговича – майора
МАРУЩАКА Ігоря Олексійовича – сержанта
ПЕТРУЦАКА Романа Мирославовича – молодшого сержанта
ПІВКАЧА Олексія Миколайовича – солдата
ПОДДУБНОГО Артема Миколайовича – молодшого сержанта
ТКАЧЕНКА Владислава Ігоровича – молодшого сержанта
ШИКОРА Романа Леонідовича – молодшого сержанта

Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня

БІЛОУС Наталію Миколаївну – старшого лейтенанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

БОДАКВУ Володимира Леонідовича – старшого лейтенанта

БОРОДІЯ Олега Олександровича – сержанта
ВЄТРОВА Антона Олександровича – молодшого сержанта
ДУДНИКА Владислава Олександровича – молодшого сержанта
КОНТРИБУЦІЮ Артема Віталійовича – старшого солдата
ПЕЧЕРИЦЮ Кирила Леонідовича – молодшого сержанта
ПІДВАЛЬНОГО Любомира Сергійовича – солдата
САВЕЛЬЄВА Антона Васильовича – сержанта
ЧУБУКА Руслана Васильовича – штаб-сержанта
ШЕРЕМЕТА Сергія Юрійовича – солдата

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ГРИШИНА Володимира Михайловича – молодшого сержанта.

Нагородити медаллю "За працю і звитягу"

ГЛУЩЕНКА Максима Леонідовича – директора Смілянського комунального підприємства "Комунальник", Черкаська область

ГУР'ЄВА Миколу Леонідовича – заступника директора комунального підприємства "КАЛУШАВТОДОР" Калуської міської ради, Івано-Франківська область

КЛИМЧУКА Володимира Володимировича – начальника місцевої пожежної охорони Вишнівецької селищної ради, Тернопільська область

ПОНОМАРЕНКА Геннадія Олександровича – заступника директора Департаменту – начальника управління Івано-Франківської міської ради

ШУЛЯКА Василя Васильовича – водія товариства "ПБС", Івано-Франківська область

Присвоїти почесні звання:

"ЗАСЛУЖЕНИЙ ЛІКАР УКРАЇНИ"

ХОМУСІ Віталію Леонідовичу – завідувачеві відділення комунального некомерційного підприємства "Херсонська міська клінічна лікарня імені О.С.Лучанського"

"ЗАСЛУЖЕНИЙ БУДІВЕЛЬНИК УКРАЇНИ"

ВЕЛИЧКУ Віктору Петровичу – заступникові начальника управління – начальнику відділу Рівненської обласної державної адміністрації.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

10 листопада 2023 року